

Nota van B&W

Onderwerp Vaststelling subsidies 2012 Stichting Pier K

Portefeuillehouder mr. A.Th.H. van Dijk, J.J. Nobel
Collegevergadering 18 juni 2013
Inlichtingen E. Feij (023-5676743)
Registratienummer 2013.0039864

Samenvatting

Voor u ligt de subsidievaststelling Pier K 2012. Het betreft de prestatiesubsidie 2012, inclusief huur en beheerslasten, en de prestatiesubsidie cultuureducatie samen: € 6.168.302. De jaarrekening en het jaarverslag 2012 roepen geen vragen op die leiden tot een afwijkende vaststelling. De jaarstukken 2012 zijn door de instelling tijdig (15 april 2013) aangeleverd ten behoeve van de vaststelling van de subsidie en voorzien van een getekende controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Voorts is uit het vaststellingsproces 2012 voor de cultuurinstellingen het volgende naar voren gekomen. Door de economisch moeilijke tijden hebben (ook) de Haarlemmermeerse cultuurinstellingen te maken met teruglopende aantallen gebruikers. In verband hiermee kiezen instellingen voor aanpassingen binnen het activiteitenpakket, of zelfs afslanking daarvan. Dit brengt voor de subsidiegever het dilemma met zich mee in hoeverre moet worden vastgehouden aan het historisch gegroeide kwantitatieve niveau van prestatieafspraken. Dan wel dat in redelijkheid wordt besloten deze prestatie-eisen (tijdelijk) naar beneden bij te stellen. De vaststelling van een afgelopen subsidiejaar wordt hiermee meer dan voorheen de directe toetssteen voor het beleid in het komende subsidiejaar.

In verband hiermee ontstaat voor ons de wens om een scherper beeld te krijgen in hoeverre de terugslag bij onze lokale cultuurinstellingen te verklaren is uit de landelijke trend binnen het betreffende werkgebied. En om hierop te kunnen sturen. Om die reden zal in de komende periode benchmarking onderdeel worden van de prestatieafspraken.

Inleiding

De Algemene Subsidieverordening 2011 regelt dat subsidies door het college worden vastgesteld. De vaststelling van de subsidies is door het college gemandateerd aan de clustermanagers van het organisatieonderdeel dat het subsidiedossier behandelt. Vanwege het zwaarwegend belang wordt de vaststelling van de subsidies aan grote instellingen zoals Pier K wel ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

De jaarstukken 2012 zijn door de instelling compleet aangeleverd ten behoeve van de vaststelling van de subsidie en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

1. Jaarverslag 2012

2012 is het tweede jaar waarin het nieuwe ondernemingsplan *Kunst als Kompas 2011-2014* ten uitvoer wordt gebracht en het tweede jaar in het nieuwe cultuurgebouw. Daarnaast is 2011/2012 een uitgebreid reorganisatieplan opgesteld dat eind 2012 van start is gegaan.

Pier K ligt met de uitvoering hiervan op schema.

Ook is dit jaar de jaarlijkse subsidie van de provincie Noord-Holland afgebouwd. Wel kreeg Pier K nog een grotere tekortsubsidie van de Provincie (€ 141.000 extra). Toch moet Pier K in de toekomst, met structureel minder geld de beleidsdoelen en ambities zien te realiseren. De bezuinigingen hebben de druk om te reorganiseren verhoogd maar ook afgezien van deze bezuinigingen was het tijd om de koers te verzetten en de ambities aan te scherpen. In overleg met de gemeente is besloten om middelen van Kunst naar Keuze (kunst in vrije tijd) aan te wenden voor Kunst in Onderwijs. Hiermee wordt gewaarborgd dat het cultuuronderwijs kwantitatief en kwalitatief gecontinueerd kan worden zonder provinciale subsidie. Zowel de gemeente als Pier K onderstrepen het belang om zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking te brengen met kunst en cultuur en er actief mee bezig te zijn. Tegelijkertijd wordt ervoor gezorgd dat de route voor kunst in vrije tijd, Kunst naar Keuze, weliswaar met minder subsidie, goed blijft functioneren. Dit bereikt Pier K door een hervorming van het muziekonderwijs waarbij samenspel de sleutel is, ondersteund door e-learning. Gezien de behaalde resultaten is dit een succesvolle formule; deze vorm van onderwijs sluit beter aan bij de jeugd en vergt minder inzet van docenten en dus van middelen.

In Kunst in Onderwijs zijn pilots ten behoeve van de nieuwe methode *Kunst in leren* uitgevoerd en extra docenten omgeschoold. De ontwikkeling van dit programma wordt ondersteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie. In 2012 met een aanloopsubsidie van € 66.100,-, in de jaren 2013-2016 met een jaarlijks bedrag van € 79.000,-, dat door de gemeente gematcht zal worden.

Ten aanzien van Kunst in de Wijk vallen de sponsorresultaten tegen, ook het bereik is gerealiseerd aan de inzet van mankracht en middelen gering. Wij zijn hierover met Pier K in gesprek gegaan en zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat het beter is deze route in de loop van 2013 af te stoten. Succesvolle projecten als Allerzielen Alom zullen op andere wijze worden gerealiseerd. Met de opheffing van Kunst in de Wijk concentreert Pier K zich op haar kerntaken: cultuureducatie op school en kunst in de vrije tijd. Ook wordt zo de doorgaande leerlijn helderder. Deze loopt dan van Kunst in Onderwijs naar Kunst naar Keuze naar Kunst aan de Top.

Verder geeft Pier K per discipline een gedetailleerde analyse van de ontwikkelingen: aantal inschrijvingen en de inhoudelijke accenten en koppelt de resultaten aan het Programma van Eisen van de gemeente. Pier K verdeelt haar activiteiten onder in vier routes: Kunst in Onderwijs, Kunst naar Keuze, Kunst in de Wijk en Kunst aan de Top (start 2013).

Het bereik is in de verschillende routes redelijk stabiel waarbij opgemerkt moet worden dat Pier K vorig jaar voor de route Kunst naar Keuze een veel te hoog bereik heeft opgegeven zodat het lijkt alsof er nu sprake is van 15% achteruitgang. In werkelijkheid bereikte Pier K 1% meer leerlingen. Pier K geeft aan dat met het huidige Imas-systeem geen goede registratie mogelijk is; met de invoering van het nieuwe ERP registratiesysteem, dat dit jaar geïmplementeerd wordt, zullen deze problemen tot het verleden behoren. Er is dan een eenduidige registratie van alle contacturen met leerlingen en cursisten mogelijk.

Vergeleken met andere instellingen in het land deed Pier K het overigens redelijk (als we uitgaan van de gecorrigeerde bereikcijfers); landelijk daalde het bereik met een gemiddelde van 11%.

Het Podium voor Architectuur is sinds 2012 opgenomen in de route Kunst naar Keuze maar krijgt extra aandacht in het jaarverslag. Pier K onderstreept dat de activiteiten van het Podium voor de gemeente Haarlemmermeer en haar bewoners steeds belangrijker worden. Pier K maakt voor alle routes inzichtelijk dat aan de prestatieafspraken is voldaan.

De resultaten van de samenwerking met de partners in het Cultuurgebouw worden door Pier K in een apart hoofdstuk weergegeven.

Het financiële resultaat is bijna conform begroting, wat een redelijk resultaat is gezien de economische recessie waarmee zeker de culturele instellingen te maken hebben.

De prestatiesubsidie is vooral gericht op Kunst naar Keuze (lessen, cursussen, evenementen), maar doordat de prestatiesubsidie de exploitatie van Pier K in haar geheel bekostigt, wordt indirect ook de overhead van de andere categorieën gesubsidieerd. In de komende jaren zal de prestatiesubsidie meer evenredig over de beide hoofdroutes: Kunst in Onderwijs en Kunst naar Keuze verdeeld worden.

De bemiddeling voor Cultuureducatie (Kunstmenu en Cultuurparcours) die Pier K organiseert wordt via een afzonderlijke prestatiesubsidie bekostigd die eveneens met deze nota wordt vastgesteld.

2.1 Prestatieafspraken 2012

Voor 2012 zijn de volgende prestaties verbonden aan de subsidie.

Tabel 1 - Prestatieafspraken 2012

	2012	2011
Het aantal inwoners dat per jaar aan één of meer activiteiten heeft deelgenomen:		
- deelnemers cursussen, lessen, lezingen	7.070	7.070
- bezoekers activiteiten	26.000	13.000
Groei van het aantal deelnemers ten opzichte van 2011:		
- groei deelnemers cursussen / lessen	0%	0%
- groei bezoekers culturele activiteiten	100%	0%

Conform de doelstelling uit de Programmabegroting is het aanbod van culturele activiteiten van alle culturele instellingen breed en van hoge kwaliteit. Vanaf 2012 wordt er met Pier K gewerkt met een Programma van Eisen waar de prestatieafspraken direct gerelateerd zijn aan beleidsdoelen conform de nota Sturing Maatschappelijke Organisaties.

2.2 Realisatie 2012

In 2012 is Pier K van start gegaan met het reorganisatieplan waarin de taakstelling (Programma van Eisen 2012) van de gemeente is opgenomen. Door de implementatie van het reorganisatieplan was 2012 een bewogen jaar waarin veel energie is gevraagd van de medewerkers. De maatregelen die genomen werden betekenden voor sommige medewerkers een einde van hun dienstverband, voor anderen een omscholing of aanpassing van hun werkzaamheden. Ook is er wederom veel energie gestoken in de intensivering en uitbreiding van de samenwerking met de partners in het Cultuurgebouw. Voor een groot aantal onderwerpen zijn werkgroepen opgericht, waarin Pier K goed was vertegenwoordigd. Een voorlopige rapportage hierover is in oktober 2012 aan ons overhandigd. Op basis hiervan zijn in het vierde kwartaal vervolgstudies verricht, die in de loop van 2013 tot concrete resultaten moeten leiden. De instellingen worden hierbij geholpen door de tijdelijk aangestelde regisseur van de gemeente.

Voor de prestaties in de verschillende routes is het een redelijk jaar geweest. In overeenstemming met de huidige situatie worden de deelnemers en bezoekers van de activiteiten van de drie routes weergegeven: Kunst in Onderwijs, Kunst in de Wijk en Kunst naar Keuze. Behalve dat zo een adequaat beeld ontstaat van het feitelijke bereik van Pier K laat het ook de uitbreiding en verschuiving in activiteiten zien. Deze komen overeen met het nieuwe beleid, weergegeven in het ondernemingsplan en lopen vooruit op de nieuwe prestatieafspraken die voor 2013 zijn opgesteld.

Kunst in Onderwijs wordt in een apart hoofdstuk weergegeven omdat dit onderdeel een aparte subsidieverlening heeft met eigen prestatieafspraken.

In 2012 heeft Pier K op de in paragraaf 2.1 genoemde prestatiecriteria de volgende resultaten behaald.

Tabel 2 - Aantal deelnemers, bezoekers

	2012	2011	2010
Het aantal inwoners dat per jaar aan één of meer activiteiten heeft deelgenomen:			
- deelnemers cursussen, lessen, lezingen	8.098	9.532	9.797
- bezoekers activiteiten	28.087	31.185	33.991
Groei /daling van het aantal deelnemers ten opzichte van 2010 en 2011:			
- groei deelnemers cursussen / lessen	-15%	-2.7%	55,5%
- groei bezoekers culturele activiteiten	-10%	-8.2%	157,5%

Deelnemers

Het aantal deelnemers is het totaal van: Kunst in Vrije Tijd (incl. Podium voor Architectuur) en Kunst In de Wijk. Zoals hierboven (pagina 2) al aangegeven stelt Pier K dat het bereik niet 15 % is achteruitgegaan maar 1% is toegenomen. Dit door een eerdere fout in de eerdere jaar opgave. Helaas is dat met het huidige registratiesysteem niet goed na te gaan. Volgend jaar zal, met de invoering van het nieuwe ERP registratiesysteem, het bereik wel goed inzichtelijk gemaakt worden.

Bij Kunst naar Keuze laat het totaal aantal deelnemers een behoorlijke daling zien (die Pier K nuanceert, maar die niet door de cijfers kan worden bevestigd). Een sterke daling van afname zit in het receptieve aanbod: workshops en lezingen. Dit onderdeel, uitgevoerd door de Vrije Academie, komt niet van de grond en zal worden afgestoten.

Ook de afname van het naschoolse aanbod liep terug evenals het onderdeel muziek-oriëntatie.

Goed ging het vooral bij klassieke muziek, door de nieuwe lesmethode, maar ook Pop en Jazz deden het goed. Bij het vak beeldende kunst steeg het aantal deelnemers bij het onderdeel multidisciplinair en bij Theater, Dans en Musical.

Bij de nieuwe categorie workshops op maat voor bedrijven is eveneens een forse toename te zien van 352 naar 585. Het bereik van Kunst in Onderwijs is onverminderd hoog.

Het totaal laat zien dat Pier K een groot bereik heeft maar dat zij, gezien de dalende lijn, grote inspanningen zal moeten verrichten om het bereik in de toekomst op peil te houden.

Bezoekers

Het aantal bezoekers is het totaal van: Kunst in Vrije Tijd (incl. Podium voor Architectuur) en Kunst in de Wijk. Het totaal aantal bezoekers laat een daling zien maar is nog steeds voldoende. Pier K geeft de bezoekersaantallen niet per route weer zodat niet inzichtelijk is waardoor de daling is veroorzaakt.

Conclusie

Het is duidelijk dat Pier K, ondanks de dalende lijn, het aantal deelnemers en bezoekers uit de prestatie afspraken met de diverse categorieën ruim haalt. Geconcludeerd kan worden dat deze dus zijn behaald. Wij zijn dan ook van mening dat de prestaties geen aanleiding geven om de subsidie afwijkend vast te stellen.

3. Kunst in Onderwijs / Cultuureducatie

3.1 Afbouw steunfunctie/ beleidsontwikkelingen

In 2012 is de reorganisatie van start gegaan waarmee onder andere de Route Kunst in Onderwijs zonder de provinciale subsidie (€ 470.000, -) wordt gecontinueerd. Er is een enorme inspanning geleverd om cultuureducatie kwantitatief en kwalitatief te continueren. Met een uiterst kleine bezetting van ruim 2 fte, ondersteund door docenten, is het een hele toer om deze belangrijke pijler van Pier K te realiseren. In de komende jaren zal uitbreiding van de medewerkers en van de ondersteuning dan ook noodzakelijk zijn om de hoge doelen uit het beleidsplan en het reorganisatieplan waar te kunnen maken. Met het aflopen van de Provinciale subsidie vervalt ook de regionale functie van Pier K en kan zij zich volledig concentreren op de leerlingen in Haarlemmermeer.

In 2012 is Pier K van start gegaan met het nieuwe programma voor cultuureducatie: Kunst in Leren. Cultuureducatie staat hierbij meer in dienst van het opnemen van leerstof volgens de methode van Alexandra van der Hilst. Er zijn 12 docenten door haar opgeleid tot docent cultuuronderwijs en in het laatste kwartaal zijn er nog eens 30 gestart met de opleiding.

Hierdoor zijn docenten in meer dan een route inzetbaar en worden zij getraind in het ontwikkelen van aanbod op maat en in aansluiting op thema's die de scholen aanreiken.

In 2012 is er een aantal pilots uitgevoerd en zijn de eerste resultaten geëvalueerd.

Het programma Kunst in Leren wordt financieel ondersteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie. Pier K kreeg in 2012 € 66.120,- van het Fonds en zal de komende 4 jaar structureel ondersteund worden met jaarlijks € 79.000,-; als gemeente matchen wij dit bedrag met eenzelfde bedrag. In totaal zal Pier K de komende 4 jaar een budget van € 632.000,- voor Kunst in Leren ter beschikking hebben. Naast bovengenoemd programma maken de meeste scholen nog steeds met veel plezier gebruik van de kant en klare schoolmenu's. Ook kunnen de scholen losse activiteiten of workshops boeken. Verder heeft Pier K veel succes met het in 2011 gestarte Leerorkest Haarlemmermeer, waarbij honderd leerlingen uit groep 5, onder schooltijd, een symfonisch muziekinstrument leren bespelen. In 2012 startte het tweede Leerorkest. Het Oranjefonds en Ymere hebben dit tweede Leerorkest mogelijk gemaakt.

3.2 Bereik als bemiddelaar

Bij de functie van bemiddelaar kan het gaan om bemiddeling tussen scholen en andere aanbieders of om bemiddeling tussen scholen en eigen aanbod (kunstmenu en cultuurparcours, zie volgende pagina). In de eerste hoedanigheid heeft Pier K in 2012 als onafhankelijk bemiddelaar (met de subsidie van de gemeente) bemiddeld tussen 61 culturele aanbieders en scholen. Daarmee bereikte Pier K (met nog een tekortsubsidie van de provincie Noord-Holland) in Haarlemmermeer 16.372 leerlingen in het PO. In het VO werden 5.341 leerlingen bereikt.

3.3 Kunstmenu en Cultuurparcours

Voor 2012 is aan Pier K een prestatiesubsidie van € 87.800,- verleend.

Prestatieafspraken 2012

Voor 2012 zijn de volgende prestaties verbonden aan de subsidie.

Kunstmenu

Het bevorderen van de deelname aan en het ondersteunen van het primair onderwijs bij de integratie van het kunstmenu in het lesprogramma waarbij gestreefd wordt naar de volgende resultaten:

- minimum aantal deelnemende scholen primair onderwijs 60
- minimum percentage deelnemende groepen per school primair onderwijs 90%

Cultuurparcours

Het bevorderen van de deelname aan en het ondersteunen van de onderbouw (vmbo/havo/vwo) inclusief vmbo-3 en bovenbouw (leerlingen met CKV en KCV in het pakket) van het voortgezet onderwijs bij de integratie van het cultuurparcours in het lesprogramma. Alle deelnemende scholen hebben een schoolbreed cultuurbeleid geformuleerd, er is sprake van een doorgaande leerlijn in het culturele aanbod van de onderbouw en bovenbouw en cultuur is daarmee verankerd in het curriculum.

- aantal deelnemende scholen voortgezet onderwijs 7
- minimum percentage deelnemende klassen per school voortgezet onderwijs 90%

Met het aanbod van Pier K in het Kunstmenu heeft zij 68 scholen en 13.406 leerlingen bereikt. Dat zijn bijna alle leerlingen in het primair onderwijs (PO). Met haar aanbod in het Cultuurparcours bereikten zij alle 7 scholen en ruim 1.132 leerlingen in de doelgroep voortgezet onderwijs (vmbo 4, havo 5, vwo 5 en 6 behoren niet tot de doelgroep). De uitvoering van Kunstmenu en Cultuurparcours wordt mede gerealiseerd door 3,0 FTE combinatiefunctie functionarissen en is onveranderd succesvol. Pier K voldoet aan de prestatieafspraken met het behaalde bereik.

4. De jaarrekening 2012

Hieronder staan het exploitatieresultaat en het exploitatieoverzicht van Pier K over het jaar 2012 verkort weergegeven, waarbij op een aantal posten nader wordt ingegaan. In de bijlage treft u de gehele jaarrekening 2012 (incl. accountantsverklaring) en jaarverslag 2012 aan.

4.1 Resultaat

Het exploitatieresultaat 2012 is als volgt tot stand gekomen:

Exploitatieresultaat 2012	Afrekening 2012	Begroting 2012	Afrekening 2011
<i>(bedragen * € 1.000)</i>			
<u>Baten:</u>			
Prestatiesubsidie gemeente Haarlem- mermeer *	6.649	6.360	4.813
Opbrengsten deelnemers	1.260	1.313	1.372
Overige opbrengsten	217	213	204
	8.126	7.886	6.389
<u>Lasten:</u>			
Personeelskosten	4.855	4.723	4.612
Huisvestingskosten	2.353	2.281	537
Algemene beheerskosten	802	764	678
Verkoopkosten	125	165	141
Activiteitenkosten	265	224	330
	8.400	8.157	6.298
<u>Saldo excl. rente</u>	-273	-272	91
Rente (baten en lasten)	43	25	34
<u>Resultaat voor bestemming:</u>	<u>-230</u>	<u>-247</u>	<u>125</u>
Af: t.g.v. bestemmingsfonds inventaris	-	-	-120
Bij: toevoeging uit bestemmingsreserve personeel	208	208	
<u>Resultaat na bestemming:</u>	<u>-22</u>	<u>-39</u>	<u>4</u>
Bij: onttrekking bestemmingsreserve inventaris (afschrijvingen)	348	329	
<u>Resultaat na resultaatbestemming</u>	<u>326</u>	<u>290</u>	

* Dit is incl. huisvestingskosten; tevens zijn in dit bedrag de tekortsubsidie van de Provincie Noord-Holland en de projectsubsidies (o.a. Stimuleringsfonds Architectuur, Fonds voor Cultuurparticipatie) opgenomen: totaal € 129.749,-. Ook het budget voor cultuureducatie ad. € 87.800,- is ondergebracht in de prestatiesubsidie. Van het bedrag van de prestatiesubsidie Haarlemmermeer is € 4.383,- huurindexering Nieuw-Vennep nog niet verleend omdat voor deze accommodatie nog geen huurovereenkomst getekend is.

Baten

De door de gemeente verleende prestatiesubsidie 2012 bedraagt, rekening houdend met de correctie huurindexering Nieuw Vennepe, € 6.168.302, -.

De cijfers wijken zowel aan de opbrengstenkant als aan de kostenkant af van de begroting. Belangrijke oorzaken voor het verschil in inkomsten zijn de aanvullingen van de gemeente voor CAO, huurcompensatie en kosten OZB (€ 99.000,-) en voor de website kunstmenu (€ 18.500, -) Daarnaast ontving Pier K een hogere subsidie van de Provincie N-H (€ 141.000) en subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie voor cultuureducatie (€ 66.125, -). Van dit laatste bedrag is € 29.990, - ondergebracht in een egalisatie rekening gesubsidieerde activa ten behoeve van de aankoop van audiovisuele apparatuur. Minder inkomsten had Pier K doordat de gemeente in 2012 geen projectsubsidie verstrekt heeft voor Kunst in de Wijk (€ 50.000, -).

De deelnemersinkomsten bleven achter bij de verwachtingen door de economische recessie. De inkomsten daalden met ruim € 50.000,- met name door minder afname binnen de onderdelen Beeldend , Audiovisueel en Kunst op school.

De overige opbrengsten laten zien dat ten opzichte van 2011 een beter resultaat is behaald vooral door de verhuur- en horeca opbrengsten. Daarentegen zijn de sponsor inkomsten sterk lager dan in 2011 en ook lager dan begroot, vooral voor de Route Kunst in de Wijk. Extra inkomsten zijn verkregen voor het Leerorkest (€ 29.084, -) van het Oranjefonds en Ymere.

Lasten

De personeelskosten zijn in 2012 wederom fors gestegen: € 241.957, - ten opzichte van 2011. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de reorganisatie die in 2012 in gang is gezet. In bovengenoemde kosten zijn € 208.175, - reorganisatiekosten verwerkt, die na resultaatbepaling ten laste zijn gebracht van de bestemmingsreserve personeel. Met betrekking tot de indirecte personeelskosten zijn er in 2012 incidentele hoge kosten door uitval directiesecretaresse en wisseling van directeur (€ 64.290, -).

De huisvestingskosten, OZB belasting en energiekosten zijn in 2012 gestegen; de gemeente heeft de hogere huur en OZB gecompenseerd door een structurele aanvulling op de prestatiesubsidie. De schoonmaakkosten zijn gedaald, door synergie gezamenlijke inkoop cultuurgebouw.

Algemene beheerskosten: de ICT kosten zijn conform de begroting. Medio 2013 zal worden geïnvesteerd in een nieuw systeem. Hiermee zal een veel nauwkeuriger administratie mogelijk zijn van de contacturen met de cursisten.

De verkoopkosten blijven sterk achter bij de begroting. Dit is een gevolg van de reorganisatie en herinrichting van de afdeling Marketing. Mogelijk is dit ook mede de oorzaak van de terugloop in het aantal deelnemers aan de cursussen. De afdeling marketing is met het aantrekken van een nieuwe marketingmanager nu op volle sterkte, zodat volgend jaar het verkoopbudget wel goed kan worden ingezet.

De activiteitenkosten zijn hoger dan begroot, mede omdat door de reorganisatie meer externe inhuur noodzakelijk bleek en doordat het omscholingstraject van docenten nog niet optimaal is gerealiseerd. Verder laten de lasten geen opmerkelijke verschuivingen zien.

4.2 Reserves en voorzieningen

Het totale eigen vermogen van Pier K is met € 235.000,- afgenomen; het vermogen is als volgt opgebouwd:

Eigen Vermogen <i>(bedragen * € 1.000)</i>	2012	2011	mutatie
Algemene reserve	415	285	130
Bestemmingsreserve Personeel	380	392	-12
Bestemmingsfonds inventaris	1.073	1.422	-349
Bestemmingsfonds egalisatie Provincie N-H	43	47	-4
	1.911	2.146	-235

Algemene Reserve

Het resultaat, na resultaatbestemming is € 326.574. Conform de begroting heeft een onttrekking uit de algemene reserve ten gunste van de bestemmingsreserve personeel plaats gevonden van € 196.142, -. In 2012 is € 208.175,- onttrokken aan de bestemmingsreserve personeel. Deze reserve is bedoeld om frictiekosten te dekken voor flexibilisering van het personeel. Dit is noodzakelijk om een efficiencyslag te kunnen maken. Met deze efficiencyslag wordt mede de aangekondigde gemeentelijke bezuinigingen opgevangen. De hoogte bedraagt 9,5 % van de bruto loonsom en sociale lasten. Pier K heeft in 2011 toestemming gekregen (collegebesluit 2011/24934; 2 dec. 2011) om deze voorziening tot 2015 op te trekken naar maximaal 10%.

Daarbij geldt dat de bestemmingsreserve personeel in 2015 weer zal worden teruggebracht naar het gebruikelijke niveau van 5%. Eventuele overschotten worden dan teruggevorderd door de gemeente. De Provincie Noord –Holland heeft de afgelopen twee jaar een budget beschikbaar gesteld om de frictiekosten ten gevolge van de afbouw cultuureducatie op te vangen. De bestemmingsreserve personeel is dus niet bedoeld om de bezuinigingen van de provincie op te vangen.

Het saldo van de algemene reserve per 31 december 2012 bedraagt minder dan 5% van de exploitatielasten van 2012, waardoor er geen aanleiding bestaat een korting toe te passen over de exploitatiesubsidie 2012.

Btw-regelgeving

De hoogte van de subsidie is bepaald onder voorbehoud van wijzigingen in btw-regelgeving en de mogelijkheid tot btw-af trek door Pier K. Indien het voor Pier K mogelijk wordt meer btw te verrekenen, naar aanleiding van de gesprekken die momenteel met de belastingdienst worden gevoerd of naar aanleiding van een landelijke maatregel om Pier K 21% btw-plichtig te maken en daarmee de vrijstellingspositie van Pier K op te heffen, zal de subsidie worden verlaagd met het deel dat zij terugkrijgt van de belastingdienst.

4.3 Gelieerde rechtspersonen

De eerder door de vier cultuurinstellingen opgerichte ondersteuningsstichtingen Stichting Beheer Cultuurgebouw en de Stichting ICT Beheer en ook de nu in 2013 opgerichte bv ten behoeve van horeca-activiteiten en commerciële verhuringen zijn conform artikel 38 van de Subsidie-verordening aan te merken als een aan de instelling gelieerde rechtspersoon. Als onderlegger van de jaarstukken 2012 van de instellingen zijn ook de jaarstukken van de genoemde stichtingen opgevraagd, als referentie bij de beoordeling van de jaarstukken van de instellingen zelf. Vanaf de vaststelling 2013 zal dat ook voor de horeca-bv geschieden.

4.4 Controleverklaring accountant

De accountant heeft op 15 april 2013 een controleverklaring afgegeven waarin hij vaststelt dat de jaarrekening voor zowel het resultaat als de balans een getrouw beeld weergeeft.

5. Relatie met uitwerking nota Sturing

Er zijn geen bijzondere acties in het kader van de nota 'Sturing van maatschappelijke organisaties' (2009/0021632). Wel zullen er duidelijke afspraken worden gemaakt over de wijze van aanleveren van de bereikcijfers; deze dienen aan te sluiten bij het Programma van Eisen en afgezet te worden tegen de bereikcijfers van het voorafgaande jaar.

Middelen

De vast te stellen prestatiesubsidie 2012 is gelijk aan het verleende bedrag van € 6.168.302,- (collegebesluit 13 december 2011; 2011/0047298). Dit is inclusief de aanvullende subsidie betreffende compensatie huur en beheerkosten (OZB) en compensatie CAO van samen € 98.785,-. (Najaarsrapportage 2012; 2012/0062956). Ook de subsidie voor cultuureducatie is in dit bedrag opgenomen. De dekking gebeurt uit Programma 6 en 7. Ter dekking van de reguliere prestatiesubsidie 2012 ad. € 6.065.502,- zijn middelen verantwoord in de jaarstukken 2012 bij programma 7, product 512 Kunstzinnige vorming. Van de subsidie 2012 van € 6.168.302,- is een subsidiecomponent van € 2.352.941,- toe te rekenen aan de huisvestingslasten (huur en overige huisvestingslasten als energie, schoonmaak etc). Het resterende deel van de subsidie is toe te rekenen aan de realisatie van activiteiten in de betreffende accommodatie. Wij brengen dit onderscheid aan omdat (in tegenstelling tot de activiteitenkosten) de huisvestingslasten in principe niet beïnvloedbaar zijn voor de instelling.

De subsidie voor cultuureducatie van € 102.800,- is gedekt vanuit programma 6, product 484 Jeugd en Onderwijs.

Besluit

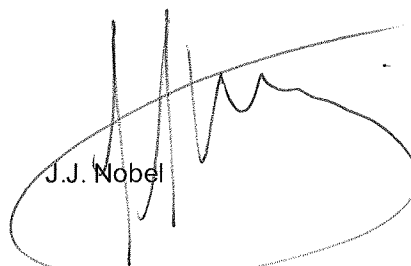
Op grond van het voorgaande hebben wij besloten:

1. het jaarverslag en de jaarrekening 2012 van de Stichting Pier K voor kennisgeving aan te nemen;
2. de subsidie 2012 van de Stichting Pier K vast te stellen op de reeds verleende € 6.080.502,-;
3. de subsidie 2012 Cultuureducatie vast te stellen op de reeds verleende € 87.800,-;
4. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouders

Mr. A.Th.H. van Dijk

J.J. Nobel

Bijlage(n)

Jaarverslag en Jaarrekening 2012 Stichting Pier K, inclusief controleverklaring accountant

Gemeente Haarlemmermeer
t.a.v. de heer mr. A. Th. H. van Dijk
Raadhuisplein 1
2132 TZ HOOFDDORP

Plaats en datum Hoofddorp, 15 april 2013

Kenmerk 130007/FV/fb

Onderwerp Jaarverslag 2012

Gemeente Haarlemmermeer			
DV	RS		
Datum:	15 APR 2013		
Briefnr.:	13/17972		
Afschrift aan:			Afgehaan (paraaf)

Weth. v Dijk -
H. Zuurbier, DIR
E. Feij / R. vd Haar, MEO/RSC

Geachte heer Van Dijk, beste Arthur,

Hierbij presenteer ik het bestuursverslag alsmede de financiële jaarrekening 2012 van Pier K.

Het was een zeer dynamisch jaar. De economische crisis nam nog serieuze vormen aan. Desondanks bleven de bereikcijfers van Pier K goed op peil. In 2012 is Pier K geconfronteerd met de eerste bezuinigingen. Daarom heeft Pier K een gedegen reorganisatieplan opgesteld en heeft zij ook al de eerste acties uit dit plan uitgevoerd. 2012 Was ook het tweede jaar van het ondernemingsplan, het tweede jaar in het nieuwe onderkomen in Hoofddorp en dus ook het tweede jaar in het Cultuurgebouw. Dit jaarverslag koppelt terug op de ambities uit het ondernemingsplan Kunst als Kompas 2011-2014. In de hoofdstukken over de specifieke routes wordt eveneens voor de gemeente inzichtelijk gemaakt, hoe Pier K aan het programma van eisen heeft voldaan.

Indien er vragen bestaan, licht ik een en ander graag in een gesprek toe.

Met vriendelijke groet,
Pier K

Frans Vreeke
directeur-bestuurder

cc:
Hans Zuurbier
Emilie Feij
Rolf van de Haar

Stichting Pier K

vertrekpunt voor
kunst en cultuur

Adres Postbus 110
2130 AC Hoofddorp

Telefoon 023 566 95 65

Fax 023 566 95 34

E-mail info@pier-k.nl

Website www.pier-k.nl

Bezoekadres Raadhuisplein 9
2132 TZ Hoofddorp

ING 4540300

KvK Haarlem 4122 6907

BTW NL 804384976B01

PIER

VERTREKPOINT VOOR
KUNST EN CULTUUR

Jaarverslag 2012

Inhoudsopgave

DEEL 1. BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding.....	7
2. Het programma van Pier K.....	9
2.1. De beloofde resultaten	10
3. Kunst in Onderwijs.....	11
3.1. Hoofddoel	11
3.2. Kernactiviteit.....	11
3.3. Primair onderwijs	11
3.3.1. Inzet docenten van cursus naar onderwijs	11
3.3.2. Pilots.....	11
3.3.3. Kant en klare schoolmenu's.....	11
3.3.4. Leerorkest.....	12
3.4. Kunstmenu	12
3.4.1. Website	12
3.4.2. Meerjarenbeleidsplannen.....	12
3.4.3 Bereik.....	13
3.4.4. Financiën	13
3.5. Voorgezet Onderwijs	13
3.5.1. Ontwikkeling Cultuuronderwijs Innovatie VO	13
3.5.2. Bereik.....	13
3.5.3. Financiën	14
3.6. Cultuurparcours	14
3.6.1. Inhoud en programma	14
3.6.2. Bereik.....	14
3.6.3. Financiën	15
4. Kunst naar Keuze	16
4.1. Hoofddoel	16
4.2. Kernactiviteit.....	16
4.3. Bereik	16
4.4. Disciplines	18
4.4.1. Beeldende kunst.....	18
4.4.2. Theater, Dans, Musical	18
4.4.3. Muziek	18
4.4.4. Receptief.....	19
4.4.5. Samenwerking Cultuurgebouw.....	19
4.4.6. Belangrijkste projecten.....	19
4.5. Podium voor Architectuur	20

4.5.1. Inhoud en programma	20
4.5.2. Overzicht Projecten	21
5. Kunst in de Wijk	24
5.1. Hoofddoel.....	24
5.2. Kernactiviteit	24
5.3. Bereik	24
5.4. De projecten	24
5.5. De WAK	25
5.6. Brede scholen en naschoolse opvang	25
6. Overige projecten en programma's	26
6.1. Filmhuis	26
7. Marketing & Communicatie	27
7.1. Klantenbinding & Werving	27
7.2. Evenementen en activiteiten	27
7.3. Interne communicatie.....	27
7.4. Onderzoek.....	27
7.5. Overig.....	27
8. Bedrijfsvoering	28
8.1. Algemeen	28
8.2. Projecten.....	28
9. Personele zaken.....	29
9.1. Inleiding	29
9.2. Formatie	29
9.2.1. Vaste medewerkers 31 december 2012.....	29
9.2.2. Flexibele formatie over 2012	29
9.2.3. Bezetting formatie in fulltime eenheden.....	29
9.3. Ziekteverzuim.....	30
9.4. Trainingen en opleidingen	30
9.5. Vrijwilligersbeleid	30
9.6. BHV.....	31
9.7. Preventie en Arbo.....	31
10. Cultuurgebouw.....	33
10.1. Organisatie	33
10.2. Programmering	33
11. De organisatie.....	35
11.1. Raad van Toezicht	35
11.2. Managementorganisatie	36
11.3. Partners	36
11.4. Ondernemingsraad	36
DEEL 2. FINANCIËEL JAARVERSLAG.....	38

DEEL 1. BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding

2012 was een bewogen jaar. De economische crisis nam nog serieuzere vormen aan. Desondanks bleven de bereikcijfers van Pier K goed op peil. Dat kan niet gezegd worden van de subsidiebijdragen van de gemeente en de provincie. In 2012 is Pier K geconfronteerd met de eerste bezuinigingen. Daarom heeft Pier K een gedegen reorganisatieplan opgesteld en heeft zij ook al de eerste acties uit dit plan uitgevoerd.

De genoemde bezuinigingen hebben de druk om te reorganiseren verhoogd, maar ook zonder de kortingen op onze subsidie was en is Pier K overtuigd van de noodzaak om een nieuwe weg in te slaan, om de inzet van mensen en middelen meer op het primair en voortgezet onderwijs te richten. Alle kinderen en jongeren zoveel mogelijk met cultuur in aanraking brengen en zoveel mogelijk ook actief met kunst en cultuur bezig laten zijn. Dat betekent minder subsidie naar kunst in de vrije tijd, of wel de route Kunst naar Keuze. Dat is minder erg dan het lijkt, omdat Pier K vooral het muziekonderwijs wezenlijk anders gaat opzetten.

Samenspel vormt de kern van dit nieuwe onderwijs, ondersteund door e-learning. Pier K is er van overtuigd, dat dit onderwijs beter is voor de jonge leerlingen en tegelijkertijd vergt het minder inzet van docenten. Daardoor kan Pier K het muziekonderwijs in de vrije tijd verbeteren en tegelijkertijd meer geld voor de programma's op scholen vrij maken.

Binnen het primair onderwijs is Pier K in 2012 met veel energie van start gegaan met Kunst in Leren. Pier K voerde concrete pilots uit en heeft ook een grote extra groep van de docenten opgeleid tot docent cultuuronderwijs. Hierdoor kunnen ze voortaan in meer dan een route werken. De plannen op dit gebied voor de jaren 2013 tot en met 2016 worden financieel ondersteund door het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie met een jaarlijks bedrag van € 79.000. Dit bedrag wordt gematcht door de gemeente Haarlemmermeer. Daarmee beschikt Pier K de komende vier jaar in totaal over € 632.000 om deze nieuwe onderwijsmethode stevig op de kaart te zetten

Ondanks het slechte economische klimaat kan Pier K tevreden zijn over haar financieel resultaat. Dit was conform de begroting. Dat geldt in gelijke mate voor de bereikcijfers in 2012. Binnen de route Kunst naar Keuze is het totaal aantal leerlingen zelfs met 1% gestegen ten opzichte van 2011. Vergelijken met de cijfers van andere instellingen in het land deed Pier K het ronduit goed. Die hadden gemiddeld met een daling van ongeveer 11% te maken.

Pier K ligt met de uitvoering van het reorganisatieplan op schema en verwacht mede daarom ook voor 2013 en de jaren daarna geen grote afwijkingen ten opzichte van de prognoses in het ondernemingsplan en in het reorganisatieplan.

2012 was ook het tweede jaar van het ondernemingsplan, het tweede jaar in het nieuwe onderkomen in Hoofddorp en dus ook het tweede jaar in het Cultuurgebouw. Dit jaarverslag koppelt terug op de ambities uit het ondernemingsplan *Kunst als Kompas 2011-2014*. In de hoofdstukken over de specifieke routes wordt eveneens voor de gemeente inzichtelijk gemaakt, hoe Pier K aan het programma van eisen heeft voldaan.

Het belangrijkste resultaat van het jaar 2012 is het bereik binnen de routes. Pier K heeft 585 deelnemers in bedrijven bereikt, 234 deelnemers in de brede scholen/naschoolse opvang; 553 deelnemers via wijkprojecten en 8.098 deelnemers in de vrije tijd ten opzichte van 8.033 in 2011.

De totale bezoekersaantallen zijn fors gestegen van 24.172 in 2011 naar 28.087 bezoekers in 2012. Kortom, een verhoging van bezoekersaantallen met 16%.

Ook het bereik van Kunst in Onderwijs is hoog gebleven. De leerlingaantallen die Pier K bereikte in het primair- en voortgezet onderwijs zijn gestegen van 24.172 naar in totaal 25.680 kinderen. Op deze plaats moeten ook de

resultaten van Podium voor Architectuur genoemd worden. In paragraaf 4.5. wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed. Op deze plaats is het goed te constateren, dat Podium voor Architectuur voor de gemeente Haarlemmermeer en haar inwoners een steeds belangrijkere rol vervult.

Het opstellen van het reorganisatieplan heeft veel energie gevraagd van een deel van de medewerkers van Pier K. De daarin aangekondigde maatregelen hebben een wissel getrokken op de organisatie. Voor sommige medewerkers betekenden ze een afscheid van Pier K. Voor een deel van de docenten is de toekomstige werkgelegenheid minder zeker dan voorheen. Voor een deel van de werknemers in ondersteunende functies is het werk veranderd. Het reorganisatieplan is uitgebreid besproken met de Ondernemingsraad. Pier K kan terugkijken op een uiterst constructief proces resulterend in een positief advies door de OR. Aan het eind van het jaar 2012 is een voorzichtig begin gemaakt met de veranderingen. In 2013 en de jaren er na moet het reorganisatieplan volledig gerealiseerd worden. Dit is een zware opgave voor de organisatie en haar medewerkers. Bij het schrijven van dit jaarverslag kunnen we vaststellen, dat de inzet en energie van alle Pier K medewerkers onverminderd hoog is. Deze constatering geeft ons het vertrouwen, dat Pier K ook de nog komende veranderingen met succes zal afronden.

Pier K ziet de toekomst mede daarom met vertrouwen tegemoet. Pier K gaat het aanbod in de vrije tijd zo aanpassen, dat meer mensen en meer middelen beschikbaar komen voor het aanbod op school. Dat gaat gepaard met belangrijke innovaties, zoals de nieuwe opzet van ons muziekonderwijs bij Kunst naar Keuze en Kunst in Leren in het onderwijs. De samenwerking in het Cultuurgebouw neemt steeds serieuzer vormen aan. Vooral Pier K zet zich meer dan gemiddeld in voor de uitstraling en de exploitatie van de zogenaamde Cultuuretalage aan de voorkant van het gebouw. Bij alle nieuwe plannen verliezen we onze 'core business' niet uit het oog: zoveel mogelijk talent ontdekken en talent zo goed mogelijk ontwikkelen in de Haarlemmermeer.

Frans Vreeke, directeur bestuurder
Hoofddorp, 31 maart 2013

2. Het programma van Pier K

Missie: Pier K biedt kunst als kompas voor het ontdekken en ontwikkelen van talent.

In het ondernemingsplan zijn de activiteiten ondergebracht in vier routes.

- Kunst in Onderwijs.
- Kunst naar Keuze.
- Kunst in de Wijk.
- Kunst aan de Top.

Iedere route heeft een hoofddoel, een aantal kernactiviteiten en focus op enkele marktpartijen. De plannen en resultaten per jaar ordent Pier K langs de lijn van deze routes. Met ingang van 2012 is ook de financiële administratie zo ingericht. Helaas bood het administratiesysteem nog niet de mogelijkheid om snel en eenduidig de bereikcijfers in kaart te brengen. Inmiddels wordt een nieuw ERP systeem geïmplementeerd. Met dat systeem kan Pier K naar een nieuwe objectieve maat voor de prestaties: het leerling contactuur. In 2012 is het als gevolg van een groot aantal andere prioriteiten nog niet gelukt om het beleidsplan voor de route Kunst aan de Top op te stellen. Conform het ondernemingsplan gaat dit programma in 2013 van start met 10 tot 20 leerlingen.

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag heeft Pier K besloten het reorganisatieplan aan te passen. Pier K heft de route Kunst in de Wijk als zodanig op. Pier K blijft zich inzetten voor buitenschoolse activiteiten en artistieke en culturele projecten in de wijk, maar gaat dit vanaf nu doen vanuit de route Kunst naar Keuze.

In de volgende hoofdstukken doen wij verslag van de programma's en de resultaten per route. Daarnaast geven we nog speciale aandacht aan de programma's:

- Kunstmenu.
- Cultuurparcours.
- Podium voor Architectuur.
- Overige activiteiten.

2.1. De beloofde resultaten

In het ondernemingsplan heeft Pier K zich gecommitteerd aan het realiseren van resultaten per route per jaar. In een overzicht zien deze er als volgt uit:

BEREIK PER ROUTE IN 2012		
Bereik en aantallen per jaar	Programma van Eisen 2012	Gerealiseerd resultaat
Route Kunst in Onderwijs		
aantal leerlingen primair onderwijs bemiddeld (Kunstmenu)	15.000	16.372
aantal leerlingen voortgezet onderwijs bemiddeld (Cultuurparcours)	5.000	5.341
aantal scholen primair onderwijs	64	68 (incl. speciaal onderwijs)
aantal scholen voortgezet onderwijs	7	7
Aantal leerlingen bereikt in PO met aanbod Pier K	nieuw	13.406
Aantal leerlingen bereikt in VO met aanbod Pier K	nieuw	1.132
Route Kunst naar Keuze		
Aantal actieve deelnemers, particulieren	4.900	8.098
Aantal actieve deelnemers, bedrijven	nieuw	585
Aantal bezoekers (gezamenlijke) evenementen	26.000	28.087
Aantal bedrijven met actieve kunstbeoefening	4	5
Route Kunst in de Wijk		
Aantal sociaal-artistieke projecten in de wijk	3	4
Aantal actieve deelnemers wijkprojecten	370	553
Aantal actieve deelnemers naschoolse opvang/brede school	nieuw	234
Aantal bezoekers wijkprojecten	2.200	1.201
Samenwerking kinderopvangorganisaties		1
Route Kunst aan de Top		
Aantal getalenteerde jongeren		start komend seizoen

3. Kunst in Onderwijs

3.1. Hoofddoel

Integratie van kunst en cultuur in de leeromgeving voor kinderen van 4 tot 18 jaar in de Haarlemmermeer. Met als doel de kennismaking met cultuur, het leerproces en de persoonlijke ontwikkeling te stimuleren.

3.2. Kernactiviteit

Het verzorgen van een breed en – op het ‘lerende kind’ - gericht aanbod van producten aan scholen en bemiddeling tussen culturele aanbieders en scholen.

3.3. Primair onderwijs

3.3.1. Inzet docenten van cursus naar onderwijs

In 2012 hebben twaalf docenten een opleiding Kunst in Leren afgerond, in het vierde kwartaal van 2012 startten nog eens 30 andere docenten met dezelfde opleiding. De cursus wordt gegeven door Alexandra van der Hilst, schrijfster van het boek: "Voorbij de kaders". De docenten werden getraind in het ontwikkelen van aanbod op maat en op thema's naar de wens van de school. Kunsteducatie staat in dit programma veel meer in dienst van het opnemen van leerstof. Kunst in Leren gaat er immers vanuit dat buiten de linguïstische manier van het aanbieden van leerstof er ook andere manieren zijn om het kind te laten leren. Kunst in Leren stimuleert de leerkracht om ook via de andere intelligenties de stof aan te bieden (de acht intelligenties van Gartner). De Kunstdocenten van Pier K geven de leerkracht handvatten om kunstvakken te integreren in de dagelijkse lespraktijk.

3.3.2. Pilots

In het voorjaar van 2012 zijn twee pilots uitgevoerd om de theorie in de praktijk te brengen en te toetsen. Hierbij werd het proces gemonitord en zijn de conclusies gebundeld in een onderzoeksrapport: Kunst in Leren, door Eline Verlaan. De pilots werden op twee scholen uitgezet.

Basisschool De Wegwijzer uit Hoofddorp heeft met 180 kinderen deelgenomen aan een pilot in het kader van Kunst in Leren, de naschoolse opvang werd hierbij betrokken (Happy Kids) evenals de peuterspeelzaal. De inhoud van de pilot draaide rond het thema woordenschat uitbreiding. Iedere groep kreeg een gedeelte uit de eindpresentatie als opdracht. Daarbij zijn alle disciplines ingezet om tot een presentatie te komen. Muziek, beeldend, dans en drama/musical. Bij de presentatie zagen vele ouders van allochtone afkomst hun kind voor het eerst in een performance schitteren.

De tweede deelnemende school was basisschool Op Dreef in Nieuw-Vennep. Daar werden de lessen gegeven rond het thema: Het bevorderen van de sociale cohesie binnen de school. 170 kinderen deden mee en ook daar werden alle disciplines ingezet. Na de evaluatie met de leerkrachten van deze pilot is de aanpak stevig veranderd. De voornaamste conclusie was dat het steeds afstemmen met grote groepen belanghebbenden en het werken naar een presentatie te veel tijd in beslag nam en te veel ten koste ging van het proces in de klas.

In het najaar van 2012 heeft Pier K het Kunst in Leren programma nogmaals ingezet. Nu op een school voor speciaal onderwijs: De Klimboom met 86 leerlingen. Teams van twee kunstdocenten werkten samen met de leerkracht van de school aan een thema uit het jaarprogramma. Het team van de Klimboom heeft vermeld gestaan, hoe met ondersteuning van kunstvakken leerstof werd opgenomen. De lijnen waren dit keer kort en er werd gefocust op de leerstof uit het jaarprogramma. De lessen die ontwikkeld zijn voor de Klimboom worden in seizoen 2013-2014 in het aanbod geïntegreerd.

3.3.3. Kant en klare schoolmenu's

Het grootste gedeelte van de scholen voor primair onderwijs doet mee aan de kant en klare schoolmenu's, waarin alle disciplines vertegenwoordigd zijn. Uitgangspunt zijn de muziek-, dans- en theatervoorstellingen met gekoppelde activiteiten in de klas. Ook deze menu's zijn geprogrammeerd rond actuele thema's. Daarbij kunnen de scholen ook allerlei losse activiteiten of workshops boeken.

In 2012 werden met het eigen aanbod van Pier K bij het primair onderwijs: 11.926 leerlingen bereikt. Dezelfde kengetallen voor 2012 geven we in onderstaande tabel.

Bereikcijfers: aantal leerlingen PO in 2012:

Kunst in Leren (pilots)	436
Kant en Klaar schoolmenu	9.442
Overig aanbod (los aanbod)	3.528
Totaal	13.406

3.3.4. Leerorkest

Speciale aandacht verdient het Leerorkest Haarlemmermeer, een initiatief van Pier K met ondersteuning van het Oranjefonds en Ymere. Honderd kinderen uit groep 5 van de basisscholen Klippeholm, Bikube en Vesterhavet krijgen onder schooltijd muziekles op een symfonisch instrument zoals viool, cello, trompet, dwarsfluit, klarinet en slagwerk. Elke maand komen zij bij elkaar om samen te spelen in het orkest. Naast de Pier k docenten zijn vrijwilligers, ouders en de vijf vakleerkrachten van de scholen bij het project betrokken.

Op 6 juni deden de kinderen van het Leerorkest Haarlemmermeer mee met een groot concert in de Heineken Music Hall met 3500 kinderen in aanwezigheid van prinses Maxima. Ze gaven twee concerten in de Meerse (Gig Haarlemmermeer) en speelden op de Open Dag van Pier K. Ook gaven zij concerten tijdens een wijkfeest en waren zij aanwezig bij een presentatie van de wijkraad. Beide waren in Bornholm, Hoofddorp. Naast publicaties in week- en dagbladen maakten zij een opname voor MeerTV. Al met al waren ruim duizend mensen aanwezig bij de presentaties. Dat is naast alle publicaties.

De sociale binding tussen de drie scholen is vergroot en het zelfvertrouwen van de kinderen is toegenomen. Pier K heeft vanaf september 2012 het tweede Leerorkest Haarlemmermeer kunnen starten met weer 100 nieuwe kinderen van dezelfde bovengenoemde scholen. Zij spelen op de instrumenten van de vorige groep. Tien kinderen uit de vorige groep zijn doorgegaan met muzieklessen (waaronder in het Leerorkest Plus).

Pier K (instrumenten), het Oranjefonds en Ymere hebben dit tweede Leerorkest financieel mogelijk gemaakt.

3.4. Kunstmenu

Kunstmenu Haarlemmermeer is een programma voor cultuureducatie in het Primair Onderwijs (PO). In de Haarlemmermeer doen 68 van de 69 scholen mee, hetgeen neerkomt op 16.372 leerlingen. Alleen de vrije school, de Michaëlschool, doet niet mee met het Kunstmenu. Het afgelopen jaar zijn er twee scholen bij gekomen. Het Buitenrif en De Pion; beide scholen zijn onderdeel van de Bascule. PO scholen kunnen hun jaarprogramma alleen samenstellen uit een geselecteerd aanbod volgens vooropgestelde criteria; het moet kwalitatief (HBO geschoolde kunstvakdocenten), kunstzinnig en doelgroep gericht zijn. Dit aanbod kunnen ze kiezen via de nieuwe website www.kunstencultuuropschool.nl.

3.4.1. Website

Belangrijk in 2012 was de lancering de nieuwe website www.kunstencultuuropschool.nl Dit project is onlangs afgerond. Er staat nog een vervoltraject op stapel. De wens bestaat bij de gemeente om digitaal te kunnen ondertekenen. Daarnaast is het de bedoeling digitaal verslag te laten doen van de activiteiten door de scholen en het mogelijk maken om via de website offertes te organiseren, waardoor scholen en aanbieders elkaar beter kunnen vinden.

3.4.2. Meerjarenbeleidsplannen

Momenteel zijn de scholen druk met het schrijven van de nieuwe meerjarenbeleidsplannen. Deze zijn vanaf nu anders van opzet. De scholen wordt gevraagd een visie neer te zetten en aan te geven hoe ze die willen realiseren. Er is een format van de ICC cursus naar de scholen gestuurd voor het maken van een cultuureducatie beleidsplan om daarmee aan de slag te gaan. De projectleider gaat bij de scholen langs om ze te ondersteunen en adviseren bij het uitwerken van dit plan. Het blijkt dat de scholen, al waren een aantal in eerste instantie terughoudend over het verzoek, er toch heel blij mee zijn. Ze nemen de cultuureducatie op school onder de loep, gaan in gesprek met de directie en de collega's en zien daarbij vaak dat ze meer doen aan cultuureducatie dan ze zich eerder realiseerden kijken zo nog eens goed naar wie ze zijn, waar ze voor staan en hoe cultuureducatie daar een rol in kan spelen. De projectleider ziet dan ook een trend dat scholen meer en meer naar doorlopende leerlijnen willen gaan; soms uitgaande van bestaande, maar ook regelmatig er zelf een willen ontwikkelen waarbij het is afgestemd op hun eigen schoolsituatie.

3.4.3 Bereik

Aan het Kunstmenu doen 68 scholen mee en worden 16.372 leerlingen bereikt van de 16.423 PO leerlingen die er in de Haarlemmermeer zijn.

3.4.4. Financiën

De gemeente verleende subsidie voor een bedrag van € 10,21 per leerlingen, dit kwam neer op een totaal van € 167.158,12.

De scholen krijgen van het rijk middels de prestatiebox € 10,90 (voorheen CEPO gelden) en € 4,12 per leerling. Hiervan dienen ze € 10,- per leerling te matchen met de Kunstmenu subsidie en dat kwam neer op € 163.720,-. De PO scholen in de Haarlemmermeer gaven in 2012 gezamenlijk € 330.878,- uit aan cultuureducatie.

3.5. Voorgezet Onderwijs

De scholen voor het Voortgezet Onderwijs weten Pier K goed te vinden voor hun aanvragen op maat. Deze aanvragen betreffen vooral workshopdagen. Binnen deze dagen volgen leerlingen workshops binnen de verschillende disciplines. Scholen formuleren veelal hun eigen vraag of doen dit in overleg met de projectleider Cultuurparcours. Activiteiten die worden afgenomen betreffen vooral voorstellingen, museumbezoek en workshopdagen. Veel scholen maken gebruik van een vast patroon van jaarlijks terugkerende activiteiten tijdens reguliere activiteitenweken. Vooral de workshopdagen worden bij Pier K besteld, gezien het multidisciplinaire karakter van de vraag en het gemak van organisatie dat Pier K kan bieden.

3.5.1. Ontwikkeling Cultuuronderwijs Innovatie VO

Vanaf voorjaar 2012 heeft Pier K met het Kaj Munk College, de Katholieke Scholengemeenschap Hoofddorp en het Herbert Visser College gesproken over een plan tot cultuuronderwijs innovatie: Voortgezet Onderwijs in samenwerking met Pier K en een derde partij voor financiering en expertise, te weten Rabobank Regio Schiphol. Pier K heeft de basis voor een werkwijze ontwikkeld, een basis die zij met betrokken scholen hebben besproken en verder ontwikkeld.

Pier K heeft het plan gepresenteerd als een co creatie Rabobank, VO scholen en Pier K aan de kerncommissies coöperatiefonds Nieuw-Vennep en Hoofddorp in mei en september. De kerncommissie heeft positief geadviseerd over een donatie van € 120.000,- voor een periode van drie jaar, ingaande 1 januari 2013 voor realisatie van het voorstel voor samenwerking Cultuuronderwijs Pier K en het VO op basis van creativiteit als grondstof voor duurzaam leren en ontwerpen als onderdeel van het curriculum.

Het cultuuronderwijs is gericht op de diverse niveaus en vormen van onderwijs binnen Haarlemmermeer. De uitgangspunten van het concept omvatten bouwstenen per thema of vak, met de scholen te bepalen, voor een afgebakende periode, waarin de lesstof met doelen en uitkomsten is beschreven. Kern van het concept is: de expert /opdrachtgever voor de klas. De school kan een specifieke vraag hebben, Pier K een specifiek aanbod, een opdrachtgever kan een vraag hebben aan het onderwijs. Op basis daarvan stelt Pier K samen de bouwstenen samen, op maat.

De docenten van de betrokken scholen hebben in de voorbereiding een vraagbepalende rol, tijdens de uitvoering een ondersteunende, coachende rol. Uit het kennisnetwerk komt de expert voor de klas dat kan een extern deskundige zijn, een docent van Pier K, een student of een opdrachtgever voor het inbrengen van het vraagstuk of de probleemstelling, de kans. Binnen de opdrachtformulering gaan de leerlingen in fases te werk: onderzoekend, ontwerpend, en waar mogelijk ondernemend. Excursie en veldwerk behoren tot het onderzoek.

3.5.2. Bereik

In 2012 werden in totaal 1.132 leerlingen van zeven scholen bereikt, verspreid over alle klassen 1 t/m 5 en alle niveaus VMBO, Havo en VWO. 65 Groepen volgden in totaal 154 workshops, verspreid over twaalf workshopdagen. Per leerling werden gemiddeld drie workshops per workshop-dag gevolgd. De workshops werden door twee scholen in Haarlemmermeer aangevraagd. Haarlemmermeer lyceum: vijf workshopdagen.

Herbert Vissers college: zeven workshopdagen.

3.5.3. Financiën

In totaal werd voor deze activiteiten € 18.738,50 bij de scholen in rekening gebracht.

3.6. Cultuurparcours

3.6.1. Inhoud en programma

De zeven VO scholen in Haarlemmermeer maakten gebruik van de Cultuurparcours subsidie, die de gemeente verstrekt. Daarmee nemen zij alle ook actief deel aan het Cultuurparcoursnetwerk. Met Cultuurparcours worden ruim 5.300 leerlingen bereikt.

De projectleider Cultuurparcours is tevens projectleider voor de werkgroep Cultuureducatie Cultuurgebouw. De rol van onafhankelijk bemiddelaar en bruggenbouwer tussen scholen en aanbieders hierin is logisch en vruchtbaar. De erfgoedinstellingen in Haarlemmermeer hebben, naast de partners binnen het Cultuurgebouw, die vertegenwoordigd zijn in de werkgroep, aan de projectleider ook ondersteuning gevraagd bij het tot stand brengen van aanbod voor het VO. Op regelmatige basis wordt overleg gevoerd om samenwerking te bevorderen en nieuw aanbod voor het VO te ontwikkelen. Het ligt voor de hand dat dit samenwerkingsverband later ook onderdeel uit gaat maken van het samenwerkingsverband cultuureducatie van de partners van het Cultuurgebouw.

Scholen laten hun leerlingen binnen cultuureducatie kennis maken met alle kunst disciplines. Zij kopen met de subsidie diverse activiteiten in, zoals workshopdagen (multidisciplinair of één discipline), museumbezoek en voorstellingen. Alle scholen laten hun leerlingen voorstellingen kiezen uit het, door Schouwborg de Meerse aangeboden, CKV theaterabonnement.

Kunstcoördinatoren van VO scholen zijn meer dan ooit op zoek naar draagvlak binnen hun school om kunst- en cultuureducatie steviger verankerd te krijgen binnen het curriculum van de scholen. Hoewel cultuureducatie binnen het VO landelijk onder druk staat als gevolg van onzekerheid over CKV en de Cultuurkaart zien scholen op directieniveau in toenemende mate het belang van cultuureducatie in en worden er programma's ontwikkeld om cultuur in brede zin te integreren in het gehele (vakoverstijgend) onderwijs. Binnen veel scholen is deze vorm van onderwijsinnovatie in gang gezet. Cultuureducatie krijgt hierbij een bredere invulling dan voorheen. Ondernemen, samenwerken, onderzoeken en ontwerpen zijn ook onderdeel hiervan. Scholen willen leerlingen opleiden tot wereldburgers en hen de mogelijkheid bieden hun veelzijdige talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Experts en opdrachtgevers worden voor de klas uitgenodigd en leerlingen gaan aan de slag met een vraagstuk/probleemstelling of daadwerkelijke opdracht.

De projectleider Cultuurparcours ondersteunt en adviseert de scholen hierbij intensief. In samenwerking met Pier K wordt onder de titel 'Onderwijs als bruto nationaal talentproduct' de komende drie jaar met een drietal scholen een pilot ontwikkeld om deze programma's vorm te geven.

De dialoog die met de directies van de scholen wordt aangegaan is hierbij van groot belang. Deze contacten zijn het afgelopen jaar gelegd en samenwerking is in gang gezet. De projectleider draagt hierbij zorg voor de onafhankelijke inzet van alle aanbieders uit de regio binnen deze programmering indien dit tot de mogelijkheden behoort. Bij de vaststelling van de nieuwe subsidieregels (verbonden aan de nieuwe subsidieperiode en Cultuurnota) is op advies van de projectleider met deze ontwikkeling rekening te houden en wordt scholen binnen de subsidievoorwaarden de mogelijkheid geboden hun ambities vorm te geven.

Er is veel inspanning geleverd m.b.t. de ontwikkeling en bouw van de nieuwe website www.kunstencultuuropschool.nl. De subsidieaanvraag voor het schooljaar 2012 - 2013 kon reeds via de nieuwe website verlopen. Het komend jaar zal nog veel aandacht en energie moeten worden gestoken in het verder ontwikkelen en uitbouwen van de website (uitgave nieuwsbrieven, invoer aanbieders, aanleggen fotoarchief e.d.). Branding en marketing van Cultuurparcours en Kunstmenu is daar een belangrijk onderdeel van.

3.6.2. Bereik

Aan Cultuurparcours nemen alle zeven VO scholen in Haarlemmermeer deel en worden 5.341 leerlingen bereikt.

3.6.3. Financiën

De gemeente verleende subsidie voor een bedrag van € 54.255,94 (€ 10,21 per leerling). Scholen matchen dit met een bedrag van € 21.468,56 (€ 4,04 per leerling). In totaal hadden de scholen in het kader van Cultuurparcours een besteedbaar bedrag van € 75.724,50.

4. Kunst naar Keuze

4.1. Hoofddoel

Het bieden van een laagdrempelig, goed en breed cultureel aanbod voor particulieren en bedrijven, in groepsverband en individueel.

4.2. Kernactiviteit

Het verzorgen van lessen, workshops en cursussen in negen disciplines en multidisciplinair voor particulieren en bedrijven. Bovendien organiseert de afdeling een aantal evenementen. De cursussen lopen uiteen van eenmalige workshops tot jarenlange leertrajecten. De jongste cursist is 1 jaar, de oudste 88.

4.3. Bereik

In 2011 bereikte Pier K met de route Kunst naar Keuze 8.033 structurele particuliere deelnemers aan cursussen. In 2012 was het totale bereik licht hoger met 8.098 deelnemers.

Voor vijf verschillende bedrijven werden workshops op maat verzorgd, in totaal 585 mensen deden hieraan mee. Daarnaast trokken presentaties, evenementen en exposities van cursisten in totaal 28.087 bezoekers.

Over de verschillende disciplines zijn de volgende aantallen cursussen afgenomen:

- Beeldende Kunst: 88 cursussen gerealiseerd.
- Dans: 61 cursussen gerealiseerd.
- Musical: 29 cursussen gerealiseerd.
- Theater: 14 cursussen gerealiseerd.
- Muziek: 287 cursussen gerealiseerd.
- Receptief: 4 cursussen gerealiseerd.
- Schrijven: 15 cursussen gerealiseerd.

Met deze cursussen werden in totaal 8.098 cursisten bereikt.

BEREIKIJFERS PIER K (# deelnemers per discipline)

Cluster	2011	2012	Toe/afname- tov 2011
Beeldende kunst			
3D	188	255	36%
2D	377	463	23%
Media	197	171	-13%
Multidisciplinair	42	99	136%
Schrijven	68	58	-15%
Workshops op maat		8	
Totaal Beeldende kunst	872	1.054	21%
Theater Dans Musical			
Theater	109	168	54%
Dans	600	553	-8%
Musical	310	380	23%
Totaal TDM	1.019	1.101	8%
Klassieke muziek			
Klassiek	419	541	29%
Basis (klassiek docent)	1017	946	-7%
Muziek oriëntatie	604	490	-19%
Evenementen	400	378	-6%
Workshops op maat	*	8	
Totaal Klassieke muziek	2.440	2.363	-3%
Pop Jazz			
Pop & Jazz	659	821	25%
Basis (P&J docent)	958	881	-8%
Evenementen	400	376	-6%
Totaal Pop & Jazz	2.017	2.078	3%
Receptief			
Workshops cursussen	153	94	-39%
Losse verkoop lezingen	22		
Vrije academie	60		
Totaal Receptief	235	94	-60%
Naschoolse opvang: workshops op maat, alle disciplines	298	83	-72%
Bedrijven: workshops op maat, alle disciplines	352	585	80%
#Evenementen, alle disciplines	800	539	-33%
Brede scholen		201	
GRAND TOTAL	8.033	8.098	1%

Per discipline lichten wij hieronder bijzonderheden toe:

4.4. Disciplines

4.4.1. Beeldende kunst

Het totaal aantal particuliere deelnemers beeldende kunst in 2011 was 872 en 1.054 in 2012. Op de afdeling Beeldende kunst genieten jaarlijks vele cursisten van de cursussen en workshops. Veel oudere cursisten volgen al jaren onze lessen. Ook kinderen en jongeren weten hun weg naar de activiteiten te vinden. In 2012 heeft Pier K voor het eerst in jaren weer een flinke jongerengroep 'tekenen en schilderen'. Een aantal van deze jongeren bereidt zich voor op het kunstvakonderwijs met het aanleggen van een portfolio. Pier K heeft ervoor gezorgd dat de beeldende cursisten goed zichtbaar zijn in de gebouwen van Pier K door expositie door het hele gebouw mogelijk te maken. Ook zijn er nieuwe lijsten en vitrinekasten aangeschaft om te zorgen dat het werk professioneel geëxposeerd wordt. De instroom van nieuwe cursisten heeft aandacht nodig. In 2012 is Pier K begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe oriëntatie cursus. Deze zal vanaf september 2013 geprogrammeerd worden. Pier K heeft verschillende zaterdagworkshops gegeven, want in het klanttevredenheidsonderzoek vroeg de klant naar kortdurende activiteiten. Deze workshops worden hoog gewaardeerd. Pier K blijft de zaterdagworkshops daarom ook in 2013 programmeren. Hoewel klanttevredenheidsonderzoek laat zien dat er belangstelling is voor schrijven, zit Pier K dat niet terug in de belangstelling voor de schrijfcursussen. Samen met de Bibliotheek Haarlemmermeer werkt Pier K aan de ontwikkeling van een nieuw gezamenlijk aanbod.

4.4.2. Theater, Dans, Musical

Het totaal aantal particuliere deelnemers TDM in 2011 was 1.019 en 1.101 in 2012. Op de afdelingen Theater, Dans en Musical heeft Pier K dit jaar voor het eerst een aantal korte cursussen geprogrammeerd, die direct aansloten bij activiteiten op de Brede Scholen. Hierdoor konden kinderen meteen doorstromen na kennismaking op de Brede School. Traditiegetrouw presenteerden de podiumkunsten zich in iedere groep voor een publiek van vrienden en bekenden. Dat waren kleine presentaties en open lessen in het leslokaal en ook presentaties in de podiumzaal en in de grote zaal van Schouwburg De Meerse. De docenten schrijven hiervoor zelf op maat van de groep gemaakte stukken en verzorgen ook zelf de vormgeving. Vaak wordt er samengewerkt tussen verschillende disciplines. Zo maakte de afdeling Beeldende kunst prachtige beelden, die als achtergrond gebruikt werden bij een kleuterdansvoorstelling in de theaterzaal te Nieuw-Vennep. In verband met de reorganisatie werd het aantal lessen van een jaar cursus hier teruggebracht van 35 lessen naar 33 lessen. Uiteindelijk gaat het aantal lessen naar 30 per jaar cursus.

4.4.3. Muziek

Klassieke Muziek

Het totaal aantal particuliere deelnemers Klassieke Muziek in 2011 was 2.440 en 2.363 in 2012.

Pop en Jazz

Totaal aantal deelnemers bij Pop en Jazz in 2011 was 2.017 en 2.078 in 2012.

In 2012 heeft Pier k de afdelingen 'Klassieke Muziek' en 'Pop en Jazz' samengevoegd tot een grote afdeling Muziek. Samenspelen is de meerwaarde en dan vooral het heterogene samenspel. Pier K ontwikkelt haar muziekonderwijs naar lesvormen, waarbij dit samenspel centraal staat. Het ontwikkelen gebeurt in de docententeams en heeft mede daardoor een breed draagvlak. Pier heeft in 2012 geëxperimenteerd met online lesvormen. Daaruit bleek dat de klanten uiteindelijk geen interesse hebben in zelfstandig online muziekonderwijs, terwijl eerder onderzoek in een klantenpanel wel op belangstelling wees. Online lessen kunnen wel goed onderdeel uitmaken van een serie lessen, waarbij de cursist ook samenspeelt.

Ook de cursisten van de afdeling Muziek hebben zich veelvuldig en op allerlei mogelijke manieren en plaatsen gepresenteerd. De Big Band Haarlemmermeer is regelmatig te zien op diverse plaatsen in Haarlemmermeer.

OMS

De Online Muziekschool heeft ondanks intensieve marketinginspanningen vooraf met betrekking tot de positionering en ook met betrekking tot de promotie niet het verwachte resultaat gehad. Dit is voor Pier K reden geweest om de OMS in die vorm stop te zetten en e-learning veel meer in het reguliere onderwijs een plek te geven. Met name in de pilots voor het nieuwe muziekonderwijs en voor de jaarlijkse Pop4daagse speelt dit al een belangrijke rol.

4.4.4. Receptief

Omdat Pier K te maken had met een grote terugloop in deelnemers van de cursussen receptief in 2010, heeft zij in 2011 besloten om dit aanbod niet meer zelf te programmeren. De Vrije Academie huurde bij Pier K een ruimte en verzorgde daar het programma dat landelijk aandacht kreeg. Helaas is ook dit geen succes gebleken; geen van de door de Vrije Academie in de gebouwen van Pier K geprogrammeerde cursussen kon doorgang vinden. Tegelijkertijd is er wel veel belangstelling voor de cursussen die Pier K zelf is blijven programmeren. De cursussen kunstgeschiedenis en begeleid museumbezoek waren volledig bezet.

4.4.5. Samenwerking Cultuurgebouw

Na de succesvolle opening van het Cultuurgebouw met het evenement 'Stem van Haarlemmermeer', hebben de partners in 2012 samen gewerkt in verschillende evenementen, workshops en cursussen. Dat deed PierK onder andere in: het Peuterfestival, het Verhalenfestival, het Kinderboekenfeest, Gig 2012, Meerjazz, het Verjaardagsfeest, het Kerstfeest en de 55+ beurs. Pier K gebruikt met het geven van gratis workshops en optredens van cursisten deze evenementen ter promotie van de activiteiten.

In 2012 heeft Pier K niet alleen de activiteiten voor jongeren in het Cultuurgebouw afgestemd met Duycker/Artquake, maar ook daadwerkelijk met hen samengewerkt. DJ cursussen van Pier K werden gegeven bij Duycker, de kersverse DJ's draaiden in een voorprogramma van Duycker. Vrijwilligers van Duycker kregen een DJ cursus bij Pier K in huis. De Music Jam (jamsessie begeleid door docent van Pier k) werd afwisselend bij Pier K en Duycker gehouden. Met Artquake heeft Pier K een korte theatercursus georganiseerd die deels bij Pier K en deels bij Duycker plaats vond. Twee bijeenkomsten waren masterclasses begeleid door Hugo Metsers.

Voor het eerst heeft Pier K de Artquake scholentour gezamenlijk gemaakt ter promotie van alle aanbod. Najaar 2012 is besloten om vanaf 2013 alle activiteiten van Artquake en Pier K voor jongeren gezamenlijk te bundelen in een Cultuurgebouw aanbod onder de naam Artquake.

Met de bibliotheek werkten Pier K samen in een aantal workshops voor kinderen 'Maak je eigen boek' en in het Schrijfcafé.

4.4.6. Belangrijkste projecten

Open dagen

De jaarlijkse Open Dagen, die in 2012 de start én de afsluiting van de Week voor de AmateurKunst (WAK) vormden, trokken weer meer bezoekers, dan in voorgaande jaren: in Nieuw-Vennep 1.380 en in Hoofddorp 2.187. De dagen waren rijk gevuld met presentaties, meedoelessen en workshops. Alle medewerkers van Pier K waren op ten minste één van de dagen aanwezig om informatie te geven.

Pop4daagse en Classic4all weken.

Samenspel is de meerwaarde die wij aan muzieklessen willen geven. In 2012 was de eerste Classic4All week, naar goed voorbeeld van de succesvolle Pop4Daagse, die in 2012 ook weer plaats vond. Bijna alle Pier K muziekcursisten hebben aan deze samenspelevenementen meegedaan. De cursisten kiezen een muziekstuk, studeren dat onder leiding van Pier K docenten in en geven daarna direct een concert. Sommigen deden voor het eerst mee, anderen deden al eerder mee en sommigen deden zelfs meerdere keren in de week mee. Ter afsluiting voerden 100 cursisten de Bolero van Ravel uit in de passage van het Cultuurgebouw.

Compositieproject.

In 2012 vond wederom het Compositieproject plaats. Cursisten stuurden hun composities in en deze werden door een deskundige jury beoordeeld. Zeven composities werden uitgekozen en bewerkt voor ensemble. Dit ensemble, dat uit professionele musici bestond, heeft de composities opgenomen in de studio van Pier K. Het is een prachtige CD geworden.

Musicalproductie kinderen en jongeren.

De grootste productie van Pier K is de musicalproductie voor kinderen en jongeren, waarin ieder jaar 35 getalenteerde cursisten tussen 8 en 18 jaar de sterren van de hemel spelen. De kinderen worden na auditie toegelaten en vijftien van hen krijgen ook extra lessen in de talentenklas Musical. In 2012 werd Mary Poppins tweemaal uitgevoerd in theater De Meerse voor in totaal 673 bezoekers.

4.5. Podium voor Architectuur

4.5.1. Inhoud en programma

Podium voor Architectuur komt vanuit toekomstgerichte actualiteit, in samenspraak met landelijke adviseurs, programmaraad en stichting Vrienden Podium tot een inhoudelijk meerjarige programmering: landschap, architectuur, stedenbouw, ruimte. De onderwerpen zijn aan elkaar verbonden en vertalen zich van kleinschalige expertmeetings naar educatieve projecten (ontwerpogaven) en laagdrempelige activiteiten voor een breed of jong publiek. De doelgroepen variëren van vakpubliek, bewoners (werkend en wonend) tot jongeren en kinderen. Startpunt is Haarlemmermeer met haar bewoners, in regionale, landelijke en soms internationale context van beweging, gebiedsveranderingen, identiteit, duurzaamheid, sociale binding, wonen, werken en leven.

Onderwerpen voor de periode 2011-2014 zijn:

- leegstand en Herbestemming,
- tijdelijke Landschappen & Voedselproductie,
- de luchthaven Schiphol en de betekenis voor de bewoners (economisch, wonen, werken, leven),
- de toekomst van de dorpen aan de Ringvaart en de betekenis voor Haarlemmermeer,
- het gebruik van de openbare ruimte door bewoners en de profilering van Haarlemmermeer door sport & architectuur,
- de Knooppunten.

Podium ontwikkelt zich steeds meer als kennisnetwerk van ondernemers, ontwerpers, onderzoekers. Het aantal samenwerkingspartners is in 2012 uitgebreid met Ymere, het strategisch team van gemeente, KLM, SchipholGroup, SEO Economisch Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam, LVNL (Luchtverkeersleiding Nederland), Airlink, SADC, met een opstart naar Bouwfonds. Subsidie jaarprogramma: Stimuleringsfonds voor Architectuur (SfA).

4.5.2. Overzicht Projecten

	Inhoudelijke beschrijving	1 Actieve deelnemers 2 Bezoekers	Totaalbudget: € Subsidie SfA: € Cofinanciering: in natura €
Architectuur als Businesscase	Extra vertoning van film uit 2011	63 bezoekers	Project uit 2010 fin afgerond.
Polderportret 1	Extra vertoning, aftrap voor Polderportretten 3	5 bezoekers	Project uit 2010 fin afgerond
Polderportretten 2	Extra vertoning, aftrap voor Polderportretten 3	5 bezoekers	Project uit 2011 fin afgerond
Woonportretten CPO	Expositie in Zaanstad Expositie in Nijmegen	420 bezoekers, 375 bezoekers	Project uit 2011 fin afgerond
Expositie Ruimtelijke Rituelen	Vervolgexpositie 2011/2012	<i>opvragen</i>	Project uit 2011 fin afgerond
Onderzoek Stedenbouw Bottom-Up	Inventarisatie, Interviews STB Bottom-Up, opdracht SfA	49 deelnemers 24 deelnemers (experts)	Totaalbudget: € 10.000,- Subsidie SfA: € 10.000,- Cofinanciering: in natura € 0
Polderportretten 3	Première Polderportretten 3 En film op Architectenweb	85 bezoekers 74 bezoekers	Project uit 2011 fin afgerond
Tijdelijk Landschap	Workshop, Tijdelijk landschap	22 deelnemers (Stakeholders HM en experts landelijk)	Uitgesteld project uit 2011 Totaalbudget: € 22.712,- Subsidie SfA: € 11.100,-
Webpublicatie ism diverse experts	Met vervolg moestuinen op het t landje Ymere	61 deelnemers aan moestuinen	
Basis voor kleinschalige acties 2013	Samenwerking met: Ymere, Meerwaarde, Meergroen		
Kwartaallezingen	Ruilgronden, <i>Over de Boshoeve, Bevening en Architectuur, Architectuur&Geluid, Architectuur&Literatuur, Expo 'jouw perspectief' + lezing</i>	25 deelnemers	<i>Nog af te ronden in 1^e kwartaal 2013</i> Totaalbudget: € 15.530,- Subsidie SfA: € 6.000,- Cofinanciering: in natura € 3.500,-
Kinderworkshops	Waterwonen, Verhalen in kaart, Natuurwonen, Workshop tijdens de Open dagen Pier K (2x)	172 deelnemers	Totaalbudget: € 6.980,- Subsidie SfA: € 3.080,- Deelnemersbijdrage: € 600,-

Lesprogramma VO (7 weken,6 uur pw pp per cyclus) Educatief materiaal als webpublicatie op website	<p>WonenopMaat Kaj Munk, Presentatie leerlingen in Pier K EXP passage cultuurgebouw</p> <p>Voedselproductie in leegstand Presentatie leerlingen in Pier K EXP passage cultuurgebouw</p> <p>Energielandschappen Presentatie leerlingen in Pier K Energielandschappen expositie</p>	<p>65 deelnemers 135 deelnemers 225 bezoekers</p> <p>40 deelnemers 120 deelnemers 490 bezoekers</p> <p>60 deelnemers 150 deelnemers 230 bezoekers</p>	<p>Totaalbudget: € 13.800,- Subsidie Sfa: € 4.080,- Cofinanciering: in natura € 7.880,-</p>
Architectuurprijs/Dag van de Architectuur Nationale dag, jaarlijks	<p>DVDA 2012: Menukaart, Lancering Voedselkaart, Opening expositie Ontwerp een huis om van te smullen, EXP Eethuis t/m 5 juli</p>	<p>35 deelnemers 40 deelnemers 55 deelnemers 225 bezoekers</p>	<p>Totaalbudget: € 12.430,- Subsidie Sfa: € 3.650,- Cofinanciering: in natura € 1.500,-</p>
Lezingenreeks HerBestemmingsplannen Basis voor publicatie en symposium 2013	<p>Oeuvrelezing Lingotto Lezing Lingotto vs. Seats2Meet Lezing Urbanisator/De Beuk Erin EXM How the city moved to mister sun</p>	<p>25 bezoekers 41 deelnemers 48 deelnemers 26 deelnemers (vakpubliek)</p>	<p>Totaalbudget: € 18.700,- Subsidie Sfa: € 6.900,- Cofinanciering: in natura € 2.000,-</p>
Expertmeetings HerBestemmingsplannen Basis voor publicatie en symposium 2013	<p>Hoe bestem je een oud pand opnieuw Voedselproductie als strategische impuls voor stedelijke vernieuwing How the city moved to mister sun Bottom-update</p>	<p>35 deelnemers 45 deelnemers 26 deelnemers 23 deelnemers (vakpubliek)</p>	<p>Totaalbudget: € 24.150,- Subsidie Sfa: € 12.660,- Cofinanciering: in natura € 2.250,-</p>
Lezingenreeks Bewegingen rond de luchthaven Basis voor publicatie en lezingen 2013/2014	<p>Bewegingen & reizigers, Bewegingen & vracht, Bewegingen & regio, Bewegingen & regio, Schiphol Megastructuur Airport City Partners: KLM, SchipholGroup, SEO UvA, LVNL, AirlinK, SADC</p>	<p>443 deelnemers (bewoners, studenten, vakpubliek)</p>	<p>Totaalbudget: € 19.000,- Subsidie Sfa: € 7.050,- Cofinanciering: in natura € 1.500,-</p>
Workshops Luchthaven	<p>Samenwerking met opdrachtgever SADC, ROC en VO Hoofddorp , A'dam Osdorp. Jongeren werken aan een ontwerpogave rond de luchthaven: voedsel, logistiek en wonen/werken. Uitkomst als input voor SADC</p>	<p>Max. 30 deelnemers</p>	<p><i>Nog af te ronden in 1^e kwartaal 2013</i> Totaal budget: € 2.000,- Cofinanciering in natura: € 1.500,-</p>
De Ringvaart Verbindt	<p>Fotovloot, EXP Fotovloot (maand december), Opening EXP Fotovloot. Eerste activiteit als start naar jaarlijkse activiteit met bewoners en stakeholders van de polder, te verwachten basis voor de 2-jaarlijkse landschapsmanifestatie (Cultuurnota)</p>	<p>78 deelnemers 66 deelnemers 650 bezoekers</p>	<p>Totaalbudget: € 9.070,- Subsidie Sfa: € 3.280,- Cofinanciering: in natura € 3.350,- <i>Deel budget architectuurprijs ingezet voor expositie</i></p>

Netwerkbijeenkomsten Deelname aan alle netwerkbijeenkomsten over het jaar 2012	Presentaties en actieven ontmoetingen	125 deelnemers	
Kunstmenu op school		32 deelnemers	
Open Dag Pier K Hoofddorp		33 deelnemers	
Open Dag Pier K Nieuw-Vennep	Kinderactiviteit	75 deelnemers	

Een van de projecten uit het rijke aanbod van Podium voor Architectuur lichten we hier verder toe om uiteen te zetten hoe Podium voor Architectuur te werk gaat. 'De lezingencyclus Bewegingen rond de Luchthaven' illustreert de werkwijze van opbouw naar samenwerking en nieuwe netwerken. De inhoudelijke noodzaak komt voort uit het enorme beslag op de ruimte door de luchthaven, van fysieke aanwezigheid tot zones van wonen en werken in verband met geluid en veiligheid. De luchthaven is de economische motor van de regio, en zorgt voor werkgelegenheid. Wat zijn de partijen die betrokken zijn bij de luchthaven en waarom doen zij, wat zij doen? Wat betekent dit voor de bewoners van de polder en regio?

Bewegingen rond de Luchthaven, vijf lezingen met tien sprekers, was en is gericht op het geven van inzicht en het verwerven van begrip over:

- luchtzijdige ontwikkeling (KLM en UvA SEO),
- vracht (Schiphol Cargo en AirLink),
- planologie en ruimte op de grond en in de lucht (SchipholGroup en Luchtverkeersleiding NL),
- luchthaven spin-off en gebiedsontwikkeling(SADC en Urhahn Urban Design),
- verschijningsvorm en AirportCity (Vrije Universiteit en SchipholGroup).

De voorbereidingen vroegen gespreid in de tijd een jaar. De stichting Vrienden Podium fungeerde als sleutel naar de achterliggende experts. Voormalig masterplanner van SchipholGroup, en directie van SADC hebben tijd, personele inzet en facilitering van ruimte op Schiphol mogelijk gemaakt. Alle deskundigen hebben belangeloos hun tijd ingezet. De subsidie is daardoor verschoven van sprekers naar gespreksleiding, verslaglegging en de netwerkbijeenkomsten na afloop. De verslagen worden omgezet naar webpublicaties, daar is vraag naar vanuit onderwijs en de betrokken organisaties. De lezingen zijn gefilmd en wachten op transformatie naar webcolleges in de elektronische leeromgeving van Pier K. Een integraal verslag wordt in samenwerking met SADC gerealiseerd en verschijnt als publicatie voor de relaties en als opstap naar het vervolg in 2013-2014: lezingen AirportCity en tentoonstellingen Masters of AirportCity.

Ondanks beperkte aandacht van en naar de media op verzoek van SchipholGroup (risico negatieve publiciteit), lag het aantal deelnemers aan de lezingen op 443, van studenten tot bewonerscommissies, ontwerpers en relaties van de sprekers. De digitale presentaties zijn als lesmateriaal ingezet op Hogeschool van Amsterdam, afdeling luchtvaart. De spin-off is nauwelijks meetbaar, maar wel merkbaar door reacties en vragen uit het netwerk en het werk- en onderwijsveld naar een vervolg.

Een vervolgstap op de lezingen zijn de workshops met jongeren MBO Airport college en VO Hoofddorp.

'Opdrachtgever' SADC stelt jongeren de vraag: 'Wat is de betekenis van Schiphol in de regio?' 'Wat is de betekenis van Schiphol als werk-, recreëer- en misschien als woonomgeving?' 'Wat heeft de luchthaven te betekenen als je niet gaat vliegen?' Denk aan werken, wonen, plezier, voedsel.

Drie ontwerp bureaus werken twee dagdelen aan analyse en concepten. Het doel is tweeledig: jongeren bewust maken van de luchthaven als werkgever en de jongere inzetten als vrije denker van actuele opgaven. De workshops worden gefinancierd door budget van Stichting Fonds Architecten en inzet van SADC.

Op basis van de inhoud is subsidie voor het vervolg in 2013 toegekend door SFA.

Totaalbudget: € 19.000,-

Subsidie SFA: € 7.050,-

Inschatting cofinanciering vooraf: in natura € 1.500,-

Schatting van gekapitaliseerde cofinanciering achteraf: > € 15.000,-

5. Kunst in de Wijk

5.1. Hoofddoel

Het bieden van een laagdrempelige ontmoeting met kunst en cultuur dichtbij mensen in hun wijk.

5.2. Kernactiviteit

Verzorgen van activiteiten voor brede scholen met een verbinding tussen schools en buitenschools aanbod en het verzorgen van sociaal-artistieke projecten in de wijk.

5.3. Bereik

Met Kunst in de Wijk bereikte Pier K 553 unieke deelnemers (1.543 in 2011) en 1.201 unieke bezoekers (3.408 in 2011), dat wil zeggen een keer geteld en soms meerdere malen deelgenomen, versus 370 deelnemers en 2200 bezoekers in het ondernemingsplan. Deelnemers aan gesprekken zijn niet meegeteld.

5.4. De projecten

Hieronder een overzicht van gerealiseerde en/of in gang gezette wijkprojecten:

Oasis game in Floriande	De meest gemeenschappelijke droom van de wijk is op een interactieve, laagdrempelige en speelse manier gerealiseerd in de herfstvakantie. 78 deelnemers en 199 bezoekers. Er is een projectverslag, effectmeting en film van dit project gemaakt. Projectkosten: € 29.400, waarvan St. Doen € 13.400 heeft betaald, Ymere € 4.000,- Stg. Meerwaarde € 6.000,- en Pier K € 6.000,-
Cultuurgebouwproject	Een bus, die de wijk ingaat om kunst en cultuur dicht bij de mensen te brengen. Aanzetten tot dit plan zijn in 2012 gemaakt en worden in 2013 verder ontwikkeld.
Verhalen van de Wijk deel 2	Realisatie van het project waarbij jongeren ouderen interviewden en daar vervolgens kunst van hebben gemaakt. En dat is gepresenteerd op Verhalenfestival, op school en in Nieuw-Vennep: 178 deelnemers en 379 bezoekers (incl. schoolpresentatie HVC en excl. Open Dag NV) Projectverslag, effectmeting en film op aanvraag beschikbaar. De bijdragen aan dit project waren respectievelijk: Ymere € 10.000,- Stichting Alexander Zon € 20.000,- WMO innovatiefonds € 17.500,- MeerWaarde en de bibliotheek ieder € 2.500,- en Pier K € 6.000,-
Allerzielen Alom 2 op 3 november	Een prachtig, indrukwekkend project om rituelen rond de dood nieuw leven in te blazen met kunstenaars. Dit jaar voor de tweede keer gerealiseerd op de begraafplaats in Zwanenburg: 142 deelnemers en 592 bezoekers. De kosten voor dit project zijn bijeengebracht door het Fonds voor Cultuurparticipatie € 20.000,- Dunweg € 6.000,- sponsoring € 2.500,- en Pier K € 15.000,-
Badhoevedorp	In samenspraak met stakeholders wordt gekeken naar meerjarige culturele interventies in het kader van het nieuwe bestemmingsplan.
On the move	Een samenwerkingsproject met GGD en sportservice in het kader van overgewicht van kinderen. Pier K leverde een creatieve bijdrage aan dit project. 155 Schoolkinderen deden mee. De kosten voor dit project zijn betaald door GGD en Sportservice.

5.5. De WAK

De Week van de Amateurkunst (De WAK) is voor de tweede keer gehouden. Pier K coördineerde de week en bracht daarmee amateurkunstenaars en amateurverenigingen uit Haarlemmermeer samen. Het resultaat was een zeer geslaagde week vol samenwerkende amateurkunstenaars in de hele Haarlemmermeer. Het aantal deelnemende amateurkunstenaars: 585, bezoekers: 5.224.

5.6. Brede scholen en naschoolse opvang

Voor wat betreft de brede scholen en naschoolse opvang geldt dat in 2012 totaal 234 kinderen hebben deelgenomen aan de programma's van Pier K. Dit is een daling ten opzichte van 2011. In dat jaar namen nog 712 kinderen deel aan de activiteiten. Dit wordt vooral veroorzaakt door de afname van activiteiten in de naschoolse opvang.

Tot 2012 heeft Pier K samen gewerkt met Kinderopvang Op Stoom. In 2012 heeft Op Stoom besloten geen activiteiten meer van Pier K te kopen, omdat deze activiteiten te duur worden gevonden. De opvang van kinderen vond nog wel in bij Pier K in Nieuw-Vennep plaats in lijn met de visie van Op Stoom; kinderen opvangen in een kunstzinnige omgeving. In 2011 heeft Pier K zomeractiviteiten georganiseerd voor de naschoolse opvang. Hoewel dit een groot succes was, zijn de activiteiten niet opnieuw gekocht in 2012. In 2012 is de samenwerking met kinderopvang De Boshoeve gestart, er is een workshop door een beeldend kunstenaar gegeven waaraan zes kinderen mee deden.

In 2012 heeft Pier K de banden met de Brede School aangetrokken om ervoor te zorgen dat de kinderen die in school kennis maken met kunst en cultuur zich verder kunnen verdiepen na school. Pier K ziet daar de kans om de doorlopende leerlijnen Cultuuronderwijs te ontwikkelen.

Op de Brede School Bornholm heeft Pier K in samenwerking met Stichting Meerwaarde het project Droomeiland gerealiseerd.

In 2012 is een begin gemaakt met het ontwikkelen van een speciaal aanbod voor de Brede School. Dit bestaat uit drie soorten activiteiten:

- cursussen voor ouders met kleine kinderen onder schooltijd,
- cursussen die creativiteit ontwikkelen voor ouders onder schooltijd,
- cursussen voor kinderen na schooltijd.

Brede School De Breedenborgh in Nieuw-Vennep start voorjaar 2013 met dit aanbod.

Zoals in de inleiding al gezegd, heeft Pier K in februari 2013 besloten de route Kunst in de Wijk als zodanig op te heffen. Pier K blijft zich inzetten voor buitenschoolse activiteiten en kunst- en cultuurprojecten in de wijk, maar dan vanuit de route Kunst naar Keuze. De projecten in de wijk laten we alleen doorgaan als deze volledig met externe middelen zijn gefinancierd.

6. Overige projecten en programma's

6.1. Filmhuis

Het Filmhuis in Pier K Nieuw-Vennep blijkt in een behoefte van de Haarlemmermeer te voldoen. Pier K vertoonde daar in 2012 in totaal 21 films, die bij elkaar 1.173 bezoekers trokken. Het Filmhuis wordt geheel door vrijwilligers gerund. Films sluiten vaak aan bij onze les- en cursusactiviteiten. Was de start in eerste instantie nog voorzichtig met een film per twee weken. Inmiddels vertonen we iedere vrijdagavond een film en zijn er plannen om ook dit aantal weer uit te breiden.

In 2012 zijn we in overleg getreden met de Meerse om ook qua filmvertoningen samen met hen op te trekken. De Meerse vertoont ieder zondagmiddag een film in het Oude Raadhuis. Het idee is om niet alleen onderling af te stemmen qua programmering, maar een 'label' in de markt te zetten voor Arthouse films in de Haarlemmermeer. Beide promoten en vertonen dan films onder dezelfde naam, maar wel op twee locaties. De gesprekken hier over lopen door in 2013.

7. Marketing & Communicatie

7.1. Klantenbinding & Werving

Een digitale nieuwsbrief met evenementen en activiteiten wordt maandelijks naar een vast cursisten-/relatiebestand gestuurd. Dagelijks worden er posts, tweets en acties geplaatst op Facebook en Twitter om eenmalige activiteiten, workshops en cursussen te promoten. Deze meer regelmatige aanpak van social media heeft geresulteerd in een verdubbeling van 'Facebook likes' en een verdriedubbeling van 'Twitter volgers'. Lokale en regionale media werd ingezet in de vorm van persberichten en advertenties om het gehele aanbod van Pier K breed onder de aandacht te brengen. Pier K presenteerde zich tevens op www.uitinhaarlemmermeer.nl en er zijn ook op het gebied van PR samenwerkingsverbanden met onder andere de bibliotheek Haarlemmermeer, Schouwborg de Meerse, Artquake. De afdeling marketing verzorgde zoals altijd ook flyers en posters, een maandagenda voor individuele workshops en evenementen en een programmagids die op verschillende manieren verspreid zijn binnen Haarlemmermeer.

7.2. Evenementen en activiteiten

Pier K organiseert ieder seizoen een aantal grotere evenementen die extra aandacht vragen van de afdeling Marketing & Communicatie. Naast free publicity zijn dit betaalde media als advertenties & buitenreclame. Grote evenementen waaraan vanuit marketing en communicatie veel aandacht is besteed zijn: Open dag, Pop4daagse, Allerzielen Alom en Verhalen van de Wijk, diverse musicalproducties, het leerorkest en het filmhuis. Pier K participeerde daarnaast in landelijke en regionale evenementen, zoals MeerJazz en WAK.

7.3. Interne communicatie

Het personeelsblad INFO verschijnt tweemaandelijks. Hierin worden alle belangrijke ontwikkelingen organisatie breed gecommuniceerd en komen medewerkers aan het woord over wat hun drijft in de dagelijkse praktijk. Het Pier K intranet wordt gebruikt om medewerkers te informeren over praktische zaken en personeelsregelingen.

7.4. Onderzoek

Pier K voert iedere twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uit. Deze vond voor het laatst plaats in 2011. Het eerstvolgende grootschalig klanttevredenheidsonderzoek zal in 2013 plaatsvinden. In 2012 heeft Pier K een kleiner onderzoek gedaan toegespitst op de klanttevredenheid met betrekking tot de gevolgde cursussen en haar docenten.

7.5. Overig

In 2012 heeft Pier K zich vooral gericht op de noodzakelijke promotie van onze programmering en evenementen. Door onderbezetting op de afdeling marketing en een late invulling van de functie Marketing Manager was er weinig ruimte voor nieuwe initiatieven. De geplande investeringen in het ontwikkelen van een nieuwe huisstijl en website zijn om deze redenen niet in 2012 gerealiseerd. In 2013 zal onze focus, naast onze normale promotie werkzaamheden, dan ook liggen op de ontwikkeling van die nieuwe huisstijl, doelgroep segmentatie ten behoeve van een aangepast communicatieplan en het realiseren van een website, die beter aansluit bij de behoefte en belevingswereld van onze doelgroep. Tevens werkt de afdeling Marketing & Communicatie van Pier K samen met de stichting Kunstconnectie aan een landelijke promotieactie om Kunst & Cultuur steviger en eenduidiger in Nederland neer te zetten.

8. Bedrijfsvoering

8.1. Algemeen

Bij de afdeling Bedrijfsvoering is in 2012 veel gebeurd. Allereerst is de Facilitaire Dienst in het kader van het reorganisatieplan gereduceerd in formatie. Pier K heeft helaas afscheid moeten nemen van een aantal medewerkers. De effecten hiervan zijn voor een deel in 2012 gevoeld, maar zullen voor het merendeel in 2013 effect sorteren, omdat in dat jaar de daadwerkelijke afvloeiing plaatsvindt. Vanwege langdurige ziekte van een van de facilitaire medewerkers zijn de personeelskosten iets minder hard gedaald dan Pier K had verwacht.

Naast de personele kant van de facilitaire dienst is dit jaar veel aandacht besteed aan de nog bestaande problemen in ons nieuwe gebouw aan het Raadhuisplein, voor een deel gebaseerd op de uitkomsten van het Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO), zoals de temperatuur in het gebouw Hoofddorp en ook de toegankelijkheid van de muzieklokalen. Samen met de gemeente is aandacht en geld besteed aan het juist inregelen van het klimaatbeheersysteem van het nieuwe gedeelte van het gebouw. De regelkasten zijn vervangen en het GBS systeem is geïntegreerd met het oude systeem. Voor het oude systeem is een klimaat onderzoek uitgevoerd. In 2013 zal Pier K besluiten, wat zij hier aan gaat doen en in zal investeren.

De afdeling BackOffice en Informatie zijn in september 2012 samen met de inhoudelijk ondersteunende medewerkers en de afdeling Planning samengevoegd tot de nieuwe afdeling Bedrijfsbureau. Dit heeft geleid tot een verschuiving van formatie van de cultuurinhoudelijke afdelingen naar de afdeling Bedrijfsbureau. In de laatste drie maanden is in deze afdeling vooral aandacht besteed aan de structurering van taken en werkzaamheden in deze afdeling, de levering van maximale ondersteuning aan de cultuurinhoudelijke afdelingen en de selectie van een nieuw ERP traject. Met name voor dit laatste project heeft een kleine tijdelijke uitbreiding op formatie plaatsgevonden. Samen met de afdeling is het PVE voor het klantcontactcentrum in het Cultuurgebouw vormgegeven binnen de analyse SSC.

De afdeling horeca en verhuur kan terugkijken op een succesvol jaar. Op het vlak van culturele verhuringen zijn, samen met de Meerse, mooie resultaten geboekt, die de eerdere verwachtingen overtroffen. Pier K hoopt deze trend in 2013 in de gezamenlijkheid van het cultuurgebouw verder vorm te kunnen geven.

Vanaf september is ook de afdeling Financiën onderdeel gaan uitmaken van de afdeling Bedrijfsvoering waarbij de planning & control nog direct door de directie wordt aangestuurd. Deze keuze is gemaakt, omdat dit jaar, maar ook 2013 in het kader staat van de standaardisering van de werkprocessen en bijbehorende ICT. De administratieve organisatie is volledig in kaart gebracht met behulp van procesbeschrijvingen en taak/functie overzichten. Deze dienen als input voor de implementatie van het nieuwe ERP systeem die in 2013 gaat plaatsvinden.

8.2. Projecten

Op het vlak van diverse strategische, cultuurgebouw- en reguliere projecten heeft bedrijfsvoering ook een prominente bijdrage geleverd, zoals:

1. De voltooiing van het ERP selectietraject en de besluitvorming rond het nieuwe ERP systeem.
2. De oplevering van een ICT masterplan Pier K voor de komende drie jaar.
3. De oplevering van een Handboek Administratieve Organisatie.
4. De oplevering van de eerste klantevaluaties cursisten Kunst Naar Keuze (uitvoering januari 2013).
5. De oplevering van de analyse van de mogelijkheden voor een Shared Service Center, inclusief een presentatie van de resultaten aan de vier directeuren, de MT's en OR's.
6. De ontwikkeling en invoering van resource planning (docentencapaciteit).

Tot slot heeft de afdeling Bedrijfsvoering een meer dan actieve bijdrage geleverd aan de volgende strategische projecten:

1. De overgang van de organisatie naar een nieuwe organisatiestructuur, profielen en overlegstructuur op basis van de blauwdruk van december 2011.
2. De opzet van de Online Muziekschool aanbod en het ontwikkelen en testen van het online aanbod.
3. Aanpassing prijsbeleid op basis van doelgroepensubsidiering, samenspel, e-learning, KTO en Product Markt Combinaties.
4. Het opstellen van de jaarplanning.

9. Personele zaken

9.1. Inleiding

2012 stond vooral in het teken van reorganisatie. Vanaf half mei zijn belangstellingsgesprekken gevoerd met iedere medewerker, waarbij de nieuwe organisatiestructuur en mogelijke (her)plaatsing onderwerpen van gesprek zijn geweest. Hierbij heeft Pier K de belangstelling gepeild voor welke plaats in de nieuwe structuur ambitie bestaat. Alvorens over te gaan tot (her)plaatsing zijn alle gesprekken afgerond. Voor docenten gold dat zij gemotiveerd kenbaar hebben kunnen maken of zij de functie van 'docent cultuuronderwijs' ambieerden. Binnen de nieuwe organisatie zijn bestaande, nieuwe of veranderde functies zoveel mogelijk ingevuld door medewerkers met een vast contract, die geschikt zijn of met enige ondersteuning in de vorm van opleiding of coaching binnen een redelijke termijn geschikt kunnen worden.

Door tijdelijke contracten niet te verlengen en vooral natuurlijk verloop is de personele reductie vormgegeven. Ruim 40 docenten hebben deelgenomen aan een assessment gericht op de nieuwe functie van docent cultuuronderwijs. Het assessment wees uit dat een kwart van de docenten direct geschikt is en ongeveer de helft na een scholingstraject alsnog geschikt kan worden voor de functie.

9.2. Formatie

9.2.1. Vaste medewerkers 31 december 2012

Zoals hierboven beschreven, is ook in 2012 de vaste formatie verder verkleind van 161 medewerkers op 31 december 2010 naar 137 medewerkers op 31 december 2011 en 124 vaste medewerkers op 31 december 2012.

De vaste medewerkers met een arbeidsovereenkomst op 31 december 2012 :

	<i>Fulltime (>80%)</i>	<i>Parttime</i>	<i>Totaal</i>
Uitvoerend personeel:	8	83	91
Ondersteunend personeel:	11	22	33
Totaal:	19	105	124

9.2.2. Flexibele formatie over 2012

Medewerkers met een flexibele arbeidsovereenkomst	12 vooral op cursussen.
Detachering	2 vervanging tijdens ziekte.
Uitzendkrachten	4 vervanging tijdens ziekte.
Freelance	76 voornamelijk korte activiteiten, workshops.

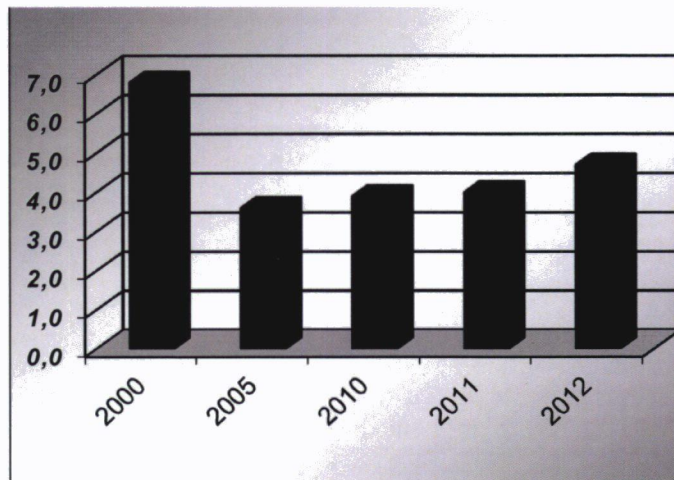
9.2.3. Bezetting formatie in fulltime eenheden

	31 december 2012	Over geheel 2012
Uitvoerend	38,45 (63%)	45,40 (63%)
Niet uitvoerend	22,14 (37%)	27,02 (37%)

9.3. Ziekteverzuim

Jaar	verzuim percentage
2000	6,8
2005	3,6
2010	3,9
2011	4,0
2012	4,7

In 2012 heeft Pier K te maken gehad met zeven langdurig zieken, samen goed voor 3,8% van het totale verzuim.

9.4. Trainingen en opleidingen

- Loopbaanombuiging: omscholing om medewerkers te kunnen laten omschakelen naar een andere functie dan waarvoor zij oorspronkelijk waren geschoold (dit kan ook buiten Pier K zijn). Het afgelopen jaar speelde dit vooral bij de afdeling Kunst In Leren. 33 Medewerkers hebben de cursus Kunst in Leren van Alexandra van Hilst gevolgd. De docenten zijn omgeschoold van docent Kunst in Vrije tijd naar docent Cultuuronderwijs. Zij zijn breed inzetbaar geworden dankzij de training.
- 11 medewerkers hebben de training timemanagement doorlopen.
- 25 medewerkers hebben de training projectmatig werken gevolgd.

9.5. Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers nemen een onmisbare plaats in binnen de organisatie, in het gebouw in Nieuw-Vennep en Hoofddorp.

Vijf jaar na de opening van het gebouw in Nieuw-Vennep en twee jaar na de intrek in het Cultuurgebouw in Hoofddorp, vraagt de structurele samenwerking met vrijwilligers, om een aanpassing van het beleid. Daarom is het vrijwilligersbeleid in 2012 aangepast aan de nieuwe behoefte aan inzet van vrijwilligers.

Vrijwilligersbeleid is personeelsbeleid voor vrijwilligers. Het regelt allerlei zaken, stelt voorwaarden, legt afspraken vast en benoemt de middelen die worden ingezet. Hierdoor kunnen vrijwilligers tot hun recht komen en kunnen zij hun eigen doelen nastreven, terwijl ook de doelstellingen van de organisatie worden gerealiseerd. Het vrijwilligersbeleid is geen statisch document. Het zal regelmatig beoordeeld worden op zijn actualiteit.

De functies die vrijwilligers vervullen zijn : gastvrouw/gastheer, technicus licht/geluid, horeca, decorbouw, kostuums ontwerpen/maken, projectleider musical, ovenstoker, facilitaire ondersteuning.

In 2012 is een start gemaakt met het volledig door vrijwilligers laten draaien van het filmhuis bij Pier K Nieuw-Vennep. Ook zijn er teamleiders voor Nieuw-Vennep en Hoofddorp ingesteld (vrijwilligers). Zij regelen de vrijwilligers voor de verschillende activiteiten.

In 2012 waren in totaal 63 vrijwilligers actief.

9.6. BHV

De operationele inzet bij calamiteiten wordt verzorgd door BHV-ers. Zij verlenen eerste hulp en voorkomen of beperken de gevolgschade tot een minimum. Zij beheersen de vaardigheden, die noodzakelijk zijn bij het bedienen van de beschikbare voorzieningen, zoals defibrillator en brandblussers. Minimaal een keer per jaar krijgen zij een herhalingscursus om hun vaardigheden scherp te houden.

In totaal had Pier K afgelopen jaar 33 BHV-ers, bestaande uit: een hoofd BHV, zeven ploegleiders (allen facilitair medewerkers) en 21 BHV-ers onder de medewerkers en vier onder de vrijwilligers. In november 2012 zijn ook vijf medewerkers van de informatiebalie opgeleid tot BHV-er. Zij worden vanaf januari 2013 ingezet, omdat de bezetting van de ploegleiders dan verminderd is.

In een overzicht op o.a. intranet staat aangegeven wanneer de BHV-ers volgens het rooster aanwezig zijn.

In februari 2012 is door het hoofd BHV een BHV plan geschreven voor Pier K Hoofddorp en Pier K Nieuw-Vennep. Dit beleidsstuk is goedgekeurd door een toetsingscommissie van de NIBHV.

Er is een ontruimingsplan voor beide vestigingen aanwezig.

9.7. Preventie en Arbo

Pier K heeft als werkgever in eerste instantie een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zij ervoor moet zorgen dat de werknemers hun werkzaamheden veilig en gezond kunnen uitvoeren. Om dat te bereiken moet een werkgever een arbeidsomstandighedenbeleid (arbobeleid) voeren. Dit beleid moet regelmatig worden geëvalueerd en moet telkens worden getoetst aan de laatste stand van de wetenschap en de professionele dienstverlening.

In de wet worden werkgevers en werknemers opgedragen samen te werken bij de uitvoering van het arbobeleid. Er is een preventiemedewerker in dienst die advies uitbrengt op ARBO gebied, de RI&E toetst en het plan van aanpak in de gaten houdt op zijn uitvoering.

Pier K heeft voor de vestiging in Hoofddorp en Nieuw-Vennep een RI&E. De RI&E van Pier K Nieuw-Vennep is in 2009 uitgevoerd en getoetst door een erkende Arbo instantie. Omdat het geen statisch beleidsstuk is, zal er telkens een update plaatsvinden als het nodig is.

De RI&E van Pier K Hoofddorp is in 2007 uitgevoerd en getoetst door een erkende Arbo instantie. Het is wettelijk verplicht om de RI&E tussen de 3 en 5 jaar opnieuw uit te voeren. Door de verhuizing naar het

nieuwe pand in 2011 (restpunten oplevering) was het niet handig om al eerder een RI&E uit te voeren. De nieuwe uitvoering van de RI&E zal daarom in 2013 plaatsvinden.

De preventiemedewerker heeft in mei 2012 een register gevaarlijke stoffen opgesteld. Hierbij zijn veiligheidsinstructiebladen verzameld en werkplekinstructiebladen opgehangen in de beeldende lokalen.

Verder zijn in september 2012 de omgangsregels/gedragscodes voor medewerkers Kunsteducatie geüpdatet. Daarnaast is in november 2012 in samenwerking met de afdeling marketing & communicatie het social media beleid voor Pier K opgesteld.

10. Cultuurgebouw

10.1. Organisatie

Het tweede jaar van Pier K in het Cultuurgebouw was een zeer intensief jaar. Naast alle inspanningen voor de eigen programmering en bedrijfsvoering en de extra werkzaamheden in verband met de reorganisatie heeft een groot aantal medewerkers van Pier K een meer dan gemiddelde bijdrage geleverd aan de programmering en samenwerking binnen het Cultuurgebouw.

Voor een groot aantal onderwerpen is in 2012 gezamenlijke werkgroepen opgericht, waarin Pier K goed was vertegenwoordigd. Die werkgroepen hebben ieder voor zich belangrijke richtinggevende documenten opgesteld, die in oktober 2012 zijn overhandigd aan de gemeente. Op basis van die stukken zijn in het vierde kwartaal vervolgstudies verricht, die in de loop van 2013 tot concrete resultaten moeten gaan leiden. Hierbij worden de instellingen geholpen door de inzet van een projectregisseur van de kant van de gemeente.

Er waren werkgroepen voor de volgende onderwerpen:

- Shared Service Center
- Horeca
- Verhuur*
- Marketing en communicatie*
- Vormgeving
- Programmering
- Cultuureducatie*
- Financiën
- P&O*
- Facilitaire zaken
- Cultuuretalage *

Van de werkgroepen gemarkeerd met een asterisk (*) was Pier K de trekker. Naast deze strategische en organisatorische ontwikkelingen is de gezamenlijke programmering in 2012 uitgebreid en geïntensiveerd.

Aan het eind van 2012 hebben de vier directeuren een belangrijke statement afgegeven:

De vier directeuren van het Cultuurgebouw Haarlemmermeer hebben de visie dat er een gemeenschappelijke organisatie moet komen op basis van de bestaande cultuurmerken ten behoeve van het verbeteren van de activiteiten en producten en een groter publieksbereik. Hiermee willen zij de spilfunctie van het Cultuurgebouw versterken in een levendig netwerk van culturele initiatieven binnen de kernen van de gemeente Haarlemmermeer. Een onderzoek wordt gestart naar de voor- en nadelen van een fusie als vervolgstap. Dit voornemen wordt op korte termijn gedeeld met de Raden van Toezicht en het management. De Ondernemingsraden van de bestaande organisaties worden over dit voornemen ingelicht.

Tevens hebben de managers bedrijfsvoering van de Meerse, van de Bibliotheek en van Pier K een intensief onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van een Shared Service Centre (SSC). De uitkomsten van dat onderzoek hebben er toe geleid dat in 2013 bepaald wordt hoe dit SSC er uit zou moeten zien en hoe dit gerealiseerd kan worden.

10.2. Programmering

Met zijn vieren en soms met een of meer partners werden de volgende activiteiten georganiseerd met de bijbehorende bereikcijfers:

- **Peuterfestival – 2.100 deelnemers/bezoekers**
 Op zaterdag 14 en zondag 15 januari 2012 vond in het Cultuurgebouw in samenwerking met De Meerse, de Bibliotheek Haarlemmermeer, Duycker en Pier K de eerste editie van het Haarlemmermeers Peuterfestival plaats. Een weekend lang stond Het Cultuurgebouw in het teken van onze allerkleinste bezoekers vanaf 2,5 jaar. Met voorstellingen van Dirk Scheele met Dikkie Dik en zijn vriendjes, voorleeshalfuurtjes, een kindermusical, workshops voor ouder en kind, een grote peuterspeeltuin, een springkussen en schminken.
- **Verjaardagsfeest - 5.000 bezoekers**
 Het Cultuurgebouw toonde zich op zaterdag 11 februari van 12 uur tot ver na middernacht in al haar veelzijdigheid. Met circa 5.000 bezoekers over de hele dag, avond en nacht, met 100 meter aan verjaardag slinger, 80 taarten, optredens muziek, dans en theater, workshops beeldende kunst, uitgebreide media aandacht en goede gesprekken met inwoners aan de Tafel van Tien was het een geslaagde verjaardag.
- **Kinderboekenfeest ' HALLO WERELD!' - 300 deelnemers/bezoekers**
 Het feest werd gehouden op zondag 7 oktober van 12.00-17.00 uur. Met onder andere een voorstelling en signering door kinderboekenschrijver Paul van Loon, acht verschillende workshops en diverse acties en spelen. Het Kinderboekenfeest werd georganiseerd door Bibliotheek Haarlemmermeer, Schouwburg de Meerse, Pier K, Boekhandel Stevens en mede mogelijk gemaakt door Uitgeverij Leopold, Ploegsma, Querido en Zwijssen, De Meerkoet Lisserbroek en Chimpie Champ.
- **Gig 2012 – 1.200 deelnemers en bezoekers**
 Op zaterdag 8 september vierde benefietshow GIG 2012 het eerste lustrum in de grote zaal van Schouwburg De Meerse. De dansact 'Dangerous' won de Rabobankprijs GIG 2012 en het kinderkoor van de Albert Schweitzerschool de Rabobank schoolprijs. De artistieke jongeren haalden €5548.98 euro op voor de goede doelen Hospice Bardo en Stichting Adamas. De Afterparty in Duycker werd druk bezocht. Stichting GIG heeft nauw samengewerkt met alle partners van het Cultuurgebouw die ondersteuning boden op o.a. het gebied van instrumenten, coaching, facilitaire zaken, techniek, ruimten en drukkerijkosten.
- **Meerjazz – 10.000 bezoekers**
 Dit driedaags jazzfestival vond plaats op 1, 2 en 3 juni in de Passage, in alle zalen van het Cultuurgebouw en op het Raadhuisplein. Met een VIP-avond, optredens van internationaal bekende namen tot nieuw Nederlands talent en lokaal talent. Met op de zaterdag de You Play workshops specifiek gericht op amateurmuzikanten en in het bijzonder jongeren. En uiteraard het Internationaal Big Band Concours met maar liefst 12 big bands!
- **55+ beurs 'Op eigen kracht'- 1.500 bezoekers**
 Op zaterdag 29 september van 10.00 tot 15.00 uur stond het Raadhuis, het Cultuurgebouw, Cinemeerse en het Raadhuisplein in Hoofddorp in het teken van de 55+ Beurs. Bezoekers lieten zich informeren en inspireren op het gebied van zorg, wonen, gezondheid, voeding, sport en cultuur. Pier K en Bibliotheek zorgden voor o.a. optredens van diverse koren en klassieke ensembles en schrijfster Marjan Berk las voor en signeerde eigen werk. De gemeente Haarlemmermeer, Sportservice Haarlemmermeer en MeerWaarde organiseerde de beurs, samen met de partners van het Cultuurgebouw.
- **Kerstfeest in het Cultuurgebouw - 200 bezoekers**
 Op woensdag 19 december vond van 16:30 tot 18:30 uur in de Passage van het Cultuurgebouw het eerste Kerstfeest plaats. De passage was sfeervol en feestelijk aangekleed en uitgelicht. Er was gratis glühwein en chocolademelk en door de Hema sponsorde minihapjes en kerstkransjes. Op een groot scherm werden foto's getoond van inwoners met hun kerstboom. Ruim 200 bezoekers/inwoners van Haarlemmermeer genoten van samenzang en optredens van twee Pier Kerstkoren en de Big Band Haarlemmermeer. De kinderkunstkerstmarkt werd druk bezocht. Er is € 400,- opgehaald voor goede doel Kika.
- **Naast bovenstaande grotere evenementen en festivals waren er nog kleinere activiteiten.**
 De Bibliotheek Haarlemmermeer en Schouwburg De Meerse organiseerden samen twee succesvolle literaire diners van 80 bezoekers per keer. Duycker en Pier K maken zich sterk voor jongerenactiviteiten zoals Show'm en Scholentour Rollende Rockparade en Music Jam in Duycker Café. Het Podium voor Architectuur zorgt voor wisselende tentoonstellingen, lezingen en exposities in Passage en Cultuuretalage.

11. De organisatie

Stichting Pier K voldoet volledig aan de principes en best practice-bepalingen van de Code Cultural Governance.

11.1. Raad van Toezicht

In december 2011 is Pier K overgegaan van een Bestuursmodel naar een Raad van Toezichtmodel. Voor de Raad van Toezicht zijn nieuwe profielschetsen voor alle leden gemaakt en de nieuwe statuten zijn vastgesteld. Bij vertrek van een van de leden, wordt voor de werving van een opvolger het bijbehorende profiel benut. De Raad van Toezicht had in 2012 een vacante positie; een raad-van-toezicht-lid met het profiel 'cultuureducatie'. In 2013 wordt deze vacature ingevuld.

De Raad van Toezicht werd in 2012 gevormd door:

• Cor Vrieswijk	- voorzitter	- bestuurlijke en politieke aangelegenheden
• Monique Bonsen	- lid	- sociale verhoudingen, HRM en organisatieontwikkeling
• Marjo Septer	- lid	- financiële en bedrijfskundige expertise
• Eric van Traa	- lid	- sales, marketing en fondsenwerving
• Peter Schreuder	- lid	- onderwijs
• Dirk Giltay Veth	- lid	- juridische kennis
• Vacature	- lid	- cultuureducatie

De Raad van Toezicht is in 2012 zeven keer bij elkaar gekomen. Tussentijds heeft op specifieke thema's ook zo nu en dan extra overleg plaatsgevonden tussen directie en een select aantal leden van de Raad. Daarnaast heeft een afvaardiging van de Raad deelgenomen aan een overleg met leden van de andere Raden van Toezicht in het Cultuurgebouw en het bestuur van Duycker. Tevens heeft De Raad van Toezicht enige malen overleg gepleegd met de Ondernemingsraad van Pier K.

De Raad van Toezicht heeft aandacht besteed aan verschillende onderwerpen, waaronder:

- het reorganisatieplan inclusief bezuinigingsscenario's,
- opvolging van de directeur bestuurder,
- ICT Masterplan en ERP selectie,
- Begroting en jaarplan 2013
- de samenwerking in het Cultuurgebouw.

Andere onderwerpen, die aan de orde zijn geweest en stukken, die zijn vastgesteld in 2012:

- Overeenkomsten met de leden Raad van Toezicht.
- Autorisatiematrix.
- Polis bestuurdersaansprakelijkheid RvT.
- Profiel directeur/bestuurder.
- Directiereglement.
- RvT reglement.
- Aangepaste statuten Pier K.
- Rooster van aftreden.
- Werving voor profiel Kunst- en Cultuureducatie.
- Cross check Code Cultural Governance/ Statuten RvT.
- Relatie met accountant/auditcommissie.
- Vacatieregeling.
- Zelfevaluatie.

11.2. Managementorganisatie

Het managementteam bestond in 2012 uit: Suzanne Leclaire-Noteborn (directeur-bestuurder tot 1 juli 2012, opgevolgd door Frans Vreeke (directeur-bestuurder vanaf 1 juli 2012), Saskia van Ham (manager bedrijfsvoering), John Does (hoofd Organisatie en Ontwikkeling) en Monika van der Ent (manager Cultuuronderwijs en cultuurmakelaar Kunst naar Keuze).

Het 'breed managementteam' bestond uit het managementteam, aangevuld met Ineke de Vries in december vervangen door Wanda Beumkes (hoofd Marketing & Communicatie), Paul de Zeeuw (hoofd Financiën), Joke Rood (cultuurmakelaar Kunst in de Wijk en Bedrijven), Marjolijn Sas (cultuurmakelaar Kunst in Onderwijs), Yvonne Lub (hoofd Podium voor Architectuur), Joop van Deuren (teamleider Muziek) Marlies van Doornik (teamleider TDM en Beeldend), Annette Truijens (projectleider Kunstmenu), Brigitte Elders (projectleider Cultuurparcours), Claudia Kalee (coördinator bedrijfsbureau) en Arie Moleman (Coördinator Facilitaire Dienst).

11.3. Partners

De partners Cultuurgebouw zijn van groot belang geweest voor de gezamenlijke activiteiten die gerealiseerd zijn in 2012. Andere belangrijke samenwerkingspartners - naast het Cultuurgebouw - waren: scholen, Ymere, de Stichting Vrienden van het Podium voor Architectuur, MeerBusiness, Rabobank, Stichting Brede Scholen Haarlemmermeer, Stichting Bardo, Kunstconnectie, collega cultuureducatie-instellingen met speciale dank aan Hart in Haarlem, Kumulus in Maastricht en Markant in Apeldoorn, Kinderopvang Op Stoom in Nieuw-Vennep, Gastouderbureau de Boshoeve Nieuw-Vennep, Stichting Leergeld en vele anderen.

11.4. Ondernemingsraad

Het afgelopen jaar stond wederom in het teken van verandering. De samenstelling van de OR is aan veranderingen onderhevig geweest, maar ook binnen Pier K vonden gaandeweg de nodige veranderingen plaats.

De door de gemeente aangekondigde financiële bezuinigingen hebben heel wat onrust met zich meegebracht. Niet alleen Pier K, maar ook de collegae in het Cultuurgebouw hebben moeten reorganiseren om de kosten te verlagen. Daarbij was het aangekondigde vertrek van directeur-bestuurder, Suzanne Leclaire-Noteborn, in maart 2012 een onaangename verrassing.

In december 2012 hebben de ondernemingsraadverkiezingen plaatsgevonden. De nieuwe OR is op 21 januari 2013 officieel geïnstalleerd. De OR van Pier K bestaat uit zeven vaste leden en een ambtelijke secretaris.

De Ondernemingsraad van Pier K bestond in 2012 uit:

- Jan Glastra - voorzitter
- Harry Maarse - waarnemend voorzitter
- Anne-marie Corman - lid
- Nico de Graaf - lid
- Thomas Herrmann - lid
- Mariska de Liefde - lid

DEEL 2. FINANCIIEEL JAARVERSLAG

Jaarrekening 2012

Jaarrekening 2012 - Pier K
8-4-2013

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 15 APR 2013

Behorende bij briefnr. 858 d.d. 15/04/2013
paraaf .....

INHOUD

Pagina

II. FINANCIEEL VERSLAG 2012

Analyse van ontwikkeling resultaat 2012	2
1. Balans per 31 december 2012	9
2. Exploitatie-overzicht over het boekjaar 2012	11
3. Kasstroomoverzicht	12
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	13
5. Toelichting op de balans per 31 december 2012	15
6. Toelichting op het exploitatie-overzicht over het boekjaar 2012	20

Overige gegevens

Controleverklaring

Analyse van ontwikkeling resultaat 2012

Het jaar 2012 sluiten we af met een negatief resultaat van € 22.009,-. Naar aanleiding van het plan van eisen dat in samenwerking met de gemeente Haarlemmermeer is opgesteld is de begroting 2012 voor Pier K voor het eerst in routes opgesplitst. Het jaar 2012 is voor Pier K een zeer bewogen jaar geweest, waarbij de wisseling van de directeur en de start van de reorganisatie een behoorlijke impact hebben gehad. De werkelijke cijfers wijken aan zowel de opbrengstenkant als kostenkant af van de begroting.

In de toelichting op de jaarrekening zullen de verschillen werkelijk 2012 versus begroot en werkelijk 2012 versus werkelijk 2011, waar nodig toegelicht worden.

Opbrengsten

Subsidie

- Gemeente Haarlemmermeer

In de oorspronkelijke subsidiebeschikking over 2012, is aan Pier K een prestatiesubsidie verleend van € 6.069.517,-. In overleg met de Gemeente Haarlemmermeer is er een aantal aanvullingen verleend. Hieronder een detailoverzicht:

	2012	Aanvulling	Totaal
Prestatie subsidie	4.181.718		€ 4.181.718
Huur Hoofddorp indicatief	1.275.156		€ 1.275.156
Huur Nieuw-Vennep indicatief	509.843		€ 509.843
Kunstmenu/Cultuurparcours	72.800		€ 72.800
Subsidieuitbreiding door stijging aantal leerlingen	15.000		€ 15.000
Update website Kunstmenu	15.000	18.500	€ 33.500
Compensatie structureel CAO ontwikkeling		39.238	€ 39.238
Compensatie structureel OZB lasten Hoofddorp		25.117	€ 25.117
Compensatie structureel Huurindex 2012 Hoofddorp		34.430	€ 34.430
Compensatie structureel Huurindex Nieuw-Vennep		4.383	€ 4.383
TOTAAL	6.069.517	121.668	€ 6.191.185

- Provincie Noord-Holland

De Provincie Noord-Holland heeft Pier K afwijkend van de begroting een aanvullende subsidie verleend van € 141.000,- voor de 1^e lijns activiteiten. Desondanks was de totale subsidie van de Provincie Noord-Holland € 94.000,- lager dan in 2011.

Project subsidies

- Stimuleringsfonds voor Architectuur

Door het SFA is over het jaarprogramma 2012 een subsidie verleend van € 50.000,-. Voor het meerjarenproject "nieuwe generatie en nieuwe stad", is een subsidie verleend van € 30.000,-. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met het Podium voor Architectuur en onder andere Architectuurcentrum Aorta en Twente.

Voor het project "Stedenbouw Bottom up" is er door het SFA € 10.000,- subsidie verleend. Van het jaarprogramma 2011 was € 12.154,- van de subsidie doorgeschoven naar 2012. In de exploitatie van de jaarrekening 2012 is € 57.856,- subsidie verantwoord. Wederom is er € 38.298,- doorgeschoven naar 2013. Van Stichting vrienden van het podium is eind 2012 € 6.500,- donatie ontvangen voor het programma 2013.

Hieronder een gedetailleerd overzicht van de verschillen werkelijk, begroot en werkelijk 2011:

<u>Projectsubsidies</u>	2012 Werkelijk	2012 Begroot	2011 Werkelijk
Stimuleringsfonds voor Architectuur: Podiumvoor Architectuur	57.856	50.000	70.206
Gemeente Haarlemmermeer: Kunstmenu	-		55.125
Gemeente Haarlemmermeer: Cultuurparcours	-		32.684
Gemeente Haarlemmermeer: Allerzielen	20.000		22.550
Gemeente Haarlemmermeer: Verhalen van de wijk	15.763		7.362
Gemeente Haarlemmermeer: FCP Kunst in Ieren	66.120		
Gemeente Haarlemmermeer: FCP Kunst in Ieren naar egalisatie	-29.990		
Gemeente Haarlemmermeer: Kunst op maat in de wijk	-		50.000
Gemeente Haarlemmermeer: GIG Open podium	-		24.470
Gemeente Haarlemmermeer: WAK	-		2.500
Gemeente Haarlemmermeer: Spaarnwoude	-		9.859
Gemeente Haarlemmermeer: corr Volkscultuur 2009/10	-		-4.559
Projectsubsidies		52.565	
Totaal projectsubsidies	129.749	102.565	270.197

Ten opzichte van 2011 wordt het grootste verschil verklaard doordat in de nieuwe opzet n.a.v. het plan van eisen de subsidie Cultuurparcours/Kunstmenu onder de prestatiesubsidie is ondergebracht en doordat we voor 2012 geen projectsubsidie hebben ontvangen voor Kunst in de Wijk inzake de cultuuraanjager.

Deelnemersopbrengsten

De deelnemersopbrengsten blijven achter op de begroting, De economische recessie is ook bij Pier K voelbaar.

Overige opbrengsten

Zowel ten opzichte van de begroting als ten opzichte van de werkelijke cijfers 2011 is een beter resultaat behaald. Vooral de huur en de horeca springen er uit. De huur is € 28.469,- hoger dan begroot, dit komt doordat de afdeling planning zeer actief is geweest met betrekking tot de culturele verhuur. Daarentegen zijn de sponsorinkomsten sterk lager dan 2011 en ook lager dan begroot. Vooral de sponsorinkomsten voor Kunst in de Wijk blijven achter. De sponsorinkomsten van Kunst in de Wijk bestaan vaak uit inzet door collega culturele instelling die om niet werkzaamheden verrichten voor de projecten van Kunst in de Wijk. In de jaarrekening hebben we deze inzet niet gekapitaliseerd. Naast de gemeente heeft ook Ymere een bijdrage geleverd aan het project Verhalen van de wijk. In 2012 is het Leerorkest gestart, Dit project is mede mogelijk gemaakt door het Oranjefonds en Ymere.

Kosten

Personeelskosten

De totale bruto loonkosten zijn ten opzichte van 2011 met € 241.957,- gestegen en ten opzichte van de begroting met € 131.573,-. In deze kosten zijn € 208.175,- reorganisatiekosten verwerkt, die na resultaatbepaling ten lasten worden gebracht van de bestemmingsreserve personeel.

Met betrekking tot de indirecte personeelskosten zijn er in 2012 incidentele extra kosten gemaakt. Door de wisseling van onze directeur en de langdurige uitval van de directiesecretaresse zijn de personeelskosten € 64.290,- hoger dan begroot.

Door de reorganisatie is er een grotere inzet gevraagd van de afdeling personeel en organisatie. De kosten liggen hier dan ook € 39.139,- hoger dan begroot.

Ook de financiële administratie heeft met betrekking tot de herinrichting van de administratie en het opstellen van bezuinigingsscenario's en de reorganisatie extra uren ingezet, totaal € 16.875,-.

De kosten van de afdeling marketing vallen € 43.188,- hoger uit. Dit wordt deels verklaard doordat we begin 2012 afscheid hebben genomen van een van onze marketingmedewerkers, en doordat in 2012 de afdeling is versterkt met een breed inzetbare marketingmedewerkster. Tevens zijn hierin de wervingskosten verwerkt van onze nieuwe marketingmanager die in 2013 met haar werkzaamheden bij Pier K is begonnen.

De werkelijke kosten van de afdeling bedrijfsvoering zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat het bedrijfsbureau tijdelijk is versterkt in verband met het ICT selectietraject en onze manager bedrijfsvoering wegens zwangerschapsverlof tijdelijk door een interim is vervangen. Eind 2012 hebben wij afscheid genomen van drie van onze facilitairmedewerkers. In de jaarrekening 2013 wordt dit pas zichtbaar.

De nieuwe structuur heeft er voor gezorgd dat de kosten van de ondernemingsraad dit jaar met € 27.270,- hoger zijn dan begroot. De inzet door uitzendkrachten boven de formatie is hoger dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er door het afvloeien van de leegstand meer gebruik moest worden gemaakt van uitzendkrachten. Ook is voor de extra projecten, waaronder het leerorkest, extern personeel ingehuurd. Ter ondersteuning van de selectie en de voorbereiding van ons nieuwe ERP systeem is een externe ingehuurd en gedurende de inwerkperiode is de nieuwe directeur op interim basis werkzaam geweest. De inzet van uitzendkrachten ter vervanging wijkt ook sterk af van de begroting. Dit wordt, zoals hierboven reeds vermeld, veroorzaakt door de vervanging van de langdurige uitval van de directiesecretaresse en de tijdelijke vervanging van onze manager bedrijfsvoering in verband met zwangerschapsverlof. De studiekosten waren te laag begroot. Ten opzichte van 2011 zijn ze € 4.080,- gedaald.

De reiskosten zijn lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat ons personeelsbestand is ingekrompen.

Door de wisseling van arbodienst zijn de Arbo kosten veel lager dan begroot.

Consumpties personeel waren te laag begroot. Ten opzichte van 2011 zijn ze met € 5.270,- gestegen.

De kosten personeelsfeesten zijn hoger dan begroot dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het afscheidsfeest van onze vorige directrice.

De assessmentskosten waren niet begroot en hebben betrekking op het toetsen van onze docenten op hun inzetbaarheid als cultuurdocent.

De overige personeelskosten zijn lager dan 2011, dit komt doordat ze in 2011 hoger waren als gevolg van een kostbare workshop ZZP, die georganiseerd was voor een personeelsbijeenkomst.

Huisvestingskosten

In 2012 zijn de definitieve huurcontracten opgesteld. De werkelijke huurbedragen wijken af van de begroting. De gemeente heeft de hogere huur door middel van een structurele verhoging op de prestatiesubsidie aangevuld.

De energielasten liggen hoger dan die van 2011, echter de werkelijke cijfers 2012 zijn conform de begroting.

De schoonmaakkosten liggen ruim onder die van 2011 en onder de begroting. Hier is de synergie door gezamenlijke inkoop duidelijk zichtbaar.

De onroerendzaakbelasting ligt ruim boven de begroting en de werkelijke kosten 2011. De werkelijke OZB was met het opstellen van de begroting nog niet bekend. Ook de OZB heeft de gemeente Haarlemmermeer door een structurele aanvulling op de prestatiesubsidie gecompenseerd.

De overige kosten zijn hoger dan begroot en lager dan de werkelijke cijfers 2011. Met het opstellen van de begroting was er nog geen duidelijk inzicht in de bijkomende kosten door de samenwerking in de Stichting Beheer Cultuurgebouw. Het betreft hier, schoonmaakkosten passage, feesten, administratiekosten, advieskosten, kosten ten behoeve van de passage, representatiekosten, waterverbruik, websitekosten en reclame. Tevens is er in 2012 een afrekening ontvangen van de Stichting betreffende de kosten 2011.

De dotatievoorziening grootonderhoud wijkt € 10.743,- af van de begroting, dit komt door dat met het opstellen van de begroting de dotatie te hoog was ingeschat.

ICT kosten

De totale ICT kosten liggen iets boven de begroting, maar wijken sterk af van 2011. Naar aanleiding van het herijken van de verdeelsleutel betreffende de kosten die vanuit de Stichting ICT Beheer worden doorbelast, vallen de kosten voor Pier K hoger uit. Hier was al rekening mee gehouden in de begroting. De beheerskosten waren in de begroting iets te ruim genomen maar de datacommunicatiekosten vallen weer tegen. Met het opstellen van de begroting waren de kosten te laag ingeschat. In de jaarrekening 2011 zijn de kosten die door Stichting ICT Beheer werden doorbelast niet uitgesplitst. In 2012 is dit wel gebeurd. Binnen de ICT kosten is er een verschuiving zichtbaar. De beheerskosten zijn lager dan begroot, echter de kosten van datacommunicatie zijn weer hoger. In de overige kosten zijn advieskosten verwerkt van Digi fuga.

Kantoorkosten

De kantoorkosten zijn hoger dan begroot, echter een stuk lager dan 2011. De verwachting was dat er op de kantoorkosten meer bezuinigd zou kunnen worden, maar in 2012 is dat nog niet helemaal gerealiseerd. Met name de aanschaf kleine kantoorinventaris is € 13.414,- hoger dan begroot echter € 5.407,- hoger dan 2011.

Algemene kosten

De totale algemene kosten zijn lager dan begroot, echter hoger dan 2011. De accountantskosten zijn een stuk hoger. Dit wordt veroorzaakt doordat er vanuit het plan van eisen van de gemeente Haarlemmermeer een controleprotocol is opgesteld waardoor er meer controle inspanning wordt verwacht van de accountant. Tevens zijn er projectsubsidies

verleend, waarvoor een accountantscontrole vereist was. De advieskosten zijn lager dan begroot, echter hoger dan 2011. Met betrekking tot de reorganisatie zijn er in 2012 externe adviezen ingewonnen. Tevens heeft een externe adviseur ondersteuning verleend bij het opstellen van de procesbeschrijvingen.

De bestuurskosten vallen hoger uit dan zowel de begroting als de werkelijke cijfers 2011. Dit wordt veroorzaakt doordat met de overgang van een bestuur naar een raad van toezicht model een vacatietoelage is toegekend aan de raad van toezicht.

Horeca

De horeca inkoop ligt ver onder de begroting, terwijl de horecaopbrengst hoger is dan begroot. Dit is deels te danken aan inzet van onze afdeling verhuur en horeca die, in 2012 meer vorm heeft gekregen. Er zijn inspanningen geweest om de horeca in Nieuw-Vennep een impuls te geven, maar ondanks dat het filmhuis in Nieuw-Vennep zeer succesvol is en er steeds meer activiteiten worden georganiseerd, blijft de verwachte omzet van het café achter.

Verkoopkosten

De verkoopkosten blijven sterk achter op de begroting. De marketing inspanningen zijn achteropgeraakt door de reorganisatie en de herinrichting van de afdeling. De afdeling marketing is met het aantrekken van onze nieuwe Marketingmanager weer op volle sterkte. De intentie is dan ook om indien mogelijk, het verkoopbudget in 2013 uit te breiden met het budget dat in 2012 nog niet is besteed. In de begroting was een post opgenomen voor overige verkoopkosten. In de jaarrekening is deze post uitgesplitst in design en merkstrategie en overige verkoopkosten.

Activiteitenkosten

De activiteitenkosten zijn hoger dan begroot, echter een stuk lager dan 2011. De intentie was om de uitvoeringskosten nog meer in eigen beheer door docenten uit te laten voeren, echter door de reorganisatie en de herscholing van onze docenten is dit nog niet optimaal gerealiseerd. Vooral de "uitvoeringskosten" en de kosten "werk door derden eenmalige activiteiten" zijn in 2012 hoger dan begroot, maar al wel een stuk lager dan 2011. Het herscholen van de docenten zal eind februari 2013 zijn afgerond.

Ook het verbruik van de leermiddelen heeft in 2012 onze extra aandacht gehad. Mede door een beter inkoopbeleid en een verbeterd beheer op de materialen is het verbruik van leermiddelen beduidend lager dan zowel de begroting als de werkelijke cijfers 2011.

Rente

De rentebaten zijn een stuk hoger dan begroot. Doordat het opstellen van de huurcontracten Hoofddorp en Nieuw-Vennep meer tijd in beslag heeft genomen dan voorzien, heeft Pier k een geruime tijd de vooruit ontvangen huur op een spaarrekening gezet. Hierdoor vallen de rentebaten een stuk gunstiger uit dan voorzien.

3. EXPLOITATIERESULTAAT 2012

3.1 Algemeen

	<u>Werkelijk</u>	<u>2012</u>	<u>Begroot</u>	<u>2012</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>2011</u>
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
BATEN	8.127	100,0	7.886	100,0	6.389	100,0
Personeelskosten	4.854	59,7	4.723	59,9	4.612	72,2
Huisvestingskosten	2.353	29,0	2.282	28,9	537	8,4
Algemene beheerskosten	802	9,9	764	9,7	678	10,6
Verkoopkosten	125	1,5	165	2,1	141	2,2
Activiteitenkosten	266	3,3	224	2,8	331	5,2
LASTEN	8.400	103,4	8.157	103,4	6.299	98,6
SALDO	-273	-3,4	-272	-3,4	90	1,4
Rentebaten en -lasten	43	0,5	25	0,3	34	0,5
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-230	-2,8	-247	-3,1	124	1,9
Bij: onttrekking bestemmingsreserve personeel	208		208			
Resultaat uit exploitatie na onttrekking bestemm.res.personeel	-22	-0,3	-39	-0,5	124	1,9
Bij: onttrekking bestemmingsfonds inventaris	349		328		-119	
Resultaat na onttrekking bestemm.fonds inv./egalisatierekeningen	327		289		5	

3.2 Kosten

De verhouding van de kostensoorten ten opzichte van de totale kosten.

	<u>Werkelijk</u>	<u>2012</u>	<u>Begroot</u>	<u>2012</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>2011</u>
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Personeelskosten	4.854	57,8	4.723	57,9	4.612	73,2
Huisvestingskosten	2.353	28,0	2.282	28,0	537	8,5
Algemene beheerskosten	802	9,5	764	9,4	678	10,8
Verkoopkosten	125	1,5	165	2,0	141	2,2
Activiteitenkosten	266	3,3	224	2,8	331	5,3
Totaal	8.400	100,0	8.157	100,0	6.299	100,0

Gemiddeld aantal FTE's over verslagjaar

69,9

73,6

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2012

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Inventaris	1.261.896	1.557.742
VLOTTENDE ACTIVA		
VOORRADEN	16.845	16.845
VORDERINGEN		
Debiteuren	381.740	410.092
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>288.021</u>	<u>328.739</u>
	669.761	738.831
LIQUIDE MIDDELEN	2.059.392	1.899.708
	<u>4.007.895</u>	<u>4.213.126</u>

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
PASSIVA		
<u>EIGEN VERMOGEN</u>		
Algemene reserve	415.032	284.600
Bestemmingsreserve personeel	380.053	392.086
Bestemmingsfonds inventaris	1.073.384	1.421.967
Bestemmingsfonds egalisatie Provincie NH	<u>42.550</u>	<u>47.020</u>
	1.911.018	2.145.673
<u>EGALISATIEREKENING</u>		
Egalisatie gesubsidieerde activa	45.590	20.800
Egalisatiereserver Provincie Noordholland		
<u>VOORZIENINGEN</u>		
Voorziening groot onderhoud	180.933	124.676
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>		
Crediteuren	214.096	101.319
Belastingen en premies sociale verzekeringen	197.402	165.527
Vooruitontvangen lesgelden	590.576	643.730
Gemeente Haarlemmermeer	329.027	539.906
Overige schulden en overlopende passiva	<u>539.252</u>	<u>471.495</u>
	1.870.353	1.921.977
	<u><u>4.007.895</u></u>	<u><u>4.213.126</u></u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

2. EXPLOITATIE-OVERZICHT OVER HET BOEKJAAR 2012

	boekjaar 2012	begroting 2012	boekjaar 2011
	€	€	€
Subsidies	6.649.934	6.360.082	4.813.663
Opbrengsten deelnemers	1.259.154	1.312.720	1.371.963
Overige opbrengsten	<u>217.900</u>	<u>212.900</u>	<u>203.710</u>
SOM DER BATEN	8.126.988	7.885.702	6.389.336
Personeelskosten	4.854.539	4.722.967	4.612.582
Huisvestingskosten	2.352.941	2.281.511	536.723
Algemene beheerskosten	801.651	763.981	677.719
Verkoopkosten	125.430	164.850	140.699
Activiteitenkosten	<u>265.706</u>	<u>224.151</u>	<u>330.616</u>
SOM DER LASTEN	8.400.267	8.157.460	6.298.339
SALDO EXCL. RENTE	-273.279	-271.758	90.997
Rentebaten	43.095	25.000	33.540
Rentelasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	43.095	25.000	33.540
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-230.184	-246.758	124.537
Bij: onttrekking bestemmingsreserve personeel	<u>208.175</u>	<u>208.175</u>	<u>208.175</u>
Resultaat uit exploitatie na onttrekking bestemm.res.personeel	-22.009	-38.583	124.537
Bij: onttrekking bestemmingsfonds inventaris (afschrijvingen)	<u>348.583</u>	<u>328.129</u>	<u>-119.178</u>
Resultaat na resultaatbestemming	<u>326.574</u>	<u>289.546</u>	<u>5.359</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

3. KASSTROOMOVERZICHT

	<u>2012 (x € 1.000)</u>	<u>2011 (x € 1.000)</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo exploitatie	-230	125
Afschrijvingen	349	314
Mutaties werkkapitaal		
- voorraden		7
- vorderingen	69	-108
- kortlopende schulden	-52	-476
Mutaties egalisatierekening	20	65
Mutaties voorzieningen	<u>56</u>	<u>47</u>
	212	-27
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-55	-793
Desinvesteringen in materiële vaste activa	46	
Terugboeking cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-44	
Mutatie vooruitbetaalde materiële vaste activa	<u>-53</u>	<u>-793</u>
	-53	-793
Mutatie liquide middelen	<u>160</u>	<u>-820</u>
Beginstand liquide middelen	1.900	2.720
Mutatie liquide middelen	<u>160</u>	<u>-820</u>
Eindstand liquide middelen	<u>2.059</u>	<u>1.900</u>

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld conform Richtlijn 640 uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Deze richtlijn is bestemd voor organisaties- zonder- winststreven. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voorzover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. De waarderingsgrondslag is ongewijzigd ten opzichte van 2009.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2011 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken.

Bestemmingsreserve en bestemmingsfonds

Bestemmingsreserve betreft het deel van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid

Bestemmingsfonds betreft het deel van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid opgelegd door derden.

WAARDERING

Materiële vaste activa

Deze worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen, welke worden berekend op basis van de geschatte economische levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met het moment van investeren.

De afschrijvingspercentages bedragen: 6,67% tot 33,33%

Vorraden

Er is nog geen geautomatiseerd voorraadsysteem; de voorraad wordt gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde.

Vorderingen

De vorderingen op debiteuren zijn opgenomen onder aftrek van een voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid.

Egalisatierekening

De egalisatierekening heeft als doel eenmalig ontvangen subsidies met een specifieke bestemming over meerdere jaren te verdelen. Dit vindt plaats aan de hand van de afschrijvingslast van het betreffende actief.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud dient ter egalisatie van de voor rekening van de stichting komende kosten van groot onderhoud. De dotatie vindt plaats op basis van een gelijke jaarlijkse verdeling van de geschatte onderhoudskosten in de toekomst, tot het moment waarop dit onderhoud is gepland.

Overige activa en passiva

Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

RESULTAATBEPALING

Kosten

De kosten worden opgenomen in de periode waarop deze betrekking hebben.

Eigen bijdrage lesgeld cursisten

De opbrengsten uit lesgeld worden gelijkmatig verdeeld over de perioden waarin de cursus plaatsvindt. Gefactureerde opbrengsten die betrekking hebben op nog niet verstreken perioden, worden op de balans onder vooruitontvangen lesgeld vermeld.

Subsidies

De baten worden opgenomen in de perioden waarop de subsidie betrekking heeft. In geval van projectsubsidies worden de baten opgenomen voorzover ten behoeve van dat project kosten zijn gemaakt. Vooruitontvangen of nog niet bestede subsidies worden op de balans onder overige schulden en overlopende passiva geregistreerd.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten worden opgenomen in de periode waarop deze betrekking hebben.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2012

ACTIVA

5.1 VASTE ACTIVA

5.1.1 MATERIËLE VASTE ACTIVA

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	3.326.109	2.533.083
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-1.768.367	-1.453.873
Boekwaarde per 1 januari	<u>1.557.742</u>	<u>1.079.210</u>
Investerings	54.725	793.025
Desinvesteringen (=aanschafwaarde van de desinvesteringen)	-45.579	0
Afschrijvingen	-348.583	-314.494
Terugboeking cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	43.592	0
Boekwaarde per 31 december	<u>1.261.896</u>	<u>1.557.742</u>
Aanschafwaarde per 31 december	3.335.255	3.326.109
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-2.073.359	-1.768.367
Boekwaarde per 31 december	<u>1.261.896</u>	<u>1.557.742</u>

De desinvestering betreft voornamelijk een afgeschreven telefooncentrale ad € 40.000,- zonder boekwaarde.

5.2 VLOTTENDE ACTIVA

5.2.1 VOORRADEN

Voorraad materialen	<u>16.845</u>	<u>16.845</u>
---------------------	---------------	---------------

5.2.2 VORDERINGEN

5.2.2.1 Debiteuren

De vorderingen op debiteuren zijn opgenomen onder aftrek van een voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid. De voorziening is bepaald op grond van een individuele beoordeling van de openstaande vorderingen.

De specificatie luidt:

Debiteuren	392.162	416.558
Af: voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid	-10.422	-6.465
	<u>381.740</u>	<u>410.092</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Het verloop van de voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid is als volgt:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-6.465	-7.675
Af: oninbaar	<u>287</u>	<u>0</u>
	-6.178	-7.675
Toevoeging ten laste / onttrekking ten gunste van de exploitatie	-4.244	1.210
	<u>-10.422</u>	<u>-6.465</u>
Stand per 31 december	<u>-10.422</u>	<u>-6.465</u>

5.2.2 Overige vorderingen en overlopende activa

Leningen personeel, pc-privé en fietsenplan	9.729	10.059
Pensioenen		33.391
Nog te ontvangen rente	24.363	25.656
Nog te ontvangen exploitatiesubsidie Provincie Noord-Holland	149.107	164.868
Nog te ontvangen projectsubsidies	-	10.000
BTW		56.549
Vooruitbetaalde kosten	104.822	28.216
	<u>288.021</u>	<u>328.739</u>

5.2.3 LIQUIDE MIDDELEN

Kas	1.667	1.162
ING rekening-courant	527.716	135.523
ING rekening-courant	3.595	100
Rabobank rekening-courant	340	5.463
ING TopBonus Zakenrekening	486.574	476.819
Rabobank BedrijfsTeleRekening	745.023	772.905
ING Depot	0	500.000
ING internetspaarrekening	291.238	6.147
Kruisposten	3.239	1.589
	<u>2.059.392</u>	<u>1.899.708</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 15 APR 2013

paraaf .....

PASSIVA

5.3 EIGEN VERMOGEN

5.3.1 Algemene reserve

	2012	2011
	€	€
Stand per 1 januari	284.600	279.241
Resultaat na resultaatbestemming	326.574	5.359
Onttrekking t.g.v. de bestemmingsreserve personeel	-196.142	
Stand per 31 december	<u>415.032</u>	<u>284.600</u>

5.3.2 Bestemmingsreserve personeel

Stand per 1 januari	392.086	292.976
Toevoeging ten laste van de algemene reserve	196.142	99.110
Onttrekking ten gunste van het resultaat	-208.175	
Stand per 31 december	<u>380.053</u>	<u>392.086</u>

De bestemmingsreserve personeel heeft ten doel onvoorziene personele kosten op te vangen. De hoogte van de bestemmingsreserve personeel bedraagt 9,5% van de bruto loonsom en sociale lasten. Met de gemeente is afgesproken dat deze voorziening tijdelijk verhoogd mag worden tot maximaal 10%. Tevens afgesproken dat de bestemmingsreserve personeel in 2015 weer teruggebracht zal zijn naar het gebruikelijke niveau van 5%. De ontrekking heeft betrekking op het kleiner maken van onze docententeams en de facilitaire dienst.

5.3.3 Bestemmingsfonds inventaris

Stand per 1 januari	1.421.967	1.302.789
- inventaris Hoofddorp en Nieuw-Vennep	0	476.728
- Correctie indexering bestemmingsfonds inventaris 2003 t/m 2011		
Onttrekking: afschrijvingslast ten laste van het bestemmingsfonds	-348.583	-306.144
Onttrekking: kleine aanschaf kantoorinventaris Hoofddorp	0	-20.000
ICT kosten	0	-31.406
Subtotaal	<u>-348.583</u>	<u>119.178</u>
Stand per 31 december	<u>1.073.384</u>	<u>1.421.967</u>

De gemeente Haarlemmermeer heeft toestemming verleend om € 478.000,- uit de bestemmingsfonds inventaris in te mogen zetten als investeringssubsidie ten behoeve van een nieuw ERP systeem. Dit systeem zal in 2013 worden geïmplementeerd.

5.3.4 Egalisatiereserve Provincie Noordholland

Stand per 1 januari	47.020	0
Bij: toevoeging		47.020
Af: ontrekking ten gunste van de exploitatie	-4.470	0
Stand per 31 december	<u>42.550</u>	<u>47.020</u>

Met de Provincie Noordholland afgesproken dat de egalisatiereserve begin 2013 volledig zal worden ingezet. De ontrekking 2012 betreft een correctie op de verantwoording Provincie 2011.

5.4 EGALISATIEREKENING

5.4.1 Egalisatierekening gesubsidieerde activa

De egalisatierekening dient ter egalisatie van bijdragen van de Sponsorstichting Cultureel Centrum Haarlemmermeer aan investeringen. De vrijval ten gunste van de exploitatie gebeurt parallel aan de afschrijving van de betreffende investering. Van de Gemeente Haarlemmermeer eenmalig een subsidie ontvangen van € 26.000,- m.b.t. de luchtvochtigheidsproblemen in Nieuw-Vennep. Ook hier zal de vrijval parallel aan de afschrijvingen ten gunste van de exploitatie worden gebracht. Van het Fonds Cultuur Participatie is een subsidie ontvangen m.b.t. de aanschaf van audio- en visuele apparatuur ad € 29.990,-, ook hier zal de vrijval parallel aan de afschrijvingen ten gunste van de exploitatie worden gebracht.

	2012	2011
	€	€
Stand per 1 januari	20.800	3.150
Bij: toevoeging inzake luchtvochtigheid Nieuw-Vennep	0	26.000
Bij: toevoeging inzake Audiovisueel FCP	29.990	
Af: onttrekking ten gunste van de exploitatie	-5.200	-8.350
Stand per 31 december	<u>45.590</u>	<u>20.800</u>

5.5 VOORZIENINGEN

Voorziening groot onderhoud gebouw Raadhuisplein	60.514	30.257
Voorziening groot onderhoud gebouw Nieuw-Vennep	120.418	94.418
Stand per 31 december	<u>180.933</u>	<u>124.676</u>

Door het bureau VGIB Onderhoudsmanagement BV is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld voor het pand Nieuw-Vennep en Hoofddorp. Dit meerjarenplan laat zien dat de totale onderhouds-, preventieve onderhouds- en renovatieverplichting tot en met 2027 begroot wordt op € 970.103,-. Deze begroting is inclusief correctief onderhoud. (correctief onderhoud is onderhoud, proeven, metingen en vervanging n.a.v. storingen). De huidige voorzieningsopbouw is afdoende om tot en met 2027 het onderhoud te financieren. De begroting is inclusief btw en gecorrigeerd voor het bedrag dat door Pier K via de btw-voordruk kan worden teruggevraagd.

5.5.1 Toelichting voorziening groot onderhoud gebouw Raadhuisplein, Hoofddorp

Zie toelichting bij 5.5 Voorzieningen
Het verloop van de balanspost is als volgt:

Stand per 1 januari	30.257	0
Dotatie boekjaar	30.257	30.257
Onttrekking		
Stand per 31 december	<u>60.514</u>	<u>30.257</u>

5.5.2 Toelichting voorziening groot onderhoud gebouw Harmonieplein, Nieuw-Vennep en Raadhuisplein, Hoofddorp

Een deel van het groot onderhoud van het pand aan het Harmonieplein, komt voor rekening van Pier K.
Zie toelichting bij 5.5 Voorzieningen
Het verloop van de balanspost is als volgt:

Het verloop van de balanspost is als volgt:

Stand per 1 januari	94.418	78.000
Dotatie boekjaar	26.000	26.000
Onttrekking	0	-9.582
Stand per 31 december	<u>120.418</u>	<u>94.418</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

5.6 KORTLOPENDE SCHULDEN

	2012	2011
	€	€
Crediteuren	214.096	101.319
Loonheffingen en BTW	197.402	165.527
Vooruitontvangen lesgelden	590.576	643.730
Gemeente Haarlemmermeer (te verrekenen subsidies)	329.027	539.906
Overige schulden en overlopende passiva	539.252	471.495
	<u>1.870.353</u>	<u>1.921.977</u>

De kortlopende schuld Gemeente Haarlemmermeer is inclusief de in december 2012 ontvangen voorschotsubsidie januari 2013.

5.6.1 Toelichting loonheffingen en BTW

Loonheffingen	189.356	165.527
BTW	8.046	
	<u>197.402</u>	<u>165.527</u>

5.6.2 Toelichting overige schulden en overlopende passiva

Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	141.014	147.028
Reservering overige personele kosten	3.988	11.057
Pensioenen	16.314	
Stichting Beheer Cultuurgebouw	0	1.647
Stichting ICT Beheer	6.582	151.313
Overige schulden en overlopende passiva	371.354	160.450
	<u>539.252</u>	<u>471.495</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Per 26 april 2007 heeft Pier K een kredietfaciliteit bij de ING bank met een kredietlimiet van € 460.000,-. De looptijd is onbepaald en de rentevergoeding bedraagt 1% boven de ING bank Basisrente. Als zekerheid dient alle huidige en toekomstige bedrijfsactiva.

Pier K heeft zicht tot 6 maart 2013 verplicht tot het betalen van jaarlijkse huurtermijnen voor het pand Harmonieplein 2 te Nieuw-Vennep. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast op basis van de consumentenprijsindex. Een nieuw huurcontract is nog niet geformaliseerd. De huurprijs voor 2012 bedraagt € € 515.324,-

Pier K heeft zicht tot 31 december 2013 verplicht tot het betalen van jaarlijkse huurtermijnen voor het pand Raadhuisplein 9 te Hoofddorp. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast op basis van de consumentenprijsindex. De huurprijs voor 2012 bedraagt € 1.309.513,68.

Begin 2013 is een verplichting aangegaan met Abecon inzake een nieuw ERP systeem.

In 2013 wordt er gestart met de implementatie van een nieuw ERP systeem de investering wordt begroot op € 478.000,-.

Ultimo 2011 is er een leaseverplichting inzake een auto, die afloopt tot 30 april 2014. De totale verplichting tot 30 april 2014 bedraagt € 7.922,-.

Begin 2011 is er een huurovereenkomst gesloten met OCE(Canon) inzake een printer/kopieermachine, met een looptijd van 1-1-2011 tot en met 31-12-2015. De totale verplichting tot 1 januari 2016 bedraagt. € 28.124,-.

De verplichtingen voortvloeiend uit de gelieerde stichtingen Beheer Cultuurgebouw en ICT Beheer zijn meegenomen in de jaarrekening.

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

6. TOELICHTING OP HET EXPLOITATIE-OVERZICHT OVER HET BOEKJAAR 2012

6.1 BATEN

6.1.1 Subsidies

	Boekjaar 2012	Begroting 2012	Boekjaar 2011
	€	€	€
Exploitatiesubsidies			
Exploitatiesubsidie Gemeente Haarlemmermeer	6.186.802	4.284.518	4.778.896
Huursubsidie Hoofddorp/Nieuw-vennep	-	1.784.999	-
Nog te ontvangen indexering huursubsidie Nieuw -Vennep	4.383		
Correctie sub inzake huur 2011/2010	-		597.178-
Tekortsubsidie Provincie Noord-Holland *)	329.000	188.000	423.000
Correctie subsidie voorgaande jaren	-		61.252-
Projectsubsidies			
Stimuleringsfonds voor Architectuur: Podium voor Architectuur	57.856	50.000	70.206
Gemeente Haarlemmermeer: Kunstmenu	-		55.125
Gemeente Haarlemmermeer: Cultuurparcours	-		32.684
Gemeente Haarlemmermeer: FCP Allerzielen	20.000		22.550
Gemeente Haarlemmermeer/Ymere: Verhalen van de wijk	15.763		7.362
Gemeente Haarlemmermeer: FCP Kunst in leren	66.120		
Gemeente Haarlemmermeer: FCP Kunst in leren naar egalisatie	29.990-		
Gemeente Haarlemmermeer: Kunst op maat in de wijk	-		50.000
Gemeente Haarlemmermeer: Gig Open podium	-		24.470
Gemeente Haarlemmermeer: WAK	-		2.500
Gemeente Haarlemmerliede: Spaarnwoude	-		9.859
Gemeente Haarlemmermeer: corr Volkscultuur 2009/10	-		4.559-
Projectsubsidies		52.565	
	6.649.934	6.360.082	4.813.663

*) De besteding van de tekortsubsidie van de Provincie Noord-Holland zal afzonderlijk met een accountantsverklaring worden verantwoord.

6.1.2 Opbrengsten deelnemers

Muziek Klassiek	592.441	585.000	605.478
Muziek Pop en Jazz	285.219	289.750	283.749
Dans en Theater	112.047	120.500	117.239
Beeldend en Audiovisueel	128.000	146.000	151.457
Literair en Receptief	8.901	8.366	12.415
Podium voor Architectuur	444		491
Kunst op school	127.359	153.604	183.774
Kaartverkoop	7.562	7.500	4.672
Overige	-2.820	2.000	12.688
	1.259.154	1.312.720	1.371.963

6.1.3 Overige opbrengsten

	Boekjaar 2012	Begroting 2012	Boekjaar 2011
	€	€	€
Verhuuractiviteiten	78.469	50.000	44.040
Geluidsstudio	12.961	15.000	1.964
Workshops voor bedrijven	7.875		7.619
Horeca	58.597	56.000	34.804
Sponsoring			48.968
Overige opbrengsten Kunst in Onderwijs	136		3.386
Opbrengsten Podium voor Architectuur	12.241	21.900	18.048
Opbrengsten Kunst in de wijk		70.000	17.500
Oranjefonds/Ymere inzake leerorkest	29.084		8.447
Naschoolse opvang/kinderopvang	2.844		5.059
Bredeschoolactiviteiten	3.791		5.770
Filmhuis	7.800		2.145
Overige opbrengsten	4.102		5.961
	<u>217.900</u>	<u>212.900</u>	<u>203.710</u>

6.2 LASTEN

6.2.1 Personeelskosten

	Boekjaar 2012	Begroting 2012	Boekjaar 2011
	€	€	€
Lonen en salarissen	3.266.530		3.369.580
Af: uitkeringen ingevolge sociale verzekeringswetten	-15.862		-18.045
Subtotaal bruto loonsom	3.250.668		3.351.535
Werkgeverspremie voor sociale verzekeringswetten	451.939		452.720
Pensioenlasten	291.109		293.142
Premies particuliere verzekeringen	19.935		5.508
Uitkeringen particuliere verzekeringen	-12.586		
Subtotaal bruto loonsom en loonheffingen	4.001.064	4.129.381	4.102.904
Uitzendkrachten boven formatie / werk derden	160.979	61.828	59.787
Uitzendkrachten vervanging	144.416	80.000	98.360
Uitzendkrachten vacatures	34.102		88.260
Studie- en opleidingskosten	86.034	64.392	90.114
Reiskosten woon-werk	71.373	84.363	73.889
Zakelijke reiskosten	5.585	5.427	4.869
Onkosten vergoeding	1.652		
Werving en selectie	11.180	2.040	10.094
Arbokosten	13.983	34.550	22.991
Verzekeringen personeel		14.280	2.839
Consumpties personeel	19.962	8.765	14.693
Verblijfkosten	1.546	454	2.226
Personeelsfeesten/attenties personeel	19.542		11.122
Afkoopsummen	208.175	208.175	
Assessmentkosten	56.183		
Diverse personeelskosten	18.764	29.312	30.434
Subtotaal overige personele kosten	853.475	593.586	509.678
Totaal personele kosten	4.854.539	4.722.967	4.612.582

De bruto loonkosten zijn ten opzichte van 2011 met € 241.956,95 gestegen en ten opzichte van de begroting met € 131.572,53.

6.2.2. Huisvestingskosten

Huur gebouw Hoofddorp/Nieuw-Vennep	1.823.729	1.784.999	189
Huur decentrale lokaties	28.984	35.000	28.811
Onderhoud gebouwen	5.477	10.700	12.363
Dotatie voorziening groot onderhoud	56.257	67.000	56.257
Energielasten	187.751	188.600	161.800
Schoonmaakkosten	149.696	155.000	171.836
Onroerend zaakbelasting	56.943	23.000	35.065
Inventaris- en goederenverzekering	6.000	5.812	10.770
Beveiligingskosten	7.962	8.000	11.312
Overige huisvestingskosten	30.142	3.400	48.320
Totaal huisvestingskosten	2.352.941	2.281.511	536.723

Over 2012 hebben wij m.b.t. de huur Nieuw-Vennep nog geen huurnota 's ontvangen. Begin januari 2013 is een contract ontvangen waarin de huur over 2012 staat vermeld.

6.2.3 Algemene beheerskosten

	Boekjaar 2012	Begroting 2012	Boekjaar 2011
	€	€	€
Afschrijvingen	348.583	328.129	314.494
ICT-kosten	177.825	166.500	133.023
Kantoorkosten	111.199	80.700	134.768
Algemene kosten	134.594	153.315	73.339
Kosten horeca	29.450	35.337	22.095
	<u>801.651</u>	<u>763.981</u>	<u>677.719</u>

6.2.3.1 Toelichting afschrijvingen

Materiële vaste activa tlv bestemmingsfonds inventaris	343.383	328.129	306.144
Vervroegde afschrijving door buitengebruikstelling			
Totaal materiële vaste activa tlv bestemmingsfonds inventaris	<u>343.383</u>	<u>328.129</u>	<u>306.144</u>
Materiële vaste activa tlv egalisatierekening	5.200		8.350
	<u>348.583</u>	<u>328.129</u>	<u>314.494</u>

6.2.3.2 Toelichting ICT-kosten

	Boekjaar 2012	Begroting 2012	Boekjaar 2011
	€	€	€
Beheer- en onderhoud hardware	69.700	80.000	1.749
Beheer- en onderhoud iMas Cursus	26.491	40.000	31.071
Beheer- en onderhoud iMas Onderwijs	31	5.000	5.255
Beheer- en onderhoud Accountview	7.071	4.250	4.200
Licentiekosten	11.977	12.000	3.306
Datacommunicatie	35.300	17.000	6.026
Stichting ICT Beheer	13.996		49.093
Kleine aanschaf	322	2.000	390
Overige ICT-kosten	12.936	6.250	31.934
	<u>177.825</u>	<u>166.500</u>	<u>133.023</u>

6.2.3.3 Toelichting kantoorkosten

Kantoorbenodigdheden	6.064	6.400	6.060
Kleine aanschaf kantoorinventaris	18.189	4.775	12.781
Onderhoud inventaris	8.151	7.400	25.252
Kopieerkosten	14.188	15.000	20.774
Drukwerk	17.784	9.050	15.676
Vakliteratuur	5.981	8.000	7.123
Contributies en bijdragen	12.407	11.275	11.353
Portokosten	13.106	12.700	17.602
Telefoonkosten	15.329	6.100	18.146
	<u>111.199</u>	<u>80.700</u>	<u>134.768</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Jaarrekening 2012 - Pler K
8-4-2013

22

datum 10 APR 2013

paraaf .....

6.2.3.4. Toelichting algemene kosten

Assuranties
 Accountantskosten
 Advieskosten
 Salarisadministratiekosten
 Bestuurskosten
 Transportkosten
 Kosten betalingsverkeer
 Voorziening dubieuze debiteuren
 Overige algemene kosten/BTW suppletie

	Boekjaar 2012 €	Begroting 2012 €	Boekjaar 2011 €
Assuranties	17.864	19.240	10.503
Accountantskosten	42.086	29.600	28.434
Advieskosten	28.785	57.500	8.660
Salarisadministratiekosten	11.640	13.700	13.132
Bestuurskosten	13.884	5.000	4.674
Transportkosten	7.392	10.375	8.994
Kosten betalingsverkeer	6.430	6.000	5.315
Voorziening dubieuze debiteuren	4.244		797
Overige algemene kosten/BTW suppletie	2.268	11.900	-7.170
	<u>134.594</u>	<u>153.315</u>	<u>73.339</u>

6.2.3.5 Toelichting kosten horeca

Horecabenodigheden

	Boekjaar 2012 €	Begroting 2012 €	Boekjaar 2011 €
Horecabenodigheden	29.450	35.337	22.095
	<u>29.450</u>	<u>35.337</u>	<u>22.095</u>

6.2.4 Verkoopkosten

Corporate communicatie
 Schoolgidsen
 Website
 Publiciteit / advertenties / promotie
 Representatiekosten
 Sponsoring
 Design en merkstrategie
 Overige verkoopkosten

	Boekjaar 2012 €	Begroting 2012 €	Boekjaar 2011 €
Corporate communicatie	28.463	30.000	653
Schoolgidsen		7.000	
Website	35.732	51.500	22.125
Publiciteit / advertenties / promotie	15.837	30.900	44.765
Representatiekosten	9.612	9.450	13.471
Sponsoring	4.799	6.000	8.005
Design en merkstrategie	25.919		
Overige verkoopkosten	5.068	30.000	51.681
	<u>125.430</u>	<u>164.850</u>	<u>140.699</u>

6.2.5 Activiteitenkosten

Uitvoeringskosten
 Werk door derden eenm.activiteiten
 Modellengeld
 Leermiddelen
 Abonnementen/rechten leermiddelen
 Onderhoud leermiddelen
 Stemmen muziekinstrumenten
 Huur goederen
 Zaalhuur
 Overige activiteitenkosten

	Boekjaar 2012 €	Begroting 2012 €	Boekjaar 2011 €
Uitvoeringskosten	85.174	65.150	100.373
Werk door derden eenm.activiteiten	85.701	58.551	89.186
Modellengeld	3.758	4.500	3.556
Leermiddelen	34.988	57.620	52.263
Abonnementen/rechten leermiddelen	7.741	4.300	4.924
Onderhoud leermiddelen	3.954	3.150	9.146
Stemmen muziekinstrumenten	13.820	12.930	13.828
Huur goederen	8.737	3.250	15.597
Zaalhuur	5.754	3.500	21.218
Overige activiteitenkosten	16.078	11.200	20.524
	<u>265.706</u>	<u>224.151</u>	<u>330.616</u>

6.2.6 Rentebaten

Rente rekening courant en deposito's

	Boekjaar 2012 €	Begroting 2012 €	Boekjaar 2011 €
Rente rekening courant en deposito's	43.095	25.000	33.540
	<u>43.095</u>	<u>25.000</u>	<u>33.540</u>

Aan:

De Raad van Toezicht en de directie van Stichting Pier K, Vertrekpunt voor kunst en cultuur

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pier K, Vertrekpunt voor kunst en cultuur te Hoofddorp gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde richtlijn voor jaarverslaggeving, RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de subsidieverlening prestatiesubsidie met kenmerk 12/000155 van 27 december 2011. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol van de gemeente Haarlemmermeer. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

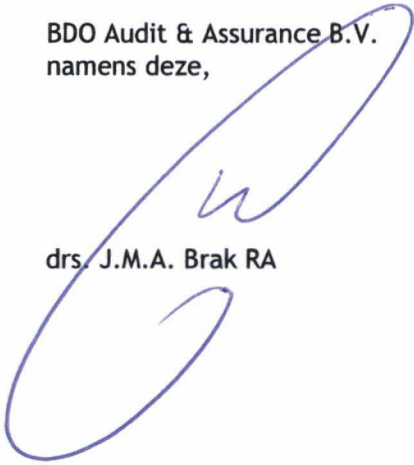
Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pier K, Vertrekpunt voor kunst en cultuur per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving, RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Haarlem, 15 april 2013

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. J.M.A. Brak RA

Rapport van feitelijke bevindingen inzake subsidie gemeente Haarlemmermeer

Aan: de directie van Stichting Pier K, Vertrekpunt voor kunst en cultuur

Opdracht

Wij hebben een aantal specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de subsidieverlening van de gemeente Haarlemmermeer aan Stichting Pier K, Vertrekpunt voor kunst en cultuur (hierna: Pier K), welke zijn vastgelegd in de subsidiebeschikking d.d. 27 december 2011 (kenmerk 12/000155). De werkzaamheden richten zich op niet-financiële aspecten en zijn aanvullend ten opzichte van de controle van de jaarrekening, waarbij wij het controleprotocol van de gemeente Haarlemmermeer hebben gehanteerd. Deze rapportage bevat de uitkomsten van onze werkzaamheden.

Het is de bedoeling dat u zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u er op dat indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen zouden zijn geconstateerd die voor rapportering in aanmerking zouden zijn gekomen. Voor de uitkomsten van de werkzaamheden in het kader van de accountantscontrole van de jaarrekening verwijzen wij u naar de controleverklaring d.d. 15 april 2013 bij de jaarrekening.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400, "Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie".

Het doel van deze opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met Stichting Pier K zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen. De werkzaamheden ten aanzien van dit onderzoek zijn door gemeente Haarlemmermeer benoemd in het controleprotocol van de gemeente Haarlemmermeer. Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden betekent dit dat op het in het activiteitenverslag opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een beoordelingsopdracht is uitgevoerd. Dit houdt in dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van het in activiteitenverslag opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen daarop.

Beschrijving uitgevoerde specifieke werkzaamheden

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

1. Wij zijn nagegaan of medewerkers binnen de organisatie van Pier K een hogere beloning verstrekt krijgen dan het maximum zoals is opgenomen in de geldende Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO).

2. Wij zijn nagegaan of medewerkers binnen de organisatie van Pier K een hogere beloning verstrekt krijgen dan het maximum van de hoogst mogelijke inschatting van medewerkers in gemeentelijke overheidsdienst (> € 125.000);
3. Wij hebben een onderzoek verricht naar de opzet en het bestaan van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (verder: AO/IB) omtrent de registratie van de indicatoren (niet-financiële informatie);
4. Wij zijn nagegaan of de indicatoren inzake de route Kunst in onderwijs die zijn opgenomen in het activiteitenverslag overeenstemmen met de interne registratie;
5. Wij zijn nagegaan of de indicatoren inzake de route Kunst naar keuze die zijn opgenomen in het activiteitenverslag overeenstemmen met de interne registratie;
6. Wij zijn nagegaan of de indicatoren inzake de route Kunst in de Wijk die zijn opgenomen in het activiteitenverslag overeenstemmen met de interne registratie;
7. Wij zijn nagegaan of de betreffende niet-financiële informatie niet strijdig is met de financiële informatie in de jaarrekening.

Beschrijving van de feitelijke bevindingen

1. Wij hebben vastgesteld dat alleen de directie van Pier K (mevrouw S. Leclaire-Noteborn en de heer F. Vreeke) op jaarbasis een hogere beloning verstrekt krijgt dan het maximum zoals is opgenomen in de CAO Kunsteducatie (€ 79.212). Wij hebben van de directie vernomen dat de beloningsleidraad directeur-bestuurder kunsteducatie van toepassing is;
2. Wij hebben vastgesteld dat de medewerkers binnen de organisatie van Pier K geen hogere beloning verstrekt krijgen dan het maximum van de hoogste mogelijke inschatting van medewerkers in gemeentelijke overheidsdienst (> € 125.000);
3. Wij hebben vastgesteld dat de AO/IB omtrent de registratie van niet-financiële indicatoren in opzet aanwezig is. Wij hebben vastgesteld dat er een AO/IB beschrijving aanwezig is. Hierin zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het proces duidelijk vastgelegd, waarbij functiescheiding aanwezig is tussen de uitvoerende functie en de registrerende functie. Het totstandkomingproces is achteraf reconstrueerbaar. Op basis van 14 deelwaarnemingen hebben wij het bestaan van de AO/IB vastgesteld.
4. Wij hebben vastgesteld dat de in het activiteitenverslag genoemde indicatoren inzake de route Kunst in Onderwijs, 68 PO scholen, 16.372 leerlingen primair onderwijs, 7 VO scholen en 5.341 leerlingen voortgezet onderwijs, overeenstemmen met de interne registratie hieromtrent.
5. Wij hebben vastgesteld dat de in het activiteitenverslag genoemde indicatoren inzake de route Kunst naar keuze, 8.098 actieve deelnemers, samenwerking met 4 bedrijven, 45.056 bezoekers en workshops voor 4 bedrijven, overeenstemmen met de interne registratie. Voor 165 van de 8.098 opgenomen actieve deelnemers hebben wij geen aansluiting kunnen vinden met een hieraan ten grondslag liggende registratie.
6. Wij hebben vastgesteld dat de in het activiteitenverslag genoemde indicatoren inzake de route Kunst in de Wijk, 8 activiteiten, 553 actieve deelnemers en 1.201 bezoekers, overeenstemmen met de interne registratie hieromtrent.
7. Uit ons onderzoek is gebleken dat de betreffende niet-financiële informatie niet strijdig is met de financiële informatie in de jaarrekening.

Beperking in verspreidingskring en het gebruik

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de gemeente Haarlemmermeer aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Haarlem, 15 april 2013

BDO Accountants
namens deze,

drs. J.M.A. Brak RA

A large, stylized handwritten signature in blue ink, written over the text 'drs. J.M.A. Brak RA'. The signature is highly cursive and loops around the text.

Toelichting op de werkelijke cijfers per route.

De route Kunst naar Keuze

De projectsubsidies blijven achter op de begroting. Dit wordt verklaard doordat een deel van de subsidie van het SFA door is geschoven naar projecten in 2013.

De deelnemersopbrengst blijft ook achter op de begroting. De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot, dit komt doordat Ymere en het Oranjefonds hebben bijgedragen aan het zeer succesvolle Leerorkest. Met betrekking tot 2012 is hier € 29.084,- ontvangen.

Ook het Podium heeft extra bijdrages binnengehaald.

In de begroting waren brede schoolactiviteiten onder Kunst in de Wijk begroot, door herziend inzicht en in overleg met de gemeente Haarlemmermeer zijn de brede schoolactiviteiten bij Kunst naar Keuze ondergebracht. De personeelskosten zijn inclusief de reorganisatie en afvloeiingskosten.

De algemene kosten wijken niet significant af van de begroting.

De route Kunst in Onderwijs

In de begroting zijn we er van uitgegaan dat we geen subsidie zouden ontvangen van de Provincie Noord-Holland betreffende de eerstelijns activiteiten. Echter in 2012 is ook de subsidie voor de 1^e lijns activiteiten verleend € 141.000,-.

- Los aanbod Primair- en Voortgezet onderwijs

Het losse aanbod Primair en voortgezet onderwijs blijft achter op de begroting.

De personeelskosten zijn hoger, dit komt deels doordat de afdeling tijdelijk door een externe kracht wordt ondersteund en doordat de personele inzet door docenten hoger is dan begroot. Ook zijn managementactiviteiten opgevangen door interne inzet. Ondanks dat het losse aanbod lager is dan begroot, zijn de activiteitenkosten hoger dan begroot, gedeeltelijk wordt dit verklaard door de hogere btw.

- Kunst in leren

Ook voor kunst in leren geldt dat met betrekking tot de personeelskosten de managementactiviteiten intern zijn opgevangen. De algemene kosten zijn lager dan begroot, daarentegen zijn de activiteitenkosten weer hoger dan begroot. Het totaal van de algemene kosten, verkoopkosten en activiteitenkosten komen nagenoeg overeen met de begroting.

- Fonds voor Cultuur Participatie

In 2012 heeft het Fonds voor Cultuur Participatie Pier K aanvullend op de begroting een subsidie verleend van 66.120,-, ten behoeve van het ontwikkelen van een innovatief programma voor Kunst in Leren op primaire scholen. Voor een deel van deze subsidie ad. € 29.990,- wordt in 2013 audiovisuele apparatuur aangeschaft. In de jaarrekening 2012 is voor dit bedrag een egalisatiereserve aangelegd.

- Kunstmenu en Cultuurparcours

De verkoopkosten wijken af van de begroting, dit wordt veroorzaakt door de hogere websitekosten.

Het tekort is door de Gemeente Haarlemmermeer aangevuld.

Kunst in de Wijk

De opbrengsten van Kunst in de Wijk blijven achter op de begroting. Ondanks de wervingsinspanningen zijn er geen sponsorbedragen ontvangen, Hier was echter wel € 70.000,- voor begroot. Aanvullend op de begroting hebben de gemeente Haarlemmermeer en Ymere bijgedragen aan het project Verhalen van de wijk. Ook voor het project Allerzielen alom is aanvullend op de begroting een extra subsidie ontvangen van het Cultuur voor participatie fonds € 20.000,-. In de jaarrekening wordt niet de gekapitaliseerde inzet door derden meegenomen. Dit geeft een iets vertekend beeld met betrekking tot de opbrengsten. In de begroting 2012 waren de opbrengsten van de brede scholen bij Kunst in de Wijk mee begroot. In de werkelijke cijfers 2012 zijn de brede scholen bij Kunst naar Keuze ondergebracht. Ondanks de lagere opbrengsten, zijn de activiteitenkosten ook hier hoger dan begroot. In 2012 heeft Kunst in de Wijk zich bezig gehouden de projecten Verhalen van de wijk, Allerzielen alom en Oasis.

De indirecte kosten

In de begroting zijn de onderstaande afdelingen als indirect betiteld

- Directie
- Personeel en organisatie
- Financiële administratie
- Bedrijfsvoering
- Marketing
- Ondernemingsraad
- Overige huisvestingskosten
- ICT kosten
- Afschrijvingen gedeeltelijk
- Algemene kosten gedeeltelijk

Bij nader inzien hebben we de marketingkosten en de backoffice (onderdeel van bedrijfsvoering) als directe kosten betiteld. In de vergelijkende cijfers wijkt dit af van de begroting. De verdeelsleutel van de directe kosten zijn conform dezelfde verdeelsleutel over de routes verdeeld.

De verdeelsleutel:

Totale directe personeelskosten per route

Totale directe personeelskosten alle routes

Doordat de indirecte kosten door incidentele kosten € 241.000,- (€ 296.000,- -/- € 54.000,- reorganisatiekosten die ten laste van de bestemmingsreserve personeel worden gebracht) hoger zijn dan begroot, is de doorrekening naar de routes ook significant hoger. Hierdoor komt de oorspronkelijke verdeling van de gemeente subsidie per route niet meer uit. Omdat deze verschuiving gedurende het jaar moeilijk te voorzien is, stellen we voor om de gemeentelijke subsidie te herverdelen over de routes, zodat het tekort bij Kunst in Onderwijs en Kunst in de Wijk in 2012 aangevuld kan worden met het overschot dat ontstaan is bij Kunst naar Keuze.

Exploitatieoverzicht 2012

per route samenvatting

Omschrijving	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Huur	Huur	%	Werkelijk totaal	Begroting totaal	%
				KIO	KIO	%	Los aanb. scholen	Los aanb. scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%									
				Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.										
€	€		€	€		€	€		€	€	€	€	€	€		€	€		€	€	
Directe kosten	2.874	2.957	97%	193	220	88%	224	174	128%	88	74	119%	113	106	106%				3.491	3.531	99%
<i>Directe kosten verdeeld</i>	242			41			15			6			7						312		
<i>Eigen opbrengsten/Subs.Provincie</i>	1.242	1.277	97%	333	173	192%	159	174	91%	-	-	0%	36	70	52%	-	-		1.771	1.694	105%
<i>Indirecte kosten huur</i>	-	-	0%	-	-	0%	-	-	0%	-	-	0%	-	-	0%	1.824	1.785	102%	1.824	1.785	102%
<i>Indirecte kosten verdeeld</i>	1.994	2.133	93%	338	154	219%	125	86	145%	50	47	106%	59	67	88%	-	-	0%	2.566	2.487	103%
<i>Kostprijs per route/cluster</i>	3.868	3.812	101%	239	201	119%	205	86	238%	144	121	119%	142	103	138%	1.824	1.785	102%	6.421	6.109	105%
Gemeente subsidie	3.837	3.780	102%	201	198	101%	86	85	102%	140	120	117%	104	102	102%	1.824	1.785	102%	6.192	6.070	102%
<i>Resultaat voor corr.best.reserver personeel</i>	-31	-32		-38	-2		-119	-2		-3	-1		-39	-1		-0	-		-230	-39	
<i>Ten laste van best.reserve personeel</i>	192			9			5			1			1						208		
<i>Resultaat na coor.best.reserve personeel</i>	161			-29			-114			-2			-37						-22	-39	
Verdeling indirecte kosten																					
<i>Verdeelsleutel directe kn per route</i>	77,71%			13,18%			4,88%			1,94%			2,29%						100,0%		
Directe kosten verdeeld																					
<i>Backoffice 725</i>	74			13			5			2			2						96		
<i>Marketing 830</i>	168			28			11			4			5						216		
Totale directe verdeeld	242			41			15			6			7						312		
Indirecte kosten verdeeld	1.994			338			125			50			59						2.566		
Totale indirecte kosten verdeeld	1.994			338			125			50			59						2.566		
Verdeling subsidie Gemeente Haarlemmermeer																					
<i>Oorspronkelijke toedeling per rouet</i>	3.780			198			85			120			102			1.785			6.070		
<i>Aanvulling inzake huurindexering</i>																39			39		
<i>Aanvulling inzake website kunsmenu</i>										19									19		
<i>Aanvulling inzake cao</i>	35			2			1			1			1						39		
<i>Aanvulling OZB</i>	22			1			0			1			1						25		
<i>Aanvullingen 2012</i>																					
Totale subsidie per route	3.837			201			86			140			104			1.824			6.192		

Exploitatieoverzicht 2012 per route op hoofdlijnen

Omschrijving

BATEN

Subsidies gemeente
 Subsidie Provincie/SFA/overige sub.
 Totaal opbrengsten deelnemers
 Totaal opbrengsten verhuur
 Totaal opbrengsten Horeca
 Totaal overige opbrengsten

TOTAAL BATEN

LASTEN

Subtotaal bruto lonen en sociale lasten
 Subtotaal overig personeelekosten

Totaal personeelskosten

Huisvestingskosten

Huurkosten
 Overige huisvestingskosten
 Totaal huisvestingskosten

Totaal afschrijvingen
 Totaal ICT-kosten
 Totaal kantoorkosten
 Totaal algemene kosten
 Totaal kosten horeca

Totaal algemene kosten

Totaal verkoopkosten

Totaal activiteitenkosten

TOTAAL KOSTEN

RESULTAAT EXCL. RENTE

Totaal rente

Resultaat budgethouders

Ten laste van bestemmingsreserve personeel

Resultaat corr. inzake bestemmingsreserve pers.

Omschrijving	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%	Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal
				KIL	KIL	%	Los aanbod	Los aanbod	%	KM CP	KM CP	%											
				Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.												
				jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar												
€	€		€	€		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€		
BATEN																							
Subsidies gemeente	1.647	1.647	100%	44	44	100%	-2	-2	100%	92	73	125%	35	35	100%	2.552	2.487	103%	1.824	1.785	102%	6.191	6.070
Subsidie Provincie/SFA/overige sub.	58	96	60%	332	161	206%	33	33	100%	0	0	0%	36	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	459	291
Totaal opbrengsten deelnemers	1.132	1.159	98%	1	12	8%	126	142	89%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	1.259	1.313
Totaal opbrengsten verhuur	0	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	91	65	140%	0	0	0%	91	65
Totaal opbrengsten Horeca	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	59	56	105%	0	0	0%	59	56
Totaal overige opbrengsten	52	22	239%	0	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	0	70	1%	15	0	100%	0	0	0%	68	92
TOTAAL BATEN	2.889	2.924	99%	378	218	174%	157	173	91%	92	73	125%	71	105	68%	2.717	2.608	104%	1.824	1.785	102%	8.127	7.886
LASTEN																							
Subtotaal bruto lonen en sociale lasten	2.379	2.437	98%	44	178	25%	87	106	82%	54	57	95%	55	80	68%	1.381	1.270	109%	0	0	0%	4.001	4.129
Subtotaal overig personeelekosten	221	369	60%	122	15	822%	61	2	3071%	5	1	343%	22	4	616%	423	203	208%	0	0	0%	853	594
Totaal personeelskosten	2.600	2.806	93%	166	193	86%	149	108	138%	59	59	101%	77	84	91%	1.803	1.473	122%	0	0	0%	4.855	4.723
Huisvestingskosten																							
Huurkosten	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	1.824	1.785	102%	1.824	1.785
Overige huisvestingskosten	1	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	100%	528	497	106%	0	0	0%	529	497
Totaal huisvestingskosten	1	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	100%	528	497	106%	1.824	1.785	102%	2.353	2.282
Totaal afschrijvingen	69	86	80%	0	1	9%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	280	241	116%	0	0	0%	349	328
Totaal ICT-kosten	11	0	100%	0	0	0%	0	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	166	167	100%	0	0	0%	178	167
Totaal kantoorkosten	7	8	97%	0	1	4%	0	0	100%	0	0	0%	1	1	106%	103	72	144%	0	0	0%	111	81
Totaal algemene kosten	10	6	163%	6	20	32%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	118	127	93%	0	0	0%	135	153
Totaal kosten horeca	0	0	100%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	29	35	83%	0	0	0%	29	35
Totaal algemene kosten	97	98	98%	7	22	30%	0	0	100%	0	0	0%	1	1	106%	696	642	109%	0	0	0%	802	764
Totaal verkoopkosten	38	47	81%	6	5	118%	0	0	100%	28	15	186%	4	1	340%	49	97	50%	0	0	0%	125	165
Totaal activiteitenkosten	138	138	100%	14	0	100%	74	66	112%	1	0	100%	30	20	153%	8	0	100%	0	0	0%	266	224
TOTAAL KOSTEN	2.874	3.090	93%	193	220	88%	224	174	128%	88	74	119%	113	106	106%	3.085	2.708	114%	1.824	1.785	102%	8.400	8.157
RESULTAAT EXCL. RENTE	15	-166		185	-2		-66	-2		4	-1		-42	-1		-369	-100		0	0		-273	-272
Totaal rente	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	0	0	0%	-43	-25	172%	0	0	0%	-43	-25
Resultaat budgethouders	15	-166		185	-2		-66	-2		4	-1		-42	-1		-326	-75		0	0		-230	-247
Ten laste van bestemmingsreserve personeel	113															95						208	208
Resultaat corr. inzake bestemmingsreserve pers.	128			185			-66			4			-42			-231			0			-22	-39

Exploitatieoverzicht 2012 per route gedetailleerd	Kunst naar kouze	Kunst naar kouze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%	Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal	%
				Kunst in leren	Kunst in leren	%	Los aanbod scholen	Los aanbod scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%												
	Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.	
	jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar	
€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		
Omschrijving																								
BATEN																								
1 - Subsidies																								
Exploitatiesubsidie Gem. Haarlemmermeer	1.647	1.647	100%	44	44	100%	-2	-2	100%	92	73	125%	35	35	100%	2.552	2.487	103%	1.824	1.785	102%	6.191	6.070	102%
Exploitatiesubs. Prov. Noord-Holland	-	-		296	155	191%	33	33	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		329	188	175%
Sub. Stimuleringsfonds voor Architectuur	58	50	118%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		58	50	116%
Projectsubsidies muziek/architectuur	-	46		-	6		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	53	
Overige gemeentelijke subsidie	-	-		36	-	100%	-	-		-	-		36	-	100%	-	-		-	-		72	-	100%
Totaal subsidies	1.704	1.743	98%	377	206	183%	31	31	100%	92	73	125%	71	35	203%	2.552	2.487	103%	1.824	1.785	102%	6.650	6.360	105%
2 - Opbrengsten deelnemers																								
Afd. Klassiek	592	585	101%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		592	585	101%
Afd. Pop & Jazz	285	290	98%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		285	290	98%
Sub.totaal muziek	878	875	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		878	875	100%
Afd. TDM	112	121	93%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		112	121	93%
Afd. Beeldende kunst	128	146	88%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		128	146	88%
Afd. Receptief schrijven	9	8	106%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		9	8	106%
Sub.totaal TDM/Beeldend/Receptief	249	275	91%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		249	275	91%
KIO losaanbod PO/VO	-	-		1	12	8%	126	142	89%	-	-		-	-		-	-		-	-		127	154	83%
Kaartverkoop voorstellingen	8	8	101%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	0		-	-		8	8	96%
Overige deelnemersopbrengst	-3	2	-141%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-3	2	-141%
Sub.totaal Architectuur/KIO/Overig	5	10	55%	1	12	8%	126	142	89%	-	-		-	-		-	0		-	-		133	163	81%
Totaal opbrengsten deelnemers	1.132	1.159	98%	1	12	8%	126	142	89%	-	-		-	-		-	-		-	-		1.259	1.313	96%
3 - Overige opbrengsten																								
Verhuuractiviteiten	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		78	50	157%	-	-		78	50	157%
Geluidsstudio	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		13	15	86%	-	-		13	15	86%
Workshops	7	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		7	-	100%
Horeca	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		59	56	105%	-	-		59	56	105%
Overige opbrengsten KNK/KIW/Podium	45	22	207%	-	-		-	-		-	-		0	70	1%	15	-	100%	-	-		61	92	66%
Totaal overige opbrengsten	53	22	240%	0	-	100%	-	-		-	-		0	70	1%	165	121	136%	-	-		218	213	102%
TOTAAL BATEN	2.889	2.924	99%	378	218	174%	157	173	91%	92	73	125%	71	105	68%	2.717	2.608	104%	1.824	1.785		8.127	7.886	103%

Exploitatieoverzicht 2012 per route gedetailleerd	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%	Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal	%
				Kunst in leren	Kunst in leren	%	Los aanbod scholen	Los aanbod scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%												
				Werk. Begr.	Werk. Begr.		Werk. Begr.	Werk. Begr.		Werk. Begr.	Werk. Begr.													
				Jaar	Jaar		Jaar	Jaar		Jaar	Jaar													
€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		
LASTEN																								
1 - Personeelskosten																								
Lonen en salarissen	2.383	2.437	98%	44	178	25%	87	106	82%	54	57	95%	55	80	68%	1.359	1.270	107%				3.984	4.129	96%
Ontvangen ziekengelden	-4	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		-12	-	100%				-16	-	100%
Uitkering particuliere verz.	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-13	-	100%				-13	-	100%
Sociaal Fonds	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		26	-	100%				26	-	100%
Stop loss verz.	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		5	-	100%				5	-	100%
WAO stabiel polis	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		15	-	100%				15	-	100%
Subtotaal bruto lonen en sociale lasten	2.379	2.437	98%	44	178	25%	87	106	82%	54	57	95%	55	80	68%	1.381	1.270	109%				4.001	4.129	97%
Werk dd / uitz.kr.boven form.	65	62	105%	-	-		-	-		-	-		11	-	100%	85	-	100%				161	62	260%
Vervanging ziekte	54	75	72%	5	-	100%	29	-	100%	-	-		0	-	100%	90	5	1798%				179	80	223%
Personeelskosten intern belast	263	-	100%	81	-	100%	41.048	-	100%	0	-	100%	58	-	100%	14	-	100%				458	-	100%
Personeelskosten intern doorbelast	-366	-	100%	-2	-	100%	-11.459	-	100%	-	-		-52	-	100%	-25	-	100%				-456	-	100%
Scholingskosten	13	20	63%	35	13	273%	2	-	100%	3	-	100%	3	1	270%	31	30	101%				86	64	134%
Reiskosten woonwerk	56	65	85%	0	2	26%	1	2	52%	2	1	170%	1	2	43%	12	13	90%				71	84	85%
zakelijke reiskosten	3	3	94%	0	0	216%	0	0	94%	0	0	199%	0	1	44%	2	2	124%				6	5	103%
Wervingkosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		11	2	548%				11	2	548%
Arbo kosten	3	6	51%	-	-		-	-		-	-		-	-		11	29	36%				14	35	40%
Verzekeringen personeel	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	14					-	14	
Consumpties personeel	4	2	179%	2	0	7308%	0	0	202%	-	0		0	0	46%	14	6	223%				20	9	228%
Verblijfkosten	0	0	64%	-	-		-	-		-	-		-	-		1	0	679%				2	0	341%
Afkoopsommen	113	133	85%	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		95	75	127%				208	208	
Assessmentkosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		56	-					56	-	
Personeelsfeesten/attenties	3	2	121%	0	-	100%	0	-	100%	-	-		0	-	100%	17	-	100%				20	2	850%
Diverse	10	-	100%	-	0		-	0		-	0		-	0		9	27	33%				18	27	68%
Subtotaal overig personeelkosten	221	369	60%	122	15	822%	61	2	3071%	5	1	343%	22	4	616%	423	203	208%				853	594	144%
Totaal personeelskosten	2.600	2.806	93%	166	193	86%	149	108	138%	59	59	101%	77	84	91%	1.803	1.473	122%				4.855	4.723	103%
2 - Huisvestingskosten																								
Huur gebouw Hoofddorp	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-					1.310	1.275	103%
Huur gebouw Nieuw-Vennep	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-					514	510	101%
Huur decentrale locaties	-	-		-	-		-	-		-	-		0	-	100%	29	35	83%				29	35	83%
Onderhoud gebouwen	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		5	11	51%				5	11	51%
Dotatie voorziening onderhoud	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		56	67	84%				56	67	84%
Energiekosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		188	189	100%				188	189	100%
Schoonmaakkosten	1	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		149	155	96%				150	155	97%
OZB	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		57	23	248%				57	23	248%
Inventaris- en goederenverzekering	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		6	6	103%				6	6	103%
Beveiligingskosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		8	8	100%				8	8	100%
Overige huisvestingskosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		30	3	887%				30	3	887%
Totaal huisvestingskosten	1	-	100%	-	-		-	-		-	-		0	-	100%	528	497	106%				2.353	2.282	103%

Exploitatieoverzicht 2012 per route gedetailleerd	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%	Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal	%
				Kunst in leren	Kunst in leren	%	Los aanbod scholen	Los aanbod scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%												
	Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.				
	jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar	
Omschrijving	€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€	
3 - Algemene kosten																								
Afschrijvingen	69	86	80%	0	1	0%	-	-		-	-		-	-		280	241	116%				349	328	106%
Totaal afschrijvingen	69	86	80%	0	1	0%	-	-		-	-		-	-		280	241	116%				349	328	106%
ICT-kosten																								
Beheer en onderhoud hardware	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		70	80	87%				70	80	87%
Beheer en onderhoud iMas Vrije Tijd	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		26	40	66%				26	40	66%
Beheer en onderhoud iMas Onderwijs	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		0	5	1%				0	5	1%
Beheer en onderhoud Accountview	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		7	4	166%				7	4	166%
Licentiekosten	9	-	100%	-	-		0	-	100%	-	-		-	-		3	12	24%				12	12	100%
Datacommunicatie	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		35	17	208%				35	17	208%
Kleine aanschaf hard- en software	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		0	2	16%				0	2	16%
Overige ICT kosten	2	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		25	6	385%				27	6	431%
Totaal ICT-kosten	11	-	100%	-	-		0	-	100%	-	-		-	-		166	167	100%				178	167	107%
Kantoorkosten																								
Kantoorbenodigdheden	0	0	143%	-	-		-	-		-	-		-	-		6	6	96%				6	6	98%
Kleine aanschaf kantoorinventaris	1	2	85%	-	0		-	-		-	-		-	0		17	3	542%				18	5	366%
Onderhoud kantoorinventaris	1	2	35%	-	-		-	-		-	-		-	-		7	5	146%				8	7	110%
Kopieerkosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		14	15	95%				14	15	95%
Drukwerk, papier, enveloppen	3	1	402%	-	-		-	-		-	-		1	0	288%	14	8	172%				18	9	197%
Vakliteratuur	1	1	68%	0	0	23%	0	-	100%	-	-		0	0	105%	5	7	75%				6	8	75%
Contributies en bijdrage	0	1	27%	-	0		-	-		-	-		-	0		12	10	120%				12	11	110%
Portokosten	-0	1	-3%	-	-		-	-		-	-		-	-		13	12	109%				13	13	103%
Telefoonkosten	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		0	1	73%	14	6	261%				15	6	251%
Totaal kantoorkosten	7	8	97%	0	1	4%	0	-	100%	-	-		1	1	106%	103	72	144%				111	81	138%

Exploitatieoverzicht 2012 per route gedetailleerd	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%	Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal	%
				Kunst in leren	Kunst in leren	%	Los aanbod scholen	Los aanbod scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%												
				Werk. Begr.	Werk. Begr.		Werk. Begr.	Werk. Begr.		Werk. Begr.	Werk. Begr.													
				jaar €	jaar €		jaar €	jaar €		jaar €	jaar €													
Omschrijving	€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€				
Algemene kosten																								
Algemene verzekeringen	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		17	19	90%	-	-				
Accountantskosten	5	-	100%	6	3	248%	-	-		-	-		-	-		30	27	113%	-	-				
Advieskosten	-	-		-	13		-	-		-	-		-	-		29	45	64%	-	-				
Salarisadministratiekosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		12	14	85%	-	-				
Deurwaarderskosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		0	5	6%	-	-				
Bestuurskosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		14	-	100%	-	-				
Kosten leaseauto	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		7	6	119%	-	-				
Kosten betalingsverkeer	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		6	6	106%	-	-				
Overige algemene kosten	-	4		-	3		-	-		-	-		-	-		2	5	40%	-	-				
Totaal algemene kosten	10	6	163%	6	20	32%	-	-		-	-		-	-		118	127	93%	-	-				
Kosten horeca																								
Horecabestedingen	0	4	2%	-	-		-	-		-	-		-	-		25	35	70%	-	-				
Catering voor derden	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		5	-	100%	-	-				
Totaal kosten horeca	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		29	35	83%	-	-				
Totaal algemene kosten	97	99	98%	7	22	30%	0	-	100%	-	-		1	1	100%	696	642	109%	-	-				
4 - Verkoopkosten																								
Corporate communicatie	-	30		-	-		-	-		-	-		-	-		28	-	100%	-	-				
Schoolgidsen	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	7		-	-				
Brochures / voorlichtingskosten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	6		-	-				
Website	3	5	67%	-	2		0	-	100%	28	15	184%	2	-	100%	3	30	9%	-	-				
Publiciteit / advertenties	9	8	111%	0	2	29%	-	-		-	-		2	1	208%	2	2	98%	-	-				
Promotie	2	1	303%	0	-	100%	-	-		-	-		-	-		1	12	5%	-	-				
Representatiekosten	2	3	79%	-	2		0	-	100%	0	-	100%	0	0	162%	6	4	155%	-	-				
Sponsoring	4	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		1	6	21%	-	-				
Afboeking dubieuze debiteuren	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-	-				
Design en merkstrategie	18	-	100%	5	-	100%	-	-		-	-		-	-		3	25	11%	-	-				
Overige verkoopkosten	-0	-	100%	-	-		-	-		-	-		-	-		5	5	101%	-	-				
Totaal verkoopkosten	38	47	81%	6	5	118%	0	-	100%	28	15	186%	4	1	340%	49	97	50%	-	-				

Exploitatieoverzicht 2012 per route gedetailleerd	Kunst naar keuze	Kunst naar keuze	%	Kunst in onderwijs									Kunst in de wijk	Kunst in de wijk	%	Indirect			Huur			Werkelijk 2012 totaal	Begroting 2012 totaal	%			
				Kunst in leren	Kunst in leren	%	Los aanbod scholen	Los aanbod scholen	%	KunstM CultuurP	KunstM CultuurP	%				Indirect	Indirect	%	Huur	Huur	%						
				Werk.	Begr.		Werk.	Begr.		Werk.	Begr.					Werk.	Begr.		Werk.	Begr.					Werk.	Begr.	
				jaar	jaar		jaar	jaar		jaar	jaar					jaar	jaar		jaar	jaar					jaar	jaar	
Omschrijving	€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€		€	€							
S - Activiteitenkosten																											
Uitvoeringskosten	6	16	36%	5	0	6007%	74	49	152%	0	-	100%	-	-							85	65	131%				
Werk door derden eenm.activiteiten	50	30	164%	4	-	100%	-1	11	-5%	0	-	100%	31	17	182%	2	-	100%				86	59	148%			
Modellengeld	4	5	84%	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-				4	5	84%				
Leermiddelen	34	55	82%	1	-	100%	0	3	8%	-	-		-	-		-	-				35	58	61%				
Abonnementen / rechten leermiddelen	5	4	116%	-	-		0	-	100%	-	-		-	-		2	-	100%				8	4	180%			
Onderhoud leermiddelen	4	3	125%	-	-		-	-		-	-		-	-		0	-	100%				4	3	126%			
Stemmen muziekinstrumenten	14	13	108%	-	-		-	-		-	-		-	-		-0	-	100%				14	13	107%			
Huur goederen	5	0	1940%	-	-		-	-		-	-		0	3	8%	4	-	100%				9	3	289%			
Zaaihuur	6	1	1151%	-	-		-	3		-	-		-	-		-	-				6	4	164%				
Overige activiteitenkosten	11	11	102%	5	-	100%	-	-		-	-		-1	-	100%	0	-	100%				16	11	144%			
Totaal activiteitenkosten	138	138	100%	14	0	17858%	74	66	112%	1	-	100%	30	20	153%	8	-	100%				266	224	119%			
TOTAAL KOSTEN	2.874	3.090	93%	193	220	88%	224	174	128%	88	74	119%	113	106	106%	3.085	2.708	114%				8.400	8.157	103%			
RESULTAAT EXCL. RENTE	15	-166		185	-2		-66	-2	3884%	4	-1		-42	-1		-369	-100				0	-	-273	-272			
RENTE																											
Rentebaten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-44	-25	176%				-44	-25	176%			
Rentelasten	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		1	-	100%				1	-	100%			
RENTERESULTAAT	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-		-43	-25	172%				-43	-25	172%			
RESULTAAT BUDGETHOUDER	15	-166		185	2-		-66	2-		4	1-		-42	-1		-326	-75				0	-	-230	-247			